

Anniina Kantala

PURJEHDUS VARHAISKASVATUKSEN
KASVATUSKUMPPANINA

Sosiaalialan koulutusohjelma
2014

PURJEHDUS VARHAISKASVATUKSEN KASVATUSKUMPPANINA

Kantala, Anniina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali-alan koulutusohjelma
joulukuu 2014
Ohjaaja: Karinharju, Kati
Sivumäärä: 59
Liitteitä: 6

Asiasanat: kasvatuskumppanuus, varhaiskasvatus, purjehdus, perheliikunta, voimavarat

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia purjehduksen mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanina, auttaa osallistujaperheitä jäsentämään kokemaansa ja voimavarojaan haastatteluiden avulla sekä osallistua purjehduspäiviin perheiden rinnalla kulkijana. Lisäksi tavoitteena oli myös selvittää herättivätkö päivät ajatuksen purjehduksen perheliikunta harrastus mahdollisuuksista ja saada palautetta INNOKE-hankkeelle ja BSF:lle järjestetystä toiminnasta. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä INNOKE-hankkeen ja Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f. kanssa. Opinnäytetyöhön osallistui kolme lapsiperhettä, joissa oli varhaiskasvatuskäisiä ja erityistä tukea tarvitsevia ja tarvitsemattomia lapsia.

Opinnäytetyön teoriaosuus koostuu varhaiskasvatuksen, kasvatuskumppanuuden, sosiaalipedagogiikan sekä perheliikunnan osioista. Purjehdus käsiteltiin yhtenä perheliikunnan muotona.

Opinnäytetyön menetelmänä käytettiin puolistrukturoituja haastattelurunkoja, joiden avulla perheitä haastateltiin purjehduspäivien aikana ja niiden jälkeen. Haastatteluisa käytettiin avoimia kysymyksiä, joilla pyrittiin todentamaan opinnäytetyön tavoitteita.

Opinnäytetyö saavutti kaikki sille asetetut tavoitteet. Haastatteluista saaduista tuloksista voidaan päätellä, että purjehdus soveltuu varhaiskasvatuksen kasvatuskumppaniksi. Haastattelutulosten perusteella perheet kertoivat saaneensa tukea varhaiskasvatukseensa yhdessä toimittujen kokemusten kautta. Purjehduspäivät antoivat perheille myös uutta tietoa perheen voimavaroista ja nostivat esiin uusia piirteitä perheenjäsenissä. Lisäksi purjehduspäivät herättivät ajatuksia koskien oman perheen varhaiskasvatusta ja perheet kokivat, että yhdessä tekemisen aikaa ja paikkoja olisi lisättävä. Perheet kokivat myös saaneensa päivistä välitöntä hyötyä varhaiskasvatustyöhönsä, kuten esimerkiksi yhteisiä kokemuksia, yhteishenkeä sekä voimistunutta pärjäämisen tunnetta. Purjehduspäivät olivat saadun palautteen perusteella onnistuneet. Purjehduspäivät herättivät perheissä ajatuksen purjehduksen perheliikunta harrastusmahdollisuudesta, madaltamalla osallistumiskynnystä.

SAILING AS AN EDUCATIONAL PARTNER FOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Kantala, Anniina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Services

December 2014

Supervisor: Karinharju, Kati

Number of pages: 59

Appendices: 6

Keywords: educational partnership, early childhood education, sailing, exercise for the whole family, resources

The purpose of this thesis was to find out if sailing could be a possible educational partner for early childhood education. To help families that take part to the thesis to structure their experiences and to help them to find out their resources and to walk beside with the families through the sailing days. To research the possibility for exercise for the whole family and to get feedback for the INNOKE-project and BSF r.f. This thesis was made in co-operation with INNOKE-project and Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f. Three families took part at this thesis with their children, who were at the age of early childhood and who had special needs or didn't need special support.

The theory part of the thesis includes early childhood education, educational partnership, social pedagogy and exercise for the whole family. Sailing was discussed as a form of exercise for the whole family.

The families were interviewed during and after the sailing days with the help of half structured question forms. Aiming to verify the thesis ambitions, the interviews were made by using open ended questions.

This thesis achieved all the ambitions which were set for it. From the interview results conclusion can be drawn that sailing is suitable educational partner for early childhood education. Because the families experienced that they got support for their parenting from shared experiences. They got new information about themselves and their families for example they saw a new side about themselves or their family member. Days had wake up the thoughts about their early childhood education. For example they acknowledge that they should spend more time doing things together and that they should find more opportunities for that. They experienced that they got direct benefit from the sailing days for their early childhood education. For example because they have had shared experiences, felt team spirit and empowering feeling that we will manage. And from the feedback it is justifiable to say that sailing days were successful and it waked up the thought of sailing as a possibility for exercise for the whole family. Because families felt like taking part would be easier in the future. And working together and shared experiences gave new resources for the family.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	VARHAISKASVATUS	9
2.1	Varhaiskasvatuksen määrittely	9
2.2	Varhaiskasvatuksen ohjaus	10
2.3	Varhaiskasvatuksen arvopohja ja kasvatuspäämäärät	11
2.4	Varhaiskasvatuspalvelut	11
3	KASVATUKUMPPANUUS	12
3.1	Kasvatuskumppanuus yleisesti	12
3.2	Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa	12
4	SOSIAALIDEDAGOGIIKKA.....	13
4.1	Sosiaalipedagogiikan määrittelyä	13
4.2	Madsenin kukka	14
5	PERHELIIKUNTA	16
5.1	Perheliikunnan keskeisimmät tavoitteet	16
5.2	Perheliikunnan toimintamuodot.....	17
5.2.1	Perheliikunta omaehtoisena toimintana.....	17
5.2.2	Perheliikunta ohjattuna toimintana.....	18
5.3	Purjehdus perheliikuntamuotona	19
6	TUTKIMUSOSA	22
6.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	22
6.2	Tavoitteet	23
6.3	Menetelmät	24
6.4	Opinnäytetyön aikataulu	26
6.5	Tutkimusryhmä	27
6.6	Yhteistyökumppanit.....	28
6.6.1	SAMK INNOKE- hanke	28
6.6.2	Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f.....	29
7	RAPORTOINTI	29
7.1	Valmistautuminen ja suunnittelu	29
7.2	Purjehduspäivät.....	33
7.2.1	Ensimmäinen purjehduspäivä 30.7.2012.....	33
7.2.2	Toinen purjehduspäivä 31.7.2012	36
7.3	Haastattelut	40
8	PURJEHDUS VARHAISKASVATUKSEN KASVATUKUMPPANINA.....	41

8.1	Kasvatuskumppanuus purjehduksessa	41
8.2	Perheen voimavarat	44
8.3	Purjehdus perheliikunnan mahdollisuutena	46
8.4	Palautetta järjestäneelle INNOKE-hankkeelle sekä BSF:lle	48
9	POHDINTA.....	50
9.1	Aiheen valinta	50
9.2	Opinnäytetyön toteutus	51
9.3	Opinnäytetyön tulokset	53
9.4	Oma ammatillinen kasvu	55
9.5	Opinnäytetyöstä syntyneet jatko- ja kehittämisideat	56
	LÄHTEET.....	58
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Voimavaroilla tarkoitetaan yksilön tai perheen vahvuuksia. Ne voivat olla taidollisia, tiedollisia tai luonteenpiirteitä, mutta yhteistä niille kaikille on se, että niistä koetaan saavan voimaa ja apua arkipäivän tilanteissa. Uusia voimavaroja voikin kasvattaa niin onnistumisien, kauniiden sanojen ja tekojen kuin yhdessä tekemisen kautta. Yksilön tai perheen voimavaraisuus riippuu siitä miten he kokevat voimavaroja antavat ja kuormittavat tekijät, sekä millaiseksi he kokevat niiden suhteen toinen toiseensa. Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa omiin voimavarioihinsa kiinnittämällä huomiota ja tiedostamalla omien voimavarojen antajat ja niitä kuluttavat tekijät. Aktiivisen voimavarojen eteen työskentelyn edellytys on vastuunotto omista päätöksistä ja muutosten tekemiseen keskittyminen. Lapsen tervettä kasvua ja kehitystä edistävät voimavaroja antavat tekijät sekä ne suojaavat epäsuotuisilta tekijöiltä. Elämään väijäämättä kuuluvat kuormittavat tekijät taasen saattavat vaarantaa lapsen suotuisan kehityksen. Voimavarojen tiedostaminen ja tunnistaminen antavatkin siis myös elämäntiedon hallinnan keinoja. Voimavaroalähtöisiä työmenetelmiä on kehitetty etenkin perheiden kanssa työskenteleville, sillä ne korostavat perheen vahvuuksia ja omien päätösten merkitystä. Työskentelyssä toimitaan asiakaslähtöisellä työmenetelmällä. (Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2014.)

Omien voimavarojen tunteminen ja tunnistaminen auttavatkin arjen kiperissä tilanteissa. Niistä voi saada voimaa jatkaa eteenpäin tai niiden avulla voi löytää edes sen yhden asian mikä on hyvin, kun kaikki tuntuu menevän pieleen. Pienten lasten elämäntilanteissa, kehuja ja hyvää palautetta ei voi olla liikaa, jos palautteella on oikeat lähtökohdat. Sillä niillä pienillä arjen asioilla kasvatamme lapsen itsetuntoa, itsearvostusta ja tuemme hänen minäkuvansa kehitystä. Ja vaikkakin Suomessa ei karkeasti yleistettynä ole valloillaan kehumisen kulttuuri on erittäin tärkeää, että lapsi saa kuulla kehuja ja olla ylpeä onnistumisistaan. Kasvaa ympäristössä, jossa juuri hän on täydellinen ja hyväksytty aivan omana itsenään ilman mitään suoritteitakin.

”Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteis-

työtä, kasvatuskumppanuutta, jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.) Varhaiskasvatuksessa kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemisessa. Kasvatuskumppanuus edellyttääkin keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja toistensa kunnioittamista. Vanhemmilla on ensisijainen lastensa kasvatusoikeus- ja vastuu sekä oman lapsen tunne- ja tunteisuus. Henkilöstöllä taas on ammatillinen tieto ja osaaminen, sekä vastuu kasvatuskumppanuuden ja tasavertaisen yhteistyön edellytysten luomisesta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 31-32.)

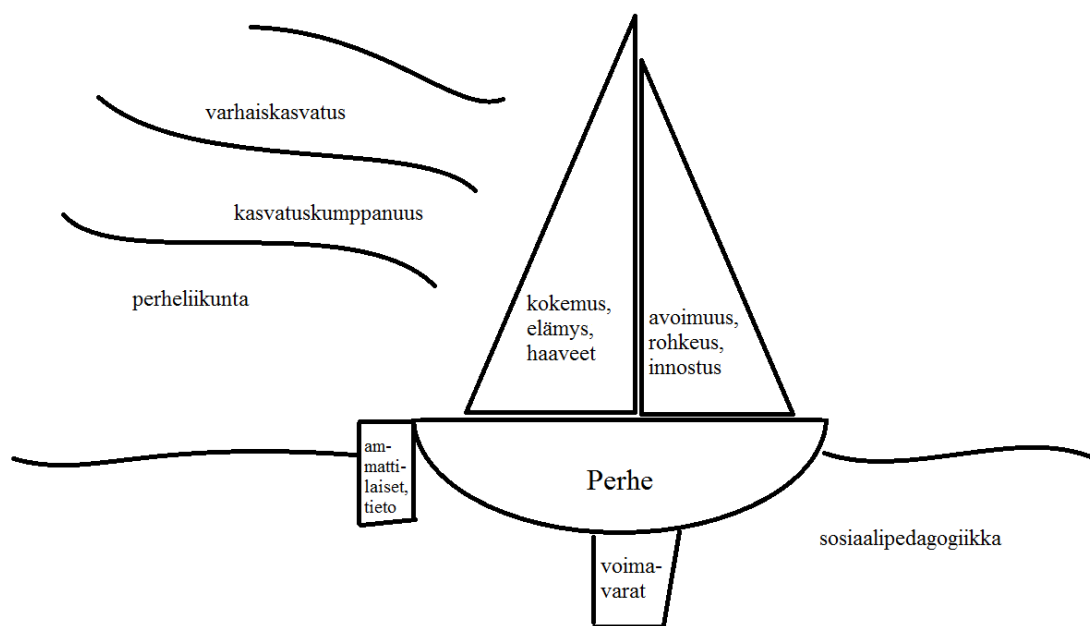
Varhaiskasvatuksen parissa työskennellessä tulisikin muistaa se, miten valtava voima pienillä teoilla ja esimerkillä voi olla. Onkin siis aikuisten velvollisuus huolehtia omista voimavaroista ja asenteesta, pystyäkseen omalla olemisella näyttämään lapselle, että aikuiseksi on kiva kasvaa ja aikuisena on hyvä olla. Oli sitten kyse elämäntavoista, kuten esimerkiksi liikunnallisuudesta tai elämänasenteesta, istutetaan hyvien asenteiden ja tapojen siemenet jo varhaislapsuudessa. Jos jo lapsena on saanut kokea, että yhdessä tekeminen ja toimiminen tuovat iloa ja onnistumisia, jatkaa hän luultavasti sitä myös myöhemmälle iälle. Aikuisten tehtävä on luoda lapselle ne mallit ja esimerkit siitä, miten yhdessä toimimalla sekä luomalla kannustava ja toiminnallinen kasvuympäristölle taataan lapselle turvallinen paikka kasvaa ja kehittyä. Se minne kasvunpaikkoja luodaan, on vain omasta halusta ja kekseliäisyydestä kiinni. Sillä lapsen ympärillä on tekijöitä eri ympäristöissä tukemassa kasvatustyötä ja odottamatonkin paikka voi tarjota tilaisuuden oppia ja saada voimavaroja. Esimerkiksi kun katsoo vaikka purjehdukseen liittyvää yhdessä tekemisen mahdollisuutta, missä kaikki veneessä olevat ovat läsnä toimien yhteisen päämäärän eteen. Tähän kaikki voivat osallistua oman tasoisella toiminnallaan, saaden onnistumisen elämyksiä. Tässä voidaan nähdä tilaisuus kasvuun, kumppanuuteen ja voimaannuttaviin kokemuksiin.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää purjehduksen mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanuuteen. Opinnäytetyö toteutetaan INNOKE-hankkeen ja BSF:n yhteistyössä järjestämien purjehduspäivien aikana 30.7- 31.7.2012 Porin Kallossa, haastattelemalla purjehduspäiviin osallistuvia lapsi-

perheitä. Osallistujaperheisiin kuuluu varhaiskasvatusikäisiä lapsia sekä erityistä tukea tarvitsevia ja tarvitsemattomia lapsia. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä INNOKE-hankkeen kanssa, joka on osa Satakunnan ammattikorkeakoulun esteettömyys ja saavutettavuus – tutkimusryhmän toimintaa. Toisena yhteistyökumppanina opinnäytetyössä on Suomen vanhin urheiluseura Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f. Purjehdusseura on aktiivinen paikallinen toimija ja sen tavoitteena on kehittää ja edistää veneilyurheilua sekä jäsentensä venetuntemusta ja vesillä liikkumisen tietoja ja taitoja. (BSF:n [www-sivut](http://www.bsf.fi).)

Kasvatuskumppanuus näkökulman lisäksi opinnäytetyön tavoitteena on myös auttaa osallistuvia perheitä jäsentämään kokemaansa ja voimavarojaan haastatteluiden avulla. Sekä myös olla perheiden rinnalla kulkijana purjehduspäivien aikana, osallistuen ja toimien heidän kanssaan päivän eri aktiviteeteissa. Haastatteluissa pyritään myös selvittämään herääkö perheillä ajatus purjehduksen mahdollisuudesta perheliikunnan muotona. Purjehduspäivistä kerätään myös palautetta järjestävälle INNOKE-hankkeelle sekä Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f.:lle. Opinnäytetyön tuloksia tarkastellaan sosiaalipedagogisesta näkökulmasta.

Alla olevaan kuvioon (Kuvio 1) on havainnollistettu opinnäytetyön teemojen nivoutuminen kokonaisuudeksi. Itse kuva kertoo purjehduksesta. Veneeksi on asetettu perhe, jonka ympärille kaikki keskittyy purjehduspäivien aikana. Veneen kölissä ovat perheen voimavarat, sillä ilman niitä ei vene pysyisi pystyssä. Veneen peräsimessä on ammattilaisten tieto ja taito, joka auttaa antamaan perheen veneelle oikean suunnan ohjeistuksin, neuvoin ja tukemalla. Perheen veneen etupurjeessa on avoimuus, rohkeus ja innostus, sillä kaikkia näitä perheet ovat tarvinneet lähteäkseen osallistujaksi purjehduspäiviin. Veneen isopurjeena on kokemus, elämys ja haaveet, ne asiat mitä purjehduspäivistä tullaan hakemaan ja kasvattamaan. Näitä kaikkia vaaditaan, sillä ilman niitä ei perheen veneellä olisi pintaa mihin vastaanottaisi varhaiskasvatuksen, kasvatuskumppanuuden ja perheliikunnan antamaa hyvää tuulta. Ja opinnäytetyön sosiaalipedagogisen näkemyksen meri ympäröi perheen veneen, tukien päivässä rinnalla kulkemalla ja kysymyksin ajatuksia herättelemällä. Samalla viivalla perheen kanssa ollen ja kokemuksissa myötä eläen.

Kuvio 1. Opinnäytetyön teemojen nivoutuminen kokonaisuudeksi.

2 VARHAISKASVATUS

2.1 Varhaiskasvatuksen määrittely

”Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta, jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen muodostamasta kokonaisuudesta, joka on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutus- ja yhteistoimintaa, jossa lapsen omaehtoisella leikillä nähdään keskeinen merkitys. Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on kokonaisvaltainen näkemys lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta, perustuen kasvatustieteelliseen etenkin varhaiskasvatukselliseen, mutta

myös laaja-alaiseen, monitieteelliseen tietoon ja tutkimukseen, sekä erilaisten pedagogisten menetelmien hallintaan. Varhaiskasvatuksen keskeinen voimavara on vahvan ammatillisen ja tiedollisen osaamisen taitava henkilöstö. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Lapsuusikä ja varhaiskasvatus luovat pohjan ihmisen myöhemmälle kehitykselle, kasvulle ja oppimiselle. Lapselle onkin turvattava oikeus olla lapsi riittävän pitkään ja rauhassa. Vuorovaikutus vanhempien ja muiden ympärillä olevien ihmisten kanssa on lapsen voimanlähde ja aikuisten hyväksyntä sekä arvostus luovat pohjan hänen itsetunnon. Tämän lisäksi lapsi tarvitsee aikuisen kiireetöntä läsnäoloa ja kuuntelemista, lapsuuden suojeleminen onkin myös vanhemmuuden suojeleminen. Laadukas varhaiskasvatus on edellytys lapsen tasapainoiselle kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle. Varhaiskasvatustyötä tekevän tulee siis huolehtia ja kantaa vastuuta ihmisuhde- ja yhteistyötaitoistaan sekä vuorovaikutuksen toimivuudesta kaikkien toimijoiden välillä. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 6.)

2.2 Varhaiskasvatuksen ohjaus

Varhaiskasvatusta ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnallisilla asiakirjoilla. Valtakunnalliseen ohjaukseen kuuluvat lasten päivähoitoa ja esiopetusta koskevat lait ja asetukset, varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset sekä varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman perusteet. Kunnallinen ohjaus käsittää kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat, kunnan ja yksikön varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman, sekä lapsen varhaiskasvatuksen- ja esiopetuksen suunnitelman. Nämä molemmat ohjauksen linjat muodostavat yhdessä prosessimaisen ohjausvalvonta- ja tukikokonaisuuden. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 8-11.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on valtakunnallinen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja kehittämisen väline, jonka tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen toteutumista yhdenvertaisesti koko maassa. Se ohjaa myös sisällöllistä kehittämistä ja luo osaltaan edellytyksiä varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseksi yhdenmukaisesti toiminnan järjestämisen perusteita. Perusteet valmistuivat 2003 ja niitä tarkistettiin vuonna 2005. (Reunamo 2007, 101.)

2.3 Varhaiskasvatuksen arvopohja ja kasvatuspäämäärät

Suomalaisen varhaiskasvatuksen arvot perustuvat keskeisiin kansainvälisiin lapsen oikeuksia määritteleviin sopimuksiin, kansallisiin säädöksiin ja muihin ohjaaviin asiakirjoihin. Lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen keskeisin arvo on lapsen ihmisarvo. Tähän perusarvoon on sisältyneenä myös syrjintäkielto ja lasten tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, lapsen etu, lapsen oikeus elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen, sekä lapsen mielipiteen huomioon ottamiseen. Lapsen oikeuksia konkretisoivat varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet voidaan johtaa Suomen perusoikeussäännöksistä, muusta oikeussääntelystä sekä asiakirjainformaatiosta. Näitä ovat lapsen oikeus turvallisiin ihmissuhteisiin, turvattuun kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen, turvattuun ja terveelliseen ympäristöön, sekä tulla ymmärretyksi ja kuuluksi ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti, saada tarvitsemansa erityisen tuen ja omaan kulttuuriin, äidinkieleen ja uskontoon tai katsomukseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 12.)

Varhaiskasvatuksen toiminnalle suuret linjat ohjaavat sen kolme kasvatuspäämäärää, jotka ovat henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, toiset huomioon ottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistaminen sekä itsenäisyyden asteittainen lisääminen. Kasvattajien tehtävänä onkin huolehtia, että nämä koko elämää koskevat ihmisenä kasvamisen päämäärät viitoittavat varhaiskasvatustoimintaa tasapainoisesti ja riittävän syvällisesti. Sillä varhaiskasvatuksessa on tärkeää painottaa lapsuuden itsearvoista luonnetta, vaalia lapsuutta ja ohjata lasta ihmisenä kasvamisessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 13.)

2.4 Varhaiskasvatuspalvelut

Lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmässä varhaiskasvatuspalvelut ovat keskeinen toimintakokonaisuus. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnan tai yksityisen järjestämästä päivähoidosta ja esiopetuksesta tai muusta avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta. Avoin varhaiskasvatustoiminta on monimuotoista, kuntakohtaisesti vaihtelevaa lapsille ja perheille suunnattua toimintaa ja sitä voivat järjestää kunnat, seurakunnat, järjestöt ja sairaalat. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2014.)

3 KASVATUSKUMPPANUUS

3.1 Kasvatuskumppanuus yleisesti

Kasvatuskumppanuus edistää lapsen ääntä arvostavan palvelukulttuurin, dialogisen vuorovaikutuksen ja luottamuksellisten yhteistyösuhteiden syntymistä lapsen kasvu- ja kehitysympäristöihin. Sen lähtökohtana on Lapsen oikeuksien sopimuksen edistäminen perheen ja palvelujen välisessä yhteistoiminnassa. Kasvatuskumppanuus rakentuu kuulemisen, kunnioituksen, luottamuksen ja dialogisuuden periaatteille. Ja siinä kiinnitetään huomiota siihen, miten vanhemman lasta koskeva tietämys tulee kuulluksi, vastaanotetuksi, keskustelluksi ja jaetuksi vuoropuhelussa ammattilaisten kanssa. Kumppanuudessa lapselle läheiset aikuiset kehittävät kykyään lapsen kuulemiseen. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2014.)

Kasvatuskumppanuudessa ammattilaiset sitoutuvat lapsen huolenpidon, edun ja oikeuksien edistämiseen yhteisymmärryksessä vanhempien kanssa. Kasvatuskumppanuussuhteita voi olla esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, koulussa, perhekeskuksessa, lastensuojelussa ja vapaa-ajan ympäristöissä. Kasvatuskumppanuus aikuisten yhteisvastuullisena huolenpitona lapsen kehityksestä, kasvusta ja oppimisesta on jokaisen lapsen oikeus. Kasvatuskumppanuuden erityisenä tehtävänä on tunnistaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lapsen erityisen tuen, avun tai suojelun tarpeet. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2014.)

3.2 Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemisessa. Kasvatuskumppanuus edellyttääkin keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja toistensa kunnioittamista. Vanhemmilla on ensisijainen lastensa kasvatusoikeus- ja vastuu sekä oman lapsen tuntemus. Henkilöstöllä taasen on ammatillinen tieto ja osaaminen, sekä vastuu kasvatuskumppanuuden ja tasavertaisen yhteistyön edellytysten luomisesta. Kasvatuskumppanuus lähtee lapsen tarpeista, ja siinä on tarkoitus yhdistää sekä vanhempien että varhaiskasvattajien tiedot ja koke-

mukset lapsesta. Näin pystytään luomaan parhaat edellytykset lapsen hyvinvoinnin turvaamiselle. Kasvatuskumppanuudessa on kyse vanhempien ja henkilöstön asennoitumisesta kasvatustehtävänsä, sekä sen jäsentämisestä ja sopimisesta molemmille osapuolille sopivalla tavalla. Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on ensisijainen vastuu sisällyttää kasvatuskumppanuus luontevaksi osaksi lapsen varhaiskasvatusta. Vanhemmille järjestetään mahdollisuuksia erilaisiin kasvatuskeskusteluihin erilaisissa viiteryhmissä, sillä kumppanuuden tavoitteena on myös edistää vanhempien keskinäisen yhteistyön muotoja ja tapoja. Lisäksi tavoitteena on lapsen mahdollisen tuen tarpeen tunnistaminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja luoda yhdessä vanhempien kanssa yhteinen toimintamalli lapsen tukemiseksi. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 31-32.)

4 SOSIAALIDEDAGOGIIKKA

4.1 Sosiaalipedagogiikan määrittelyä

”Sosiaalipedagogiikkaa voidaan tarkastella ajattelu- ja toimintaperinteenä, joka jatkuvasti luo ja uudistaa omaa itseymmärrystään” (Hämäläinen & Kurki 1997, 10). Ei ole olemassa yhtä sosiaalipedagogiikkaa, vaan sen määritelmät sopeutuvat ajan luomiin haasteisiin. Myös sosiaalipedagogiikan soveltajien henkilökohtaiset arvot, uskomukset ja aatteelliset sitoumukset heijastuvat heidän sosiaalisiin ja kasvatuksellisiin tavoitteisiinsa. Sosiaalipedagogiikan historiallisten määritelmien tunteminen on edellytys sille, että voi aidosti toimia sosiaalipedagogisena kasvattajana ja sosiaalisen työn tekijänä. (Kurki, Nivala & Sipilä-Lähdekorpi 2006, 9.) ”Sosiaalihistoriallisesti sosiaalipedagogisen ajattelun ja toiminnan synty liittyy teollistumis-, kaupungistumis-, ja modernisoitumisprosesseihin. Sosiaalipedagogiikka syntyi pyrkimyksestä ehkäistä ja lievittää tästä aiheutuvia sosiaalisia ongelmia.” (Hämäläinen & Kurki 1997, 11.) Sosiaalipedagogiikka muuttuu ja mukautuu arjessa yhteiskunnan muutoksia tukeväksi, niistä johtuen sekä niihin vastaten. Myös sosiaalisten ongelmien synty-yhteydet on tärkeä havaita. Tämän avulla määritetään ne sosiaalialan ammatilliset edellytykset, joita tämän päivän työssä tarvitaan. (Ranne 2005, 15.) ”Sosiaalipedagogiikassa sosiaalinen liittyy pedagogiseen. Se merkitsee sitä, että yksilölle/ryhmille

tarjotaan mahdollisuus täyteen kasvuun. Sosiaalipedagogisin toimenpitein tuetaan yksilöä/ryhmiä yhteiskunnan jäsenyyteen itsestään huolehtivina subjekteina.” (Ranne 2005, 15.)

Sosiaalipedagogiikan määrittelemistä vaikeuttaa myös se, että sosiaalipedagogiikan käsite ei palaudu mihinkään tiettyyn aatevirtaukseen tai poliittiseen ideologiaan (Hämäläinen & Kurki 1997, 14). Sosiaalipedagoginen teoria sulauttaa yhteen kasvatustieteellisen ja yhteiskuntatieteellisen katsantokannan, ollen siis monitieteellinen lähtökohdiltaan (Ranne 2005, 14). ”Tässä yhteydessä voidaan puhua kontekstualisovasta monitieteellisyydestä, jossa eri opin- ja tieteenalojen edustajat pyrkivät tietoisesti ottamaan huomioon toisen alan edustajien käsitykset” (Ranne 2005, 14). ”Sosiaalipedagogiikka voidaan nähdä tieteenalana, oppiaineena ja/tai ammatillisena orientaationa. Sosiaalipedagogiikka ei ole pelkkä ajatusrakennelma tai ideologia, sillä vasta kun se muuttuu käytännön toiminnaksi, sitä voidaan kutsua sosiaalipedagogiikaksi.” (Talentian www-sivut 2014.) Yleisenä tehtävänä sosiaalipedagogiikassa on jäsentää ja toteuttaa sosiaalista kasvatusta, auttaen ihmistä kasvamaan yhteiskuntaan ja yhteiselämään toisten ihmisten kanssa. Erityisenä tehtävänä sosiaalipedagogiikassa on eri tavoin syrjäytyneiden ja onnettomien ihmisten ja heidän yhteisöjensä tukeminen kokonaisvaltaisesti. Siten, että he vähitellen kasvavat ottamaan enemmän vastuuta omasta ja ympäristönsä hyvinvoinnista. Kyeten itse löytämään keinoja kehittää elämäänsä inhimillisemmäksi ja laadullisesti paremmaksi. (Kurki, Nivala & Sipilä-Lähdekorpi 2006, 9.) ”Sosiaalipedagogiikka on siis toisaalta yksilön sosiaalista kasvatusta, sosialisaatiota, tarkastelevaa ajattelua ja ohjaavaa toimintaa, ja toisaalta se on sosiaalista työtä, joka huolehtii ihmisten sosiaalisten ongelmien pedagogisesta kohtaamisesta” (Kurki, Nivala & Sipilä-Lähdekorpi 2006, 9).

4.2 Madsenin kukka

Bent Madsenin luoman sosiaalipedagogisen ammatillisuuden kompetenssimallin eli Madsenin kukan avulla voidaan havainnollistaa sosiaalipedagogista ammattipätevyyttä. Kukassa terälehdet edustavat sosiaalipedagogisesti suuntautuneen ammattihenkilön eri pätevyysalueita yhdistyen terälehtien keskiössä toimintapätevyydeksi, ammatilliseksi käyttöteoriaksi. Pätevyysalueita ovat tuottava, ilmaisullinen, kommu-

nikatiivinen sekä analyyttinen ja synteesiä luova reflektiivinen pätevyys. (Laiho 2005, 46.)

Työntekijän ammattitaito muokata ympäristöä luovasti esimerkiksi erilaisten työvälineiden tai menetelmien avulla tai hänen kykyään organisoida ja suunnitella asioita, kutsutaan Madsenin kukassa tuottavaksi pätevyudeksi. Häneltä odotetaan taitoa ratkaista arkipäivän ongelmia, joissa tarvitaan kädentaitoja. Työntekijän tulee myös kehittää työtään innovaatioiden avulla. (Laiho 2005, 46.)

Toimintapätevyuden esteettisiä ja emotionaalisia ulottuvuuksia edustaa Madsenin kukan ilmaisullisen pätevyuden terälehti. Työntekijän on kyettävä asettumaan toisen ihmisen asemaan niin sanallisen viestinnän kuin luovien menetelmien keinoin. Luovina menetelminä voidaan mainita esimerkiksi musiikki, kuvallinen ilmaisu, luova liikunta tai draaman mahdollistavat keinot. Herkkyyttä ymmärtää asiakkaan yksilöllistä elämisen ympäristöä tarkoittaessa niin fyysistä- kuin merkitysympäristöäkin kuvataan esteettisellä herkkyydellä. (Laiho 2005, 46- 47.)

Kommunikatiivista pätevyyttä edellytetään ammatillisessa toiminnassa, sillä eettisesti hyväksyttävä sosiaalinen toiminta perustuu yhteisesti sovittuihin normeihin ja niistä sopimiseen. Kommunikatiivinen pätevyys sisältää kyvyn toimia yhteisössä ja solmia luottamuksellisia vuorovaikutussuhteita sekä taidon organisoida sosiaalista toimintaa. (Laiho 2005, 47.)

Analyyttisen, synteesiä luovan reflektiivisen pätevyuden edellytyksenä on jatkuva maailmankuvan ja ihmiskuvan luominen ja tarkastaminen. Siinä työntekijä tarkastelee työtä tieteellisellä alueella kehittäjän tai tutkijan lähtökohdista. Tämän toimintapätevyuden kautta työntekijä jäsentää toimintaa ja luo siitä tekemiensä johtopäätösten pohjalta uusia toimintakäytäntöjä sekä teoriaa toiminnan kehittämisen pohjalle. Tämän pätevyuden hallinnassa arkitieto pystytään liittämään teoreettiseen tietoon ja sen avulla toimintaa voidaan kehittää. (Laiho 2005, 47.)

Kaikkien pätevyysalueiden yhdistelmästä syntyy toimintapätevyys, jossa toteutuu ammattihenkilön persoonallinen käyttöteoria. Sosiaalipedagogisen ammattilaisen toimintapätevyys Madsenin kompetenssimallin mukaan siis muodostuu tieteellisen,

ilmaisullisen, kommunikatiivisen ja tuottavien taitojen yhdistämisestä reflektiiviseksi asiantuntijuudeksi. Toimintapätevyudessa yksittäiset osa-alueet eivät näy vain erilaisina menetelminä tai tekniikoina. Eri pätevyyksistä muodostuu toiminnallinen kokonaisuus, joka pohjautuu jokaisen omiin vahvuuksiin ja näin ollen on jokaisella ammattihenkilöllä omanlainen. Yhdistävänä tekijänä voidaan pitää luovaa suhtautumista eli kykyä toteuttaa uudet ideat suhteessa itseensä ja ympäristöön, näin luoden uusia tuotteita ja innovaatioita. (Laiho 2005, 47.)

5 PERHELIIKUNTA

5.1 Perheliikunnan keskeisimmät tavoitteet

Perheliikunta on perheen aktiivista yhdessäoloa. Perhe voi liikkua yhdessä, erilaisissa muodostelmissa, pareissa tai näitä kaikkia yhdistellen. Perheliikunta on mahdollista kaikkina vuodenaikoina, jolloin perhe voi liikkua yhdessä tekemällä erilaisia asioita niin kotona kuin muuallakin. Perheliikunta on käsitteenä hyvin laaja, ja laajalla rajauksella sitä voidaan kutsua myös pienyhteisöliikunnaksi. (Arvonen 2004, 28.) Perheliikunta onkin jokaisen perheen oikeus ja se kumpuaa perheen sisäisestä vuorovaikutuksesta. Välittömän, viihtyisän vuorovaikutuksen piirissä kaikilla on hyvä olla ja perheen liikkussa me olemme me. Näin vuorovaikutus vahvistuu, jokainen tulee huomioiduksi ja osallisuus muuttuu tarinoiksi sekä ikimuistoiksi. Perheliikunnan tarjoama leikkisyys on yhteinen yhdessäolon kieli, joka ei ole rajaava. Vaan sen keinoin voidaan vahvistaa niin asuinympäristön tasavertaisuutta ja suvaitsevaisuutta kuin sukupolvien ketjuakin. (Ohjaa ja innosta 2013, 3.)

Perheliikunnan oikeutta yhteiseen hyvään aikaan kannattaa vaalia ja varjella, sillä elämäntavat ja tottumukset omaksutaan jo varhain. Liikunnallisen elämäntavan omaksumisessa vanhemmat ja huoltajat ovat lapsen tärkeimpiä roolimalleja. Ja ottaen huomioon nykyisen istumisen ja aloillaan olemisen kulttuurin, mitä nuorempana hyvä suhde liikkumiseen rakentuu, sitä pysyvämmäksi se jää. (Ohjaa ja innosta 2013, 3-4.) Perheliikunta onkin terveyttä edistävää liikuntaa, jossa huomioidaan eri-ikäisten liikuntatarpeet sekä valmiudet, soveltaen toimintaa kaikille sopivaksi. Perheliikunnan

muodot mukautuvat perheen elämäntilanteeseen, jossa yhteinen tekeminen elää hetkessä ja ajassa. Perheliikunnan tarve, tavoite, sisältö ja merkitys voi siten vaihdella elämänkaaren eri vaiheissa. (Arvonen 2004, 29- 30.)

Perheliikunnan keskeisimpiä tavoitteita ovat perheen sosiaalisen vuorovaikutuksen edistäminen, perheen jäsenten fyysisen kunnon ylläpitäminen ja kehittäminen, sekä lasten kasvatuksen ja kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen. Perheliikunta tukee myös lapsen ja nuoren luovuuden ja itsetuntemuksen kehitystä sekä perheliikuntaan voidaan soveltaa päivittäisiä vähimmäisliikuntasuosituksia. (Ohjaa ja innosta 2013, 4.)

Perheliikuntaa voidaan käyttää myös kasvatuksen tai vanhemmuuden tukemisen välineenä ja toiminnan sisältöä voidaan suunnata tämän tavoitteen mukaisesti. Perheliikunnassa yhteisen tekemisen kautta tulee luonnollisesti esille vuorovaikutussuhteita, joissa vanhemmat voivat huomioida lapsen tarpeet ja antaa palautetta toiminnasta. Ammattitaitoisesti ohjatut perheliikuntaharjoitteet ja –tilanteet voivat auttaa vanhempia löytämään toimivia vuorovaikutustapoja lapsen tai nuoren kanssa ja koetut onnistumiset voivat parantaa myös muilla elämäniloilla tapahtuvia vuorovaikutustilanteita. (Arvonen 2004, 37-38.)

5.2 Perheliikunnan toimintamuodot

Perheliikunta voidaan jakaa omaehtoiseen ja ohjattuun toimintaan. Yhtäläisen tärkeyden ja monipuolisuuden vuoksi näitä molempia tulisi soveltaa perheen arjessa. Painopiste olisi perheen omaehtoisessa liikkumisessa, jota ohjatulla liikunnalla voitaisiin täydentää. (Ohjaa ja innosta 2013, 5.)

5.2.1 Perheliikunta omaehtoisena toimintana

Omaehtoinen perheliikunta on edullista ja spontaania kotona tai sen lähiympäristössä tapahtuvaa hyötyliikuntaa tai fyysistä aktiivisuutta vaikkapa leikkien. Se rytmittää arkea luomatta siihen tiukkoja aikatauluja, luoden mahdollisuuden läsnäololle, läheisyydelle ja kiireettömälle kohtaamiselle. Suomalaisten suosituimpia vapaa-ajan lii-

kuntaympäristöjä ovat kotipiha ja lähiluonto. Nämä molemmat ovat omaehtoisen perheliikunnan mahdollisia toteuttamiskohteita, mukaan lukien esimerkiksi kaikille ikäryhmille suunnitellut lähiliikuntapaikat sekä viheralueet. Myös lenkki- ja luontopolut, pelikentät, puistot ja lähimetsät ovat helposti saavutettavia liikuntapaikkoja, niin kuin myöskin iltaisin ja viikonloppuisin erilaiset päiväkotien ja koulujen piha- ja ympäristöt. (Ohjaa ja innosta 2013, 5.)

5.2.2 Perheliikunta ohjattuna toimintana

Ohjattuja perheliikuntaryhmiä järjestetään kaikille avoimena toimintana ja tietyille kohde- ja ikäryhmille suunnattuna (Ohjaa ja innosta 2013, 6). Kaikille avoimella toiminnalla tarkoitetaan toimintatapoja, ympäristöjä ja ohjelmia, jotka mahdollistavat kaikenlaisten ihmisten osallistumisen (Suomen Vammaisurheilu ja liikunta ry:n www-sivut 2014). Säännöllisesti kokoontuvat ja ohjatut ryhmät tarjoavat helppoudellaan monelle mielekkään vaihtoehdon harrastaa perheliikuntaa. Ohjatun perheliikunnan tavoitteena on tarjota erilaisia aktiivisia toimintamuotoja, joista perheet saisivat myös vinkkejä omaehtoiseen liikuntaan. Sen liikuntakasvatuksellisenä tavoitteena on tukea lasten liikunnallisten perustaitojen oppimista ja mahdollistaa samalla aikuiselle mielekästä liikuntaa. Erilaisten lajitaitojen oppiminen yhteisen liikuntaharrastuksen muodossa voi myös olla toiminnan tavoitteena. Ohjattua perheliikuntaa järjestävät muun muassa eri urheiluseurat, asukas yhdistykset, kirkkojen perhe- ja lastentoimintayksiköt, erilaiset yhdistykset ja yksityiset palveluntarjoajat. (Ohjaa ja innosta 2013, 6.)

Ohjattujen perheliikuntaryhmien lisäksi ohjattua toimintaa voivat olla erilaiset perheliikuntatapahtumat, perheliikuntakurssit ja -lomatoiminta. Perheliikuntatapahtumia voivat järjestää melkein kuka vain perheiden liikkumisesta kiinnostunut, kuten esimerkiksi järjestöt, yhdistykset, seurat, päiväkodit ja koulut. Perheliikuntakursseja perheiden hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta järjestävät esimerkiksi urheiluopistot. Kurssit tukevat perheliikunnan harrastamista, perheen yhdessäoloa, vuorovaikutustaitoja, lasten ja aikuisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä, sekä vahvistavat vanhemmuutta ja kasvatustyötä. Ohjatuilla perheliikunnan lomilla taas toimintaa voidaan

järjestää osallistujille sekä yhdessä että erikseen tai tarkemmin rajatulle kohderyhmälle, esimerkiksi isille ja pojille. (Ohjaa ja innosta 2013, 6.)

Perheliikunnan ohjauksessa ohjaaja tarvitsee tietoa, taitoa ja positiivista asennetta. Myönteinen ja kannustava ilmapiiri on oppimisen edellytys, se innostaa sekä aikuista että lasta kokeilemaan. Tärkeintä on osata antaa tilaa uusille yrityksille ja mahdollisille epäonnistumisille, sillä oppiminen prosessoituu kokeilemalla, erehtymällä ja onnistumalla. Perheliikunnan ohjaajan tulee herkästi aistia sekä havainnoida ryhmää, voidakseen nopeasti muuttaa ohjausta vaadittavaan suuntaan ryhmältä saadun palautteen perusteella. Myös ohjaajan oma esimerkki on ensiarvoisen tärkeä luontevan leikkiin heittäytymisen ilmapiirille. Perheliikunnassa sekä haaste että rikkaus ovat eri-ikäiset osallistujat, ohjaajan tuleekin muistaa esimerkiksi puhetyylissään ohjeistaako aikuista vai lasta. Sanallisten ohjeiden lisäksi on suositeltavaa käyttää eri struktuurin muotoja, kuvia, värejä, viittomia ja liikemalleja. Ohjatussa perheliikunnassa myös vanhemmat voivat harjoitella liikkuvan kasvattajan roolia ohjaajan tukemana ja muilta vanhemmilta arvokasta vertaistukea saaden. Sillä onnistuneen perheliikunnan määrittelee aina perhe itse omine mahdollisuuksineen ja haasteineen. (Ohjaa ja innosta 2013, 7, 11.)

5.3 Purjehdus perheliikuntamuotona

Purjehdus eli purjehtiminen tarkoittaa liikkumista purjealuksella pääsääntöisesti tuulen voimalla ja se voidaan jakaa matkapurjehdukseen ja kilpapurjehdukseen. Matkapurjehduksessa purjeveneellä siirrytään paikasta toiseen ja yövytään veneessä mahdollisesti pitkiäkin aikoja. Kilpapurjehdus on urheilua, jossa sekä kilpaillaan toisia vastaan, että harjoitellaan kilpailuja varten. Purjehdusta voi harrastaa veneenomistajana tai miehistön jäsenenä eli gastina. (Wikipedia www-sivut 2014.)

Purjehdusta voi siis harrastaa joko kilpaurheiluna tai vapaa-ajan harrastuksenaan. Purjehtia voi kaiken ikäisenä ja sillä ei ole merkitystä kumpaako sukupuolta on tai kuuluuko johonkin erityisryhmään. Purjehdus kasvattaa itseluottamusta ja vastuuntuntoa sekä vapauden tunnetta merellä. Purjehduskokemukset ovat palkitsevia ja se tarjoaa hyvän ympäristön ja mahdollisuuden henkilökohtaiselle kehitykselle tai esi-

merkiksi toiminnallisen tavan parantaa yrityksen yhteishenkeä. Purjehdukseen liittyy paljon opittavaa, kuten esimerkiksi turvallisuus asiat, sään lukutaidot, navigointi ja veneen huolto. Purjehdus on myös laji, jossa oikeanlaisella pukeutumisella on sekä mukavuutta, että turvallisuutta tuova merkitys. Pukeutumisen tärkeys vaihtelee purjehdustyylin mukaan eli onko kyseessä esimerkiksi pitkä matkapurjehdus vai kilpailutilanne. Myös venetyyppi vaikuttaa pukeutumiseen, sillä toisissa veneissä kas-
tuu herkemmin kuin toisissa. Purjehduksessa onkin valittavana useita erilaisia vene-
tyyppejä aina optimistijollasta isoihin purjelaivoihin asti. Venetyypin valintaan vai-
kuttavia asioita ovat muun muassa sen käyttötarkoitus eli onko kyseessä vapaa-ajan
harraste- vai kilpavene, purjehdettava vesistö, sekä purjehtijan ikä ja purjehtimistai-
dot. (Sleight 2014, 8-194.)

Purjehduspäivien aikana Porin Kallossa 30.7.- 31.7.2012 käytössämme oli kaksi BSF:n 606-venettä. 606-vene on kuusi metriä pitkä 2-4 hengen kölivene. Vene on yksinkertainen, uppoamaton ja vakautensa ansiosta turvallinen. Sitä voidaankin käyt-
tää monipuolisesti aina purjehduksen opetuksesta kilpapurjehtimiseen. Purjehdus-
koulutukseen sillä saadaan lisäturvallisuutta, koska kouluttaja voi olla mukana sa-
massa veneessä. Se myös ominaisuuksiensa vuoksi soveltuu aina junioritoiminnasta
senioripurjehdukseen. (Merenkävijät ry:n www-sivut.)

Purjehduksessa on myös käytössä lajin oma sanasto ja kieli/ slangi. Kaikille purjeh-
dussanoille ei ole suomenkielisiä vastineita, vaan ne on jouduttu johtamaan muista
kielistä kuten esimerkiksi ruotsista tai englannista. (Suomen purjehtijaliitto ry:n
www-sivut.) Seuraavaksi muutama esimerkkisana selityksineen, jotka opinnäyte-
työssäkin esiintyvät. (Taulukko 1.)

Talukko1. Purjehdussanasto esimerkkejä.

kölivene	on yksirunkoinen, painokölinen purjevene (Wikipedia www-sivut).
köli	on veneessä tai laivassa aluksen pohjasta alaspäin jatkuva levynomainen rakenne. Sen tehtävä on rajoittaa purjehdittaessa aluksen ajautumista sivusuunnassa. Lisäksi köli pyrkii oikaisemaan veneen purjeista aiheutuvaa kallistumista. (Wikipedia www-sivut.)
peräsin	on vedenalainen ohjauslaite, jonka avulla laiva tai vene ohjautuu vedessä

	(Wikipedia www-sivut).
pinna	peräsinvarsi (Suorlahti, Tamminen & Engström 2011, 104).
gasti	miehistön jäsen (Suorlahti, Tamminen & Engström 2011, 100).
fokka	keulapurje (Suorlahti, Tamminen & Engström 2011, 100).
skuutti	purjeen säätököysi (Suorlahti, Tamminen & Engström 2011, 101).
skuutata	säätää purjetta skuuttiköydestä (Suorlahti, Tamminen & Engström 2011, 101).
hengaus	roikkuminen veneen ulkopuolella veneen pystyssä pitämiseksi (Suomen purjehtijaliitto ry:n www-sivut).

Purjehdus on laji, jota myös erityistä tukea tarvitsevat pystyvät harrastamaan itsenäisesti ja tasavertaisesti muiden purjehtijoiden kanssa. Erityispurjehduksessa on lähdettävä siitä, mitä erityistä tukea tarvitseva pystyy tekemään ja edettävä hänen ehdoiltaan. Sovelluksia ja apuvälineitä käytetään, kun jokin asia ei onnistu tavallisin keinoin. Vaikein osa purjehdusta on usein veneeseen meneminen ja siitä poistuminen, näissä tarvitaan usein avustusta. Liikkuvuutta purjehduksessa tarvitaan esimerkiksi veneen tasapainottamisessa. Jos se on ongelma, voidaan purjehtiminen tehdä mahdolliseksi myös henkilölle, jolla liikkuvuus on rajoittunut. Näissä tapauksissa apuna voidaan käyttää erilaisia istuimia, tukia, pehmusteita, liukuesteit, tyhjiötyynyjä ja myös säkkituoli on verraton tuki monessa paikassa. Aina on kuitenkin muistettava, että jokaisella purjehtijalla on oltava pelastusliivit. (Rintala, Huovinen & Niemelä 2012, 424-425.)

Erityispurjehdusta järjestävissä yhdistyksissä on koettu hyväksi kytkeä erityispurjehdus muuhun purjehdus- ja pursiseuratoimintaan. Suomen purjehtijaliitto vastaa purjehduksen kilpa- ja huippu-urheilusta sekä harrastetoiminnasta. VAU ry vastaa lajin kehitysvammaisten Special Olympics -toiminnasta sekä järjestää retkipurjehdus- ja harrastetapahtumia. Suomen Paralympiakomitea on mukana kilpa- ja huippu-urheilussa paralympialajien osalta. (Rintala, Huovinen & Niemelä 2012, 425.)

6 TUTKIMUSOSA

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Ammattikorkeakouluissa toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Se tavoittelee ammatillisessa toimikentässä käytännön toiminnan ohjeistamiseen, opastamiseen, toiminnan järjestämiseen tai järjeistämiseen. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla alasta riippuen joko ohje- tai opaskokonaisuus tai erilaisen tapahtuman järjestäminen. Tärkeää toiminnallisessa opinnäytetyössä on yhdistää käytännön toiminta ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoja käyttäen. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.) Tämä toiminnallinen opinnäytetyö toteutetaan tapahtuman järjestämisenä. Kerrottaessa opinnäytetyöraporttiin tapahtuman järjestämisestä tulisi siinä olla käsitelty itse ohjelma ja sitä koskevat valinnanmahdollisuudet, ratkaisut, tapahtuman tiedottaminen sekä ilmoittautumiset. Käsiteltävä on myös kutsuprosessit, majoitusjärjestelyt ja sopimukset. Opinnäytetyön tekijän olisikin hyvä myös työhön ryhtyessään kartoittaa ajalliset, taloudelliset ja henkiset voimavarat sekä tunnistaa ja tunnustaa oma osaamisensa. (Vilka & Airaksinen 2003, 55-56.)

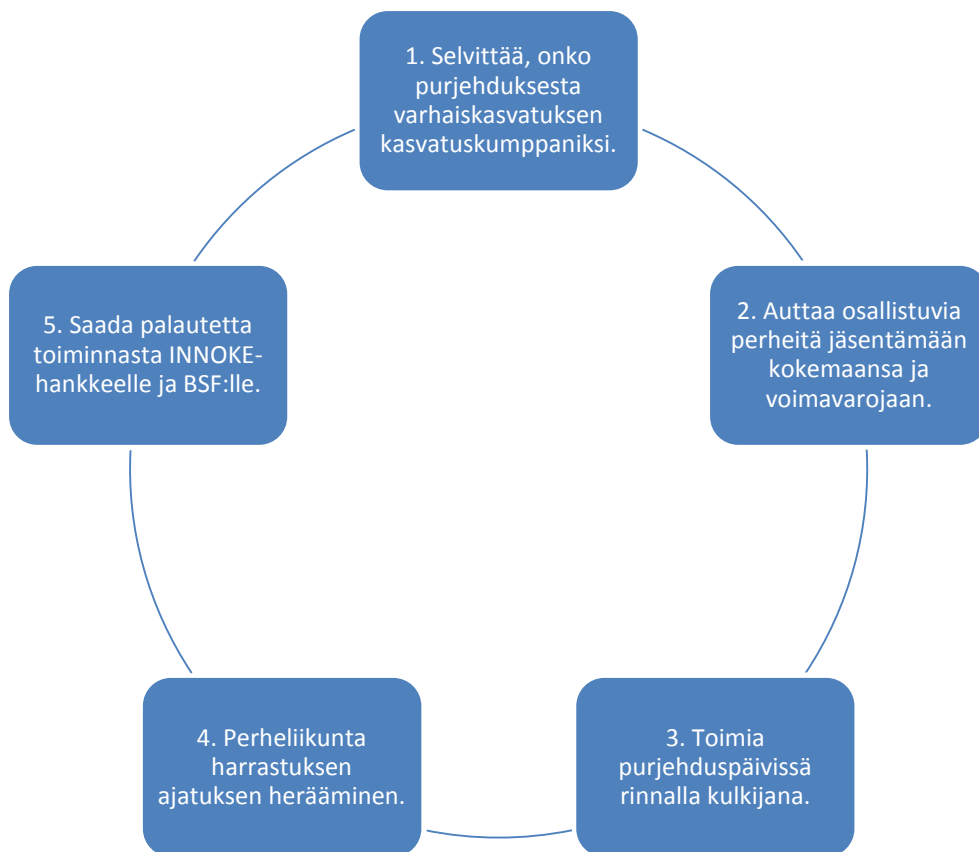
Toiminnallisessa opinnäytetyössä on toimeksiantajan löytäminen suositeltavaa, sillä näin voidaan näyttää osaamista laaja-alaisemmin ja herättää työelämän kiinnostus osaamisesta. Tämä luo mahdollisuuden työllistyä sekä mahdollisuuden luoda uusia suhteita työelämään. Aiheen saaminen työelämästä tukee myös ammatillista kasvua, sillä siten päästään peilaamaan osaamista senhetkisen työelämän käytäntöihin ja tarpeisiin. (Vilka & Airaksinen 2003, 16-17.)

Toiminnallisesta opinnäytetyötä voidaan tutkimuskäytäntöjä käyttää hiukan väljemmin verratessa tutkimukselliseen opinnäytetyöhön, vaikkakin tiedon keräämisen keinot ovat samoja. Saadun tiedon laatu toiminnallisessa opinnäytetyössä pyritään turvaamaan käyttämällä valmiita tutkimuskäytäntöjä. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä tutkimusaineisto kerätään postikyselyllä postitse, sähköpostitse, puhelimitse tai paikanpäällä. Ja analyysi toteutetaan esimerkiksi prosenttiluvuin ja taulukoin ja kuvioin. Lomake- tai teemahaastattelua yksilölle tai ryhmälle käytetään aineiston hankintakeinona, kun käytössä on laadullinen tutkimusmenetelmä. Tutkimusaineisto

kerätään puhelimitse, paikanpäällä tai postitse. Analyysin toteutuskeinona käytetään teemoittelua tai tyypittelyä tai molempia edellä mainittuja vaihtoehtoja. (Vilka & Airaksinen 2003, 57.)

6.2 Tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää purjehduksen mahdollisuudet varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanina. Opinnäytetyö toteutetaan Porin Kallossa 30. - 31.7.2012 INNOKE-hankkeen ja BSF:n järjestämissä purjehduspäivissä yhdessä tapahtumaan osallistuvien lapsiperheiden kanssa. Osallistujaperheissä on varhaiskasvatuskäisiä eli alle kymmenvuotiaita lapsia, sekä erityistä tukea tarvitsevia ja tarvitsemattomia lapsia. Opinnäytetyön tavoitteena on myös auttaa osallistuvia perheitä jäsentämään kokemaansa ja voimavarojaan, sekä osallistua itse purjehduspäivissä perheiden rinnalla kulkijana, osallistuen kaikkiin päivien aktiviteetteihin. Tavoitteena on myös selvittää heräsikö perheillä ajatus purjehduksen mahdollisuudesta perheliikunta harrastuksen muotona. Purjehduspäivistä kerätään myös palautetta järjestävälle INNOKE-hankkeelle sekä Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f.:lle. Opinnäytetyön tuloksia tarkastelen sosiaalipedagogisesta näkökulmasta. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 2) on koottuna opinnäytetyöni tavoitteet.

Kuvio 2. Opinnäytetyön tavoitteet.

6.3 Menetelmät

Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan käyttää joko määrällistä eli kvantitatiivista tai laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tässä opinnäytetyössä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää.

Laadullinen tutkimusmenetelmä on toimiva, kun toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on ilmiön kokonaisvaltainen ymmärtäminen. Laadullisen tutkimusmenetelmän lähtökohtana on halu ymmärtää ihmisten toiminnan taustalla vaikuttavia uskomuksia, haluja, ihanteita ja käsityksiä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 63.) Laadullisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä on se, että se on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa ja aineisto kootaan luonnollisissa sekä todellisissa tilanteissa. Siinä suositaan ihmistä tiedonkeruun välineenä, jolloin tutkija luottaa enemmän havaintoihinsa ja keskusteluihin tutkittavien kanssa kuin tietoon joka hankitaan mittavälineiden avulla. Täydentävän tiedon hankinnassa monet tutkijat käyttävät apunaan

myös lomakkeita ja testejä. Laadullisessa tutkimuksessa käytetään induktiivista analyysiä, jossa pyritään paljastamaan odottamattomia seikkoja. Tämän vuoksi tutkimuksen lähtökohtana ei ole teorian tai hypoteesin testaaminen vaan monitahoinen ja yksityiskohtainen aineiston tarkastelu. Laadullisina menetelminä voidaan käyttää muun muassa teemahaastatteluja, osallistuvaa havainnointia ja ryhmähaastatteluja, joilla pyritään saamaan tutkittavien näkökulmat ja ”ääni” esille. Laadullisessa tutkimuksessa kohderyhmä valitaan tarkoituksen mukaisesti eikä satunnaisotoksen menetelmää käyttäen. Siinä myös tutkimuksen edetessä tutkimussuunnitelma muotoutuu joustavasti ja suunnitelmia sovelletaan olosuhteiden mukaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa tapauksia käsitellään ainutlaatuisina ja aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 160.)

Tässä opinnäytetyössä aineiston keräämiseen on käytetty kvalitatiivisia eli laadullisia tiedonkeruumenetelmiä. Menetelmään päädyttiin, sillä purjehduspäiviin osallistui lapsiperheitä, joissa oli sekä varhaiskasvatusikäisiä ja erityistä tukea tarvitsevia lapsia. Heille avoinhaastattelutapa katsottiin parhaiten soveltuvaksi ja haastattelut toteutettiin puolistrukturoidulla kysymyslomakkeella, joissa oli avoimia kysymyksiä. Opinnäytetyön kohderyhmänä on INNOKE-hankkeen purjehduspäiviin 30.7-31.7.2012 Porin Kallossa osallistuneet perheet. Haastattelujen rungot tehtiin etukäteen opinnäytetyön aiheen problematiikkaan sopivaksi. Perheiltä kerättiin haastattelujen yhteydessä myös palautetta INNOKE-hankkeelle sekä BSF:lle tulevan toiminnan kehittämistä varten.

Laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä toimii joko yksilö- tai ryhmähaastattelut riippuen siitä millaista tietoa halutaan oman idean tueksi tai sisällöksi. Yksilöhaastatteluna aineiston keräämiseen suositellaan joko lomake- tai teemahaastattelua. Lomakehaastattelussa haastattelulomake on strukturoitu ja siinä kysytään kaikilta tutkittavilta avoimet kysymykset samassa muodossa ja järjestyksessä. Toiminnallisissa opinnäytetöissä toimivaksi on havaittu myös teemahaastattelu, joka on puolistrukturoituna vapaampi tapa kerätä aineistoa. Etenkin silloin kun tavoitteena on kerätä tietoa tietyistä teemasta tai tehdä konsultaatioita asiantuntijoille. Teemahaastattelu voidaan toteuttaa joko kasvotusten paikanpäällä tai puhelinhaastatteluna. Laadullisen tutkimuksen menetelmänä käytettävä haastattelumuoto valitaan sen mukaan millaista ja kuinka tarkkaa tietoa toiminnallisen opinnäytetyön tueksi tarvitaan. Toi-

minnalisissa opinnäytetöissä usein riittää niin sanottu suuntaa antava tieto. (Vilka & Airaksinen 2003, 63.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä jonkinlaisen palautteen kerääminen on usein mielekästä. Palaute auttaa tavoitteiden saavuttamisen arviointia, sillä silloin arvio ei pohjaudu liiaksi vain omiin kokemuksiin ja näkemyksiin asiasta. Palautteessa on hyvä kiinnittää huomiota esimerkiksi tapahtuman onnistumisen ja järjestelyiden toimivuuteen. (Vilka & Airaksinen 2003, 157.)

6.4 Opinnäytetyön aikataulu

maalis-huhtikuu 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Opinnäytetyön aihe ja suunnittelu - BSF:n osallistuminen yhteistyökumppaniksi varmistui
touko-kesäkuu 2012	<ul style="list-style-type: none"> - BSF:n purjehduskurssille osallistuminen ja suorituskirjojen jako- ja päätöstilaisuus - Opinnäytetyön toimeksiantosopimuksen allekirjoitus - Mahdollisimman paljon purjehduskokemuksen- ja varmuuden hankkimista eri purjehduksilla - Osallistuin BSF:n juniorileirille Luvian Katavamaalla - Teorian hankintaa
heinäkuu 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Teorian hankintaa - Purjehduspäiviin valmistautuminen ja suunnittelu - Kuvauslupa-lomakke - Haastattelu rungot - Kameran hankinta purjehduspäiviä varten - Purjehduspäivät 30.- 31.7.2012 Porin Kallossa
elokuu 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Valokuvakoosteen tekeminen joka osallistujaperheelle - Käytännön loppuhaastattelut - Kati Karinharju välitti terveiset BSF:n hallituksen syyskokouksessa alustavan palautteen pohjalta
syyskuu 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Haastattelujen purku
lokakuu 2012- elokuu 2014	<ul style="list-style-type: none"> - Työelämään uppoutuminen - Opinnäytetyöpalavereja ja opinnäytetöiden kuunteluja

	- Teorian laajentaminen käytännön keinoin
elo-syyskuu 2014	- Teorian hankintaa - Viivästyneiden opintojen päivittäminen
loka-joulukuu 2014	- Opinnäytetyön kirjoittaminen - Opinnäytetyö valmiiksi - Opinnäytetyön esitys ja kypsyysnäyte

6.5 Tutkimusryhmä

Opinnäytetyössä oli mukana kolme lapsiperhettä, joissa oli sekä varhaiskasvatusikäisiä lapsia, erityistä tukea tarvitsevia ja tarvitsemattomia lapsia. Perheet olivat Porin lähiseudulta ja suurimmalle osalle perheistä Sataesteetön-hankkeen aiemmin järjestämät kaikille avoimet purjehduspäivät olivat tuttuja. Kahdesta perheestä oli jo aiemmin osallistuttu kaikille avoimiin purjehduspäiviin. He olivat siten tienneet odottaa purjehduspäiviä, seurata lehti-ilmoittelua ja etsiä muuten tietoa aikataulusta. Yhdelle perheistä tieto purjehduspäiviin osallistumisesta koko perheenä oli mennyt Porin kaupungin vammaispalveluiden kuntoutusohjaajan kautta. Hän oli kertonut Kati Karinharjun aiemmin järjestämisestä päivistä, esimerkiksi surffaukseen liittyen ja siitä oli tullut innostus tulla katsomaan toimintaa.

Perhe A. Opinnäytetyöhön osallistui toinen perheen vanhemmista sekä erityistä tukea tarvitseva 16-vuotias lapsi ja erityistä tukea tarvitsematon 12-vuotias lapsi.

Perhe B. Perheestä osallistuivat molemmat vanhemmat, siten että toinen osallistui ensimmäiseen purjehduspäivään ja toinen toiseen purjehduspäivään sekä heidän erityistä tukea tarvitseva 14-vuotias lapsi. Perheeseen kuului lisäksi kaksi alakouluikäistä lasta, mutta he eivät osallistuneet purjehduspäiviin.

Perhe C. Perhe pääsi osallistumaan vain toiseen purjehduspäivään. Perheestä opinnäytetyöhön osallistuivat vanhemmat, erityistä tukea tarvitseva 3-vuotias lapsi ja erityistä tukea tarvitsematon 1-vuotias lapsi. Lapsista vain erityistä tukea tarvitseva osallistui purjehduksiin ja nuorempi oli päivässä mukana rannalta käsin.

Lisäksi purjehduspäivissä oli muita osallistujia, mutta he eivät osallistuneet opinnäytetyöhön.

6.6 Yhteistyökumppanit

6.6.1 SAMK INNOKE- hanke

Satakunnan ammattikorkeakoulun INNOKE-hankkeen (Innovaatioympäristön kehittämisellä – Älykkyyttä, Kilpailukykyä ja Yhteistyötä 2011-2013) yhtenä teemana oli yritysten laaja-alainen saatavuuden kehittäminen. Sataesteetön-hankkeessa kehitetyn Kaikkien Yyteri- toimintamallilla vuoden 2012 alussa saavutettu Design for All-palkinto loi hyvän pohjan INNOKE-hankkeen toiminnalle. INNOKE-hankkeen toiminnan suunnittelussa ensiarvoisen tärkeässä osassa olivat Sataesteetön-hankkeessa aloitetun työn jatkaminen ja kehitetyn toimintamallin jalkauttaminen. Saavutetun tunnettavuuden, yhteistyön ja kehitetyn toimintamallin jatkaminen sekä uusien innovaatioiden ja koulutustarjonnan kehittäminen vahvistivat SAMK:in esteettömyyden edistäjän ja tutkijan roolia. (Karinharju & Tupala 2014, 14.)

INNOKE-hankkeen tavoitteena oli SAMK:in esteettömyyden tutkimus- ja kehittämis- sekä koulutusosaamisen juurruttaminen pysyväksi osaksi maakunnan osaamis-, innovaatio- ja palvelujärjestelmää. Pääkohderyhmänä hankkeessa olivat pienet ja keskisuuret yritykset, joiden palveluja kehitettiin muun muassa lisäämällä henkilöstön esteettömyysosaamista, kartoittamalla toimintaympäristön esteettömyyttä sekä antamalla toimenpidesuosituksia esteettömyyden parantamiseksi. Lisätavoitteena oli jakaa välilliselle kohderyhmälle eli asiakkaille ja käyttäjille tietoa saavutettavista palveluista. Hankkeen lähtökohta oli käsitellä esteettömyyttä ja saavutettavuutta Design for All-suunnitteluperiaatteella. Siinä keskeisenä tavoitteena on edistää ympäristöjen esteettömyyttä, palvelujen saavutettavuutta ja tuotteiden helppokäyttöisyyttä kaikille käyttäjille. (Karinharju & Tupala 2014, 14-15.)

6.6.2 Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f

Suomen vanhin urheiluseura Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f., perustettiin Porissa 26.1.1856. Purjehdusseura on edelleen hyvin aktiivinen ja sen tavoitteena on kehittää ja edistää veneilyurheilua sekä jäsentensä venetuntemusta ja vesillä liikkumisen tietoja ja taitoja. Seuran toiminta painottuu erityisesti kilpapurjehdukseen ja vuosittain järjestetäänkin ranking-, SM:n ja kansainvälisen tason purjehduskilpailuja. Myös peruspurjehdustaitoihin keskittyvä junioritoiminta on tärkeässä osassa seuran purjehduskoulustoimintaa. BSF:n toiminnan keskus on Kallo, joka sijaitsee Porin Mäntyluodossa. Viikoittaiset purjehdusretket ja kaiken toiminnan perustana olevan merihenkilön yhdessäolo ovat säilyneet seuratyön pohjana. (BSF:n www-sivut 2014.) Vuodesta 2010 seurassa on järjestetty myös kaikille avoimia purjehdustapahtumia. Kaikille avoimella toiminnalla tarkoitetaan toimintatapoja, ympäristöjä ja ohjelmia, jotka mahdollistavat kaikenlaisten ihmisten osallistumisen (Suomen Vammaisurheilu ja liikunta ry:n www-sivut 2014).

7 RAPORTOINTI

7.1 Valmistautuminen ja suunnittelu

Opinnäytetyöprosessini lähti liikkeelle keväällä 2012, jolloin osallistuin Kati Karinharjun liikunta opintojaksolle. Karinharju esitteli eräällä tunnilla erityisryhmien soveltavaa liikuntaa ja SAMK:n Sataesteetön-hankeen toimintaa. Karinharju mainitsi myös, että Sataesteetön-hankkeen kanssa yhteistyössä oli tehty myös opinnäytetöitä, mutta purjehdukseen ja melontaan liittyen opinnäytetyön tekijä oli vielä etsinnässä. Itse olin etsinyt mielekästä opinnäytetyön aihetta ja koin aiheen heti omakseni. Purjehduksesta minulla ei ollut mitään aiempaa kokemusta, mutta olin aina haaveillut jonain päivänä pääseväni tekemään jotain siihen liittyvää. Olin myös kevään aikana kyseisen liikunnan opintojakson kautta päässyt tutustumaan Porin kaupungin järjestämään erityislasten liikuntakerhoon – Sporttis-kerhoon, innostuen niin aiheesta, että toimin kyseisen kevään kerhossa vapaaehtoisena avustajana erityistä tukea tarvitse-

valle pojalle. Vaikkakin meri oli minulle uusi elementti, oli siinä myös paljon tuttua, sillä olin lapsuudesta asti oppinut liikkumaan perheeni kanssa Suomen sisävesillä. Monen asian yhteissumman innostamana tunsinkin, että kaikille avoin purjehdus osana tulevaa opinnäytetyötäni olisi minulle osuvin haaste niin ammatillisesti kuin henkilökohtaisestikin. Keskustelimme aiheesta Karinharjun kanssa ja lähdimme selvittämään Esa Merivallin kautta olisiko Porin purjehdusseura Segelföreningen i Björneborg – BSF r.f kiinnostunut osallistumaan yhteistyökumppanina opinnäytetyöhöni. Opinnäytetyön käytännönosuus suoritettaisiin kesällä 2012 INNOKE-hankkeen ja BSF:n järjestämässä purjehduspäivissä haastatteleamalla päiviin osallistuvia perheitä, joissa olisi myös alle kymmenen vuotiaita lapsia, sillä halusin opinnäytetyössäni olevan varhaiskasvatuspainotuksen. Suureksi ilokseni BSF oli halukas opinnäytetyöni yhteistyökumppaniksi ja mahdollisti osallistumiseni BSF:n keväällä järjestettävälle purjehduskurssille.

Kurssi alkoi 8.5.2012 sisältäen kolme teoria-iltaa, jotka järjestettiin Kallon Paviljongilla. Teoriaosuudessa kävimme läpi purjehduksen keskeisimmän teorian sekä käytännön taitoja erilaisten harjoitteiden kautta. Kurssiin kuului myös purjehdusharjoituksia, jotka järjestettiin pienryhmissä kolmella erityyppisellä purjehdusveneellä. (606-vene, Bavaria 320 ja Mannerberg 34) Virallisesti kurssiin kuului neljä purjehdusharjoituskertaa, mutta osallistuin myös muiden pienryhmien purjehdusvenäin, jos joku oli esimerkiksi estynyt tulemaan oman ryhmänsä harjoituskerralle, että saisin mahdollisimman paljon purjehduskokemusta. Teorian, purjehdusten ja loppukokeen suoritettua oli kurssillamme 19.6.2012 suorituskirjojen jako- ja päätöstilaisuus Luotsinvanhimmantuvalla Kallossa. Tällöin myös Kommodori Pekka Koskenkorva allekirjoitti opinnäytetyöni toimeksiantosopimuksen.

Lisätäkseen teoria tietoutta ja saadakseni uusia näkökulmia kasvatuskumppanuuteen osallistuin 29.5.2012 Länsirannikon koulutus oy WinNovan järjestämälle Kasvatuskumppanuus puheena-luennolle. Tilaisuudessa esiteltiin TYÖKE-projekti, VTM (väitellyt) Marjatta Kekkonen luennoi aiheesta Kasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoitoon diskursiivisilla näyttämöillä ja lopuksi oli vielä lasten ja nuorten koulutusohjelman opiskelijoiden tekemän lehden julkaisu.

Lisätietoutta niin seurasta kuin sen junioritoiminnastakin saadakseni osallistuin BSF:n Luvian Katavamaalla 26.6.- 29.6.2012 järjestetylle junioripurjehdusleirille. Purjehduskokemusta kartuttaakseni osallistuin innolla myös BSF:n 606-veneiden siirtopurjehdukseen Kallosta Katavamaalle, ennen BSF:n juniorileirin alkua. Purjehdus Kallosta Katavamalle oli ensimmäinen matkapurjehdukseni. Purjehdus oli oppimisrikas ja lisäväriä siihen loi se, että veneessä jossa toimin gastina eli miehistön jäsenenä toimi kipparina englantilainen Mike Mulrooney. Purjehdimme hienosti miehistönä kolmen purjeveneen matkapurjehdusseurueessamme ja itselle varmuutta toi tietenkin purjehduksen sujuvuus, mutta erityisesti myös se että kommunikaatio ja purjehdussanasto käytiin englanniksi.

Itse osallistuin juniorileirille Katavamaalle vasta 27.6. -29.6.2012, olin tästä etukäteen sopinut leirinjohtaja Ville Aalto-Setälän kanssa. Sillä ensimmäinen leiripäivä oli varattu sille, että kaikki saivat rauhassa leiriydyttyä ja varsinainen purjehdustoiminta leirillä alkoi vasta toisena leiripäivänä. Seurasin leirillä eri ryhmien purjehdusopetusta niin maalla kuin merellä, haastattelin seuraamisen lomassa juniorikouluttajia Ari Niemensivua ja Noora Koskiahdetta heidän toiminnastaan ja tavoistaan, sekä osallistuin leirin huoltajien tehtäviin missä vain tarvittiin. Minut löysi leirin aikana, aina kun se vain oli mahdollista, myös itse purjehtimasta 606-veneellä saadakseni lisättyä omaa gastina toimimisvarmuuttani. Yritinkin saada leirin aikana niin paljon uutta tietoa ja taitoa, kuin se vain oli mahdollista, sekä tarkastelin toimintaa leirillä myös siitä näkökulmasta, jos leirille osallistuisi erityistä tukea tarvitseva lapsi tai nuori. Esimerkiksi siten, että mitkä toiminnot leirillä onnistuisivat sellaisinaan ja missä toiminnoissa voisi huomiota kiinnittämällä mahdollistaa erityistä tukeakin tarvitsevan osallistujan sujuvan osallistumisen. Leiri oli erittäin antoisa ja opettavainen. Sain kokemusta niin omiin purjehdustaitoihini kuin myös BSF:n tekemään juniorityöhön ja siten kasvattaa ajatuksiani miten itse ajattelisin purjehdusharrastuksen kasvatuskumppanuus ja varhaiskasvatus näkökulmasta. Juniorileirin päätyttyä purjehdimme taas Mike Mulrooneyn kanssa 606-veneeseen Katavamaalta Kalloon. Tällä kertaa purjehdus sää oli haastava kovan ja puuskittaisen tuulen takia. Vaikka keli oli haastava, oli se myös yksi opettavaisimpia purjehduksiani. Silloin oli vain luotettava taitoihinsa sillä tajusi, että virheisiin ei ole paljoa varaa. Myös Mulrooneyn positiivisuus, kannustus ja luotto siihen että pärjään ohjauspinnassa, kun hän hetken levähtää, olivat kultaakin kalliimpia kokemuksia. Joka purjehduksella tietysti oli oma merki-

tyksensä purjehduksen oppimisprosessissani, mutta mielestäni olin onnekas, että juuri tämä purjehdus oli ennen opinnäytetyön purjehduspäiviä. Sillä siitä sain paljon varmuutta veneessä toimimiseen ja näin myös varmuutta opinnäytetyöni purjehduspäiviin.

Opinnäytetyöprosessini jatkui tästä siten, että kartutin teorianäytetyöni keskeisimmistä aiheista, loin viimeisimmän tutkimussuunnitelman, suunnittelin käytännön päivien haastattelurungot sekä tein kuvauslupa-lomakkeen yhteistyössä opinnäytetyöni ohjaajan Kati Karinharjun kanssa. Yritin myös järjestää paikalle valokuvaajaa, mutta jouduin siitä luopumaan aikataulullisten ongelmien ja taloudellisten rajoitteiden takia. Siispä selvitin mistä voisin vuokrata hyvälaatuisen järjestelmäkameran ja Porin kaupungin Videotuesta onneksi sain tämän järjestymään. Sain järjestettyä niin, että kamera oli minulla jo edeltävän viikonlopun ennen purjehduspäiviä, joten sain tutustua ja harjoitella kameran käyttöä rauhassa etukäteen. Lähtökohdiana valokuvaajan tai valokuvien käytössä oli ollut voimauttava valokuvaus, mutta asiaa selvitettyäni ja pohdittuani päätin rajata sen pois, sillä se olisi laajentanut liaksi opinnäytetyötäni ja sen oikeanlainen toteutus olisi ollut haastavaa. Kuvat toimivatkin opinnäytetyössäni loppuhaastattelujen tukena sekä koostin niistä osallistuville perheille oman valokuvatiedoston, kiitokseksi opinnäytetyöhöni osallistumisesta.

Riikka Tupala ja Kati Karinharju INNOKE-hankkeesta hoitivat pääasiallisesti purjehduspäivistä informoinnin ja tiedottamisen, aikataulut, osallistujat, yhteistyön BSF:n kanssa tiloista, kalustosta, kippareista sekä turvaveneen kuljettajasta, ruoka-huollon, tarvittavat välineet ja avustajat sekä ensiavun, joiden järjestelyissä toimin yhteistyössä heidän kanssaan. Tärkeimpänä tehtävänäni ennen purjehduspäiviä oli haastattelujen suunnittelu ja niihin tarvitsemani materiaalin hankkiminen, sekä haastattelujen aikataulutuksen suunnittelu päivien aikana.

7.2 Purjehduspäivät

7.2.1 Ensimmäinen purjehduspäivä 30.7.2012

Ensimmäisenä purjehduspäivänä 30.7.2012 sää oli harmaa ja pilvinen, kun kokoonnuimme päivän järjestelyihin osallistuvien henkilöiden kanssa Kalloon klo 9.00. Käytännön järjestelyistä niin maalla kuin merelläkin vastasi Riikka Tupala ja Kati Karinharju, kippareina päivien aikana toimi Miika Perdén ja Erkka Ikonen, turvaveeneen kuljettajana toimi Kasper Perdén, avustajina toimivat Heli Laitinen, Kaisa Selin ja minä opinnäytetyöhaastattelujeni lomassa. Kävimme yhdessä läpi päivän etenemisen ja valmistelimme tilat, varusteet ja 606-veneet valmiiksi päivään, ennen osallistujien saapumista. Oma roolini aamussa oli huolehtia kaikilta osallistujilta allekirjoitetut kuvauslupa-lomakkeet (LIITE 1), ottaa mahdollisimman paljon kuvia sekä avustaa käytännönjärjestelyissä niin paljon kuin mahdollista.

Osallistujien saavuttua klo 10.00 katsoimme heille tarvittavat varusteet ja kaikkien ollessa paikalla aloitimme päivän yhteisellä kokoontumisella Luotsinvanhimman tuvan portailla. Kati Karinharju toivotti kaikki tervetulleeksi purjehduspäiviin. Tämän jälkeen esiteltiin päiviin osallistuvat henkilöt ja käytössä olevat tilat sekä käytiin lyhyesti läpi päivän kulku (Kuva 1). Kippareista Miika Perdén kertoi lyhyesti BSF:stä, purjehduksesta ja päivien aikana käytettävästä venetyypistä.

Kuva 1. Ensimmäisen purjehduspäivän aloitus.

Seuraavaksi ensimmäisenä merelle lähtevät tarkistivat varusteensa ja siirtyivät veneisiin kippareiden ohjeistuksen mukaisesti. Purjehdus tapahtui pääasiallisesti Kallon satama-altaan alueella siten, että jokainen osallistuja sai kokeilla halutessaan veneen ohjaamista sekä etupurjeen skuuttaamista (hallintaa), ammattitaitoisen kkiparin ja gastin (miehistön jäsen) avustuksella.

Koska purjehduspäiviin osallistui muitakin osallistujia opinnäytetyöhöni osallistuvien perheiden lisäksi, toimimme siten, että kahdesta ensimmäiseen päivään osallistuvasta perheestä Perhe B lähti ensin merelle ja Perhe A jäi alku haastateltavakseni rannalle. (LIITE 2) Haastattelun jälkeen meille jäi vielä hetki aikaa tutustua BSF:n Targa veneeseen ja Kallon kauniiseen ympäristöön, minkä pieneltä vesisateelta pysyimme (Kuva 2). Haastattelujeni ajaksi olin pyytänyt avustajia ottamaan mahdollisimman paljon kuvia, jos vain omilta tehtäviltään ehtisivät.

Kuva 2. Targa-veneeseen tutustumista koko perheen voimin.

Ensimmäisten purjehtijoiden saavuttua rantaan pidimme yhteisen ruokatauon. Tunnelma oli iloinen, eikä kukaan ollut sitä mieltä, että seuraavia purjehduksia ei tehtäisi, vaikka ulkona hieman satoikin. Tämän jälkeen alkuhaastattelin Perhe B:n sekä aikataulullisista syistä teimme samalla myös ensimmäisen päivän loppuhaastattelun (LIITE 5). Haastattelumme jälkeen he ehtivät vielä päästä merelle turvaveneen kyydityksellä ja minä keskityin hetkeksi valokuvaamaan purjehdusta rannalta (Kuva 3). Toisen purjehduserän rantauduttua loppuhaastattelin Perhe A:n, kooten päivän tunnelmia. Kokosimme lopuksi hieman ryhmän ajatuksia ensimmäisen päivän jälkeen ja sitten oli osallistujien aika lähteä kotiin kuivattelemaan. Järjestäjät huolsivat vielä varusteet ja veneet kuntoon, että kaikki olisi valmiina seuraavaa päivää varten.

Kuva 3. Ensimmäisen päivän purjehdustunnelmia.

7.2.2 Toinen purjehduspäivä 31.7.2012

Toisena purjehduspäivänä sää oli aurinkoinen kokoontuessamme päivän järjestelyihin osallistuvien henkilöiden kanssa Kalloon klo 9.00. Käytännön järjestelyistä niin maalla kuin merelläkin vastasi Riikka Tupala ja Kati Karinharju, kippareina päivien aikana toimi Miika Perdén ja Erkka Ikonen, turvaveneen kuljettajana toimi Kasper Perdén, avustajina toimivat Kaisa Selin ja minä opinnäytetyöhaastattelujeni lomassa. Kävimme yhdessä läpi päivän etenemisen ja valmistelimme tilat, varusteet ja 606-veneet valmiiksi päivään ennen osallistujien saapumista. Oma roolini aamussa oli huolehtia kaikilta uusilta osallistujilta allekirjoitetut kuvauslupa-lomakkeet, ottaa

mahdollisimman paljon kuvia sekä avustaa käytännön järjestelyissä niin paljon kuin mahdollista.

Osallistujien saavuttua klo 10.00 katsoimme heille tarvittavat varusteet ja kaikkien ollessa paikalla aloitimme päivän yhteisellä kokoontumisella rannassa. Kati Karinharju toivotti kaikki tervetulleeksi purjehduspäiviin. Tämän jälkeen esiteltiin päiviin osallistuvat ja käytössä olevat tilat sekä käytiin lyhyesti läpi päivän kulku. Kippareista Erkka Ikonen kertoi lyhyesti uusille osallistujille BSF:stä, purjehduksesta ja päivien aikana käytettävästä venetyypistä. Seuraavaksi ensimmäisenä merelle lähtevät tarkistivat varusteensa ja siirtyivät veneisiin kippareiden ohjeistuksen mukaisesti (Kuva 4). Purjehdus tapahtui kuten ensimmäisenäkin päivänä pääasiallisesti Kallon satama-altaan alueella siten, että jokainen osallistuja sai kokeilla halutessaan veneen ohjaamista sekä etupurjeen skuuttaamista (hallintaa), ammattitaitoisen kipparin ja gastin (miehistön jäsen) avustuksella.

Kuva 4. Veneeseen meneminen.

Toisena purjehduspäivänä purjehduksiin pääsi osallistumaan myös kolmas haastattemistani perheistä. Perhe A:n ja Perhe B:n lähtiessä ensimmäisenä purjehtimaan, jäi Perhe C vielä aluksi maihin. Kati Karinharju kertoi heille vielä tarkemmin käytännön

asioista, mitä ei nopeassa toisen päivän aloituksessa yhteisesti enää kerrattu. Tämän jälkeen alkuhaastattelin Perhe C:n ja haastatteluni jälkeen he pääsivät tutustumaan Kallon kauniiseen ympäristöön ja käytettäviin tiloihin. Toisenakin purjehduspäivänä olin pyytänyt avustajia ottamaan mahdollisimman paljon kuvia haastattelujeni aikana, jos vain omilta tehtäviltään ehtisivät. Toisen veneen tehdessä miehistön vaihdon tuli Perhe B maihin ja toisia osallistujia meni tilalle (Kuva 5). Haastattelinkin Perhe B:n aikataulullisista syistä jo tässä vaiheessa ja samalla pystyimme keskustelemaan vapaamuotoisemmin aiemmasta. Koska vain toinen Perhe B:n vanhemmista pystyi osallistumaan kunakin päivänä purjehduksiin, oli tilanne hieman erilainen kuin ensimmäisenä päivänä.

Kuva 5. Purjehdustunnelmia toisena päivänä.

Veneet tulivatkin pian taasen laituriin tekemään miehistön vaihdosta ja nyt oli Perhe C:n aika päästä merelle. Osallistuin gastina heidän ensimmäiselle purjehdukselleen, johon perheestä osallistui toinen vanhemmista ja toinen lapsista. Myös tämän aikana olin pyytänyt avustajia ottamaan kuvia, jos vain omilta tehtäviltään ehtisivät. Tämän jälkeen oli yhteisen ruokataunon aika ja iloinen sekä innostunut tunnelma jatkui myös toisena purjehduspäivänä. Ruokailun jälkeen haastattelin Perhe A:n toisen päivän päätöstunnelmia, jotka olivat iloisen innokkaita sekä hieman märät. Kippari Erkka

Ikonen oli saanut toisena purjehduspäivänä jo 2/3 osaa perheestä suorittamaan purjehduksen hengaus kasteen eli hengataan (roikutaan) veneen laidalta niin paljon, että hiukset kastuvat veteen (Kuva 6 ja 7).

Kuva 6. Hengaus kasteen hankintaa.

Kuva 7. Onnistuneen iloiset tunnelmat kasteen jälkeen.

Veneet lähtivät taasen purjehtimaan ja toinen vanhempi Perhe C:sta osallistui nyt lapsen kanssa purjehdukselle (Kuva 8). Myös Perhe B pääsi vielä merelle. Tällä aikaa aloitin Perhe C:n toisen puolen kanssa jo päivän päätöshaastattelua, jota jatkettiin sitten yhdessä toisen puolen kanssa, kunhan he olivat saaneet purjehduksensa purjehdittua. Tärkeää huomioitavaa opinnäytetyöni kannalta päätöshaastatteluissa oli se, että kattavan koontin lisäksi niissä sovittiin perheiden kanssa aika ja paikka loppuhaastattelulle noin kahden viikon päähän purjehduspäivistä.

Kuva 8. Toisen purjehduspäivän päätöstunnelmia.

Viimeisen haastattelun jälkeen kokoontuimme kaikki Kati Karinharjun johdolla Luotsinvanhimman tuvan portaille ajatusten vaihtoon. Totesimmekin että yhteisistä päivistä oli löytynyt ainakin onnistumisen elämyksiä, rohkeutta, iloisuutta sekä nauttimista. Kiitimme kaikkia päiviin osallistuneita, jonka jälkeen osallistujat suuntasivat kotimatkalle. Järjestäjät huolsivat vielä varusteet, tilat ja veneet lähtökuntoon.

7.3 Haastattelut

Ensimmäisenä purjehduspäivänä aloitushaastattelin kaikki opinnäytetyöhöni osallistuvat perheet.(LIITE 2) Aluksi kerroin perheille itsestäni, esitin opinnäytetyöni läh-

tökohtia, kerroin haastattelujen etenemisaikataulun ja pyysin täyttämään kuvauslupalomakkeen. (LIITE 1) Seuraavaksi haastattelin perheet molempien purjehduspäivien päätteeksi kartoittaen heidän tunteitaan päivästä ja toiveista koskien tulevaa. (LIITE 3-4) Purjehduspäivien aikana sovin jokaisen perheen kanssa oman loppuhaastattelun ajankohdan ja paikan, noin kahden viikon kuluttua itse purjehduspäivistä. (LIITE 5) Olen purkanut haastattelujen vastaukset haastattelujen etenemisjärjestyksessä ja perhekohtaisesti, jotka löytyvät liitteestä 6. Opinnäytetyöni otoksen pienuuden vuoksi olen pyrkinyt vastauksissa säilyttämään vastausten sisällön, mutta joissain kohdissa en ole kirjoittanut suoraa vastausta, ettei perheitä olisi niin helppo tunnistaa ja näin pyrkinyt suojelemaan heidän yksityisyyttään.

8 PURJEHDUS VARHAISKASVATUKSEN KASVATUSKUMPPANINA

8.1 Kasvatuskumppanuus purjehduksessa

Koska lähtökohtaisesti tarkastelen asioita opinnäytetyössäni sosiaalipedagogisesta näkökulmasta, halusin haastatteluissa kysyä mahdollisimman paljon kysymyksiä, joiden olettaisin auttavan perheitä jäsentämään kokemaansa. Uskon, että kun ihminen pysähtyy miettimään asioita tai kun toinen kysyy asiasta eri näkökulmasta oman näkemyksen sijaan, piilee siinä mahdollisuus uuden oppimiseen. Pysin kysymyksillä auttamaan perheitä jäsentämään ja konkretisoimaan päivien tapahtumia, sekä luoda mahdollisuuden nimetä tavoitteita ja toiveita, jotta ne olisivat koko perheen tiedossa ja näkyvämpiä nyt kun ne on sanottu ääneen. Näinkin, että purjehduspäivissä haastattelijan roolini oli tukea purjehduksen mahdollisuutta varhaiskasvatuksen kumppaniksi, jos siitä sellainen potentiaali löytyisi. Haastatteluista kysyttäessä vastaajat totesivat, että ilman niitä ei ehkä olisi tullut mietittyä päiviä niin paljoa sekä monelta kanalta, ja näin perhe koki myös uusien ajatuskulkujen syntymisen mahdollisuuden. Yksi perheistä ei nähnyt haastatteluilla merkitystä kokemuksensa kannalta.

Alkuhaastattelussa, kun perheiltä kysyttiin purjehduksen mahdollisuuksista varhaiskasvatustyötä tukevana harrastuksena tai mitä hyviä tai huonoja puolia se voisi tuoda

varhaiskasvatukseen, olivat perheiden oletukset positiivisia. Varhaiskasvatustyön tuen mahdollisuutta he näkivät yhteisten kokemusten kautta ja uskoivat, että sillä olisi yhtäläillä voimavaroja antava merkitys kuin muullakin harrastuksella, siis jos purjehduksesta harrastus tulisi. Perheet näkivät siinä myös mahdollisuuden yhdessä toimimisen myötä syntyvään kontaktin ja kommunikaation paranemiseen, mahdollisuuden sääntöjen oppimiselle sekä asioiden yhdessä tekemiselle. Koettiin myös, että purjehdus edellä mainittujen seikkojen lisäksi antaisi heille varhaiskasvatustyöhön luonnollisen ja positiivisen keinon opetella yhdessä sääntöjä ja kärsivällisyyttä. Myös se, että vanhempi näki lapsensa sellaisessa tilanteessa, missä ei ollut nähnyt heidän aiemmin toimivan tai heitä ohjattavan, antoi vanhemmalle uuden kokemuksen. Huonoja puolia mitä purjehdus toisi varhaiskasvatustyöhön, ei juurikaan noussut esiin. Ainoana olivat purjehduksessa olevat ehdottomuudet, esimerkiksi kipparin käskyt sisältävät odotuksen tietynlaisesta toiminnasta, joten näiden noudattamisen toteuttaminen oman perheen kohdalla huolestutti. Kysyttäessä konkreettisia esimerkkejä siitä miten purjehdus voisi tukea omaa varhaiskasvatustyötä, perheet mainitsivat yhteisen tekemisen luontevuuden, sillä purjehduksessa on joku syy miksi kaikki toimivat yhdessä. Sekä sen, että purjehduksessa perhe koki pystyvänsä olemaan samanlainen, sillä myös erityistä tukea tarvitseva lapsi pystyi purjehtimaan lähes samanlaisesti ja samoilla veneillä kuin muukin perhe. Myös kippareilta saadut kehu toiminna sujuvuudesta olivat positiivinen osa purjehduspäiviä.

Loppuhaastattelussa perheiltä kysyttiin myös, että muuttuiko heidän käsityksensä purjehduksesta päivien aikana, johon eräs perhe vastasi, että käsitys purjehduksesta lajina ei niinkään muuttunut, vaan vanhempien osallistujien toimintaa katsellessa heidän käsityksensä siitä miten paljon erityistä tukea tarvitsevat lapset voivat olla osana purjehdusta oli muuttunut. He sanoivatkin, että oli ollut kiva nähdä, että jokaisella oli ohjeistettua ja omantasoista toimintaa, eivätkä erityislapset olleet vain matkustajia niin kuin olivat aiemmin luulleet.

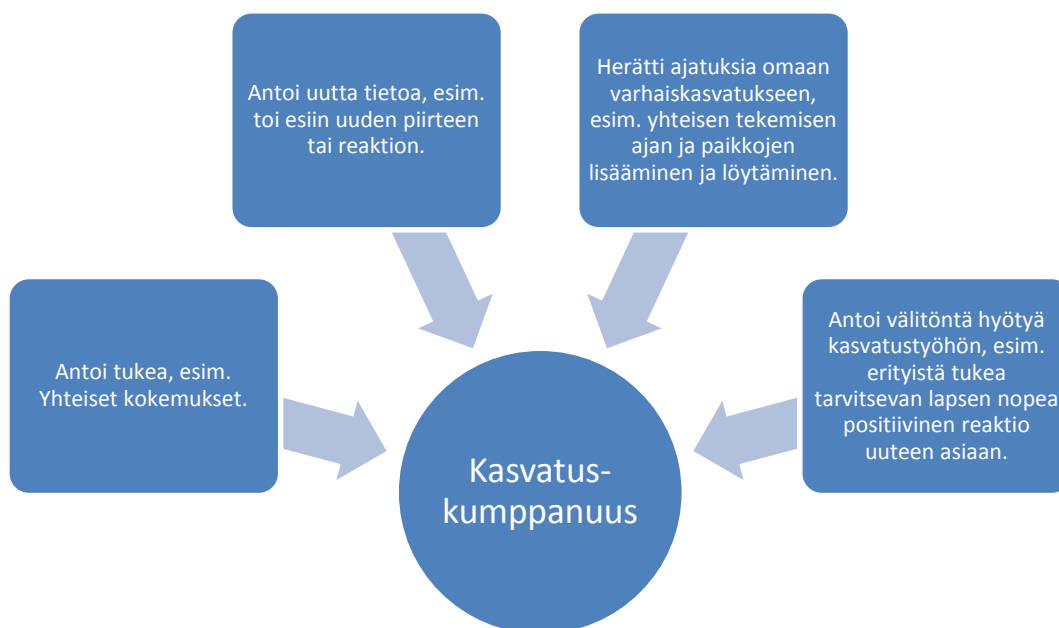
Perheiltä kysyttiin myös, että kokivatko he että purjehduspäivistä olisi ollut välitöntä hyötyä heidän varhaiskasvatustyöhönsä. Vastauksissa tuli esiin, että perhe oli saanut lisää vahvuutta koska oli positiivisessa hengessä yhdessä tehty asioita. Myös konkreettisen tekemisen löytyminen oli päivien aikana herättänyt ajatuksen siitä, että yhdessä tekemisen paikkoja ja aikaa tulisi löytää perheessä enemmän. Sekä se, että oli

saanut yllättävän positiivisen kokemuksen, kun perheen erityistä tukea tarvitseva lapsi oli pystynyt sopeutumaan nopeasti uuteen asiaan ja nauttimaan siitä. Lisäksi kysyttiin miten perheet kokivat päivien jälkeen purjehduksen tuen kasvatustyössään, jos purjehduksesta tulisi koko perheen harrastus. Perheet kokivat, että kasvatustyöhön purjehduksesta saadut eväät tulisivat yhdessä tehtyjen kokemusten kautta. Kommunikaatio ja yhteistyö varmasti paranisivat, sillä veneessä jokaisella on oltava oma roolinsa ja toinen toistaan on ymmärrettävä. Purjehduksen hyvänä puolena he kokivat myös sen, että se on niin korostuneesti yhteen hiileen puhaltamista, että harvassa tilanteessa muualla ollaan niin läsnä ja keskittyneenä yhdessä tekemiseen. Vastaajat kokivat myös, että purjehduksen luoma luonteva tilaisuus sääntöihin ja niistä kiinni pitämisen mahdollisuus olisivat konkreettinen esimerkki, siitä miten se voisi tukea heidän kasvatustyötään. Lopussa kysyttiin miten perheet kokivat päivien jälkeen purjehduksen mahdollisuuden tarjota voimavaroja ja kasvatuskumppanuutta. Vastaajat kokivat, että purjehduksella koko perheen harrastuksena voisi olla vaikutusta heidän kasvatustyöhönsä sekä antaa voimavaroja. Vain yksi vastaajista totesi, että vaikkakin näki purjehduksessa kasvatuskumppanuuteen viittaavia asioita, niin ei nähnyt siinä varsinaista kasvatuskumppanuuden mahdollisuutta.

Perustan käsitykseni purjehduksen mahdollisuuksista toimia varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanina siihen, että jos se antaa perheille heidän kasvatustyötään tukevia asioita sekä antaa uutta tietoa. Myös, että se herättää ajatuksia omasta kasvatustyöstä sekä perheentoiminnasta ja perheet kokevat, että päivistä on ollut jotain välitöntä hyötyä heidän kasvatustyöhönsä. Näiden olettamusten toteutuessa ovat purjehduspäivät näyttäneet purjehduksen varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanuusmahdollisuuden. Ja näin sisältäen myös sen, että jos purjehdus olisi koko perheen harrastus, voisi se toimia perheen varhaiskasvatustyön kasvatuskumppanina.

Mielestäni aiemmin käsittelemäni haastattelun tulokset antavat pohjan sille, että mainitsemani kriteerit täyttyivät purjehduspäivien aikana. Sillä purjehduspäivät antoivat perheille tukea kasvatustyössään, esimerkiksi perheet olivat saaneet vahvuutta yhdessä positiivisessa hengessä toimien. Ne olivat antaneet uutta tietoa, esimerkkinä huomanneet uuden piirteen tai taidon itsestään tai perheenjäsenestään päivien aikana. Ne olivat herättäneet ajatuksia kasvatustyöstä, esimerkkinä päivistä herännyt ajatus siitä, että perheen tulisi löytää enemmän yhteisen tekemisen paikkoja ja aikaa. Sekä se,

että he olivat saaneet välitöntä hyötyä kasvatustyöhönsä, esimerkiksi saaden uuden positiivisen kokemuksen erityistä tukea tarvitsevan lapsensa nopeasta ja positiivisesta sopeutumisesta uuteen tilanteeseen. Voidaan siis todeta, että purjehdus voi toimia varhaiskasvatustyön kasvatuskumppanina. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 3.) purjehduksen antamia asioita varhaiskasvatukselle, jotka todentavat purjehduksen olevan varhaiskasvatuksen kasvatuskumppani.

Kuvio 3. Purjehduksen varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanina todentavat asiat.

8.2 Perheen voimavarat

Purjehduspäivissä halusin kokemusten ja elämysten jäsentämisen lisäksi kiinnittää huomiota perheen voimavaroihin. Mahdollisuuksien ja haasteiden kautta esiin tulevat voimavarat auttavat myös suhteuttamaan esimerkiksi koettujen haasteiden suuruutta. Katson tässäkin näkyvän sosiaalipedagogisen lähestymisen aiheeseen, sillä halusin perheiden itse löytävän voimavaransa vain siinä kysymyksillä auttaen ja rinnalla kulken. Uskon että itse koetuilla ja havaituilla asioilla voi olla suurempi merkitys, kuin sillä, että joku on miettinyt ne puolestasi. Voimavarat ovat mielestäni keskeinen osa

perheen hyvinvointia ja niiden tunnistamisessa sekä esiin nostamisessa autetaan myös perhettä varhaiskasvatustyössään. Suomessa kun ei karkeasti yleistäen ole valloillaan kehumisenkulttuuri, joten halusin tarttua tilaisuuteen ja antaa perheille mahdollisuuden kehuille ja voimavarojen esiin nostamiselle. Onhan vanhemman positiivinen palaute merkityksellinen lapsen kehitykselle ja itsetunnon kasvulle. Myös koko perheen yhteisten voimavarojen löytäminen kasvattaa perheen yhteishenkeä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Haastatteluissa lähdettiin liikkeelle perheiden vahvuuksista ja haasteista vesillä liikumisessa. Asioita nousikin hyvin esiin ja heti alussa tuli esille se, että parista perheestä erityistä tukea tarvitseva lapsi oli itse asiassa se, jolla oli perheestä eniten kokemusta purjehduksesta. He olivat olleet vastaavanlaisissa purjehduspäivissä jo aiemmin ja nyt siis tavallaan tilanne oli toinen kuin yleensä. Eräs vanhempi tiivistikin sen hyvin:

”Hankkeissa hienoa on ollut se, että erityistä tukea tarvitseva lapsi on saanut paljon erilaisia kokemuksia. Ja nyt kun hän saa olla se konkari meistä ja neuvoa ja opastaa meitä muita, niin on sillä varmasti merkitystä ihan hänelle itselleen.”

Muiksi vahvuuksiksi ensimmäisen päivän alussa perheissä nousi muun muassa avoimuus oppia uutta, innostus yrittämiseen ja se että kukaan perheestä ei pelännyt vettä.

Jokaisen purjehduspäivän jälkeen haastattelin perheitä myös purjehduksen onnistumisesta ja haasteista kyseisenä päivänä, sekä kysyin perheen tavoitteet seuraavalle päivälle tai tulevaan. Näiden jälkeen perheet saivat jokainen nimetä toinen toisestaan vahvuudet kyseiselle päivälle ja lopuksi koko perheen yhteiset vahvuudet. Yksilöllisiä vahvuuksia kirjatessa oli ilo huomata, että perheet nimesivät sekä taidollisia että luonteenpiirteitä perheenjäsentensä vahvuuksiksi. Ensimmäisen purjehduspäivän jälkeen perheen yhteiseksi vahvuudeksi nousivat esiin sujuvat yhteistyötaidot, rohkeus sekä ennakkoluulottomuus. Toisen purjehduspäivän jälkeen nimettiin reippaus, positiivisuus ja yhteistyö.

Loppuhaastattelussa kysyttiin mitä perheet kokivat saaneensa purjehduspäivistä. He nimesivät saaneensa uuden taidon tai sen alkeet, yhteisiä hienoja kokemuksia perheenä, perheen yhteishengen kasvattamista, uskoa omiin kykyihinsä ja onnistumisen tunteen. Haastattelussa nousi esiin miten perheet kokivat muutosta perheen tai perheen jäsenen voimavaroista yksilöllisesti, oli koettu käsityksen muuttuneen koko perheen voimavaroissa, vanhemmat olivat kokeneet käsityksensä muuttuneen lapsensa voimavaroista sekä sisarukset olivat nähneet toisensa voimavarat erilalla. Oli huomattu uusia asioita itsessä, vaikka esimerkiksi vanhempi oli yllättynyt nopeasta oppimiskyvystään tai lapsi oli huomannut itsessään uudenlaista uhkarohkeutta. Myös vanhempi oli huomannut, että lapsi pystyy sopeutumaan nopeasti uuteen asiaan mikä oli yllättänyt positiivisesti. Ja vaikkakaan eivät purjehduspäivät olisi tuoneet muutosta käsitykseen perheen tai yksilön voimavaroista, nousi esiin kommentteja kuten:

”Hieno kokemus vahvisti tunnetta, että kyllä me sitten pärjätään.”

”Antoi uskoa omiin kykyihin, että osaa tällaistaikin hommaa vaikka ei olekaan niin helppoa.”

Löytämikseen voimavaroikseen perheet nimesivät rohkeuden, innokkuuden, positiivisuuden, yhdessä tekemisen ilon ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen ennakkoluulottomuuden.

Näistä kaikista voidaan siis todeta, että perheille purjehduspäivät olivat positiivinen kokemus, josta sai vahvistavia kokemuksia ja elämyksiä niin perheenä kuin yksilönäkin.

8.3 Purjehdus perheliikunnan mahdollisuutena

Haastattelujen alussa kartoitin perheiden aiempia harrastuksia, joissa koko perhe olisi toiminut yhdessä. Sekä perheiden lähtökohtia tuleviin purjehduspäiviin siten, että olivatko he etsimässä päivistä perheelleen uutta harrastusta vai saamassa yhdessä elämyksiä ja kokemuksia. Perheiltä löytyi jonkin verran harrastuksia, joissa toimi koko perhe tai sen osa, näistä esimerkkeinä hiihto, pyöräily, lenkkeily, jalkapallo ja

erityislasten uimakoulu. Eräs vanhempi totesikin osuvasti, että nykyisin koko perhe osallistuu erilaiseen toimintaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen kautta, lähinnä kuljettajan tai tukihenkilön roolissa. Alussa tuli esiin myös se, että perheet olivat lähinnä etsimässä purjehduspäivistä yhteistä kokemusta ja elämystä, kuin koko perheen yhteistä harrastusta.

Osallistujat kuitenkin jo alkuhaastattelussa näkivät purjehduksessa enimmäkseen positiivisia puolia kysyttäessä sen mahdollisuuksia sekä haasteita niin koko perheen harrastuksena kuin varhaiskasvatustyötä tukevasta näkökulmastakin. Näistä esimerkkeinä mainittiin uudet yhteiset kokemukset ja elämykset, yhdessä tekeminen ja yhteishengen luominen. Toisen purjehduspäivän lopussa kysyttäessä tavoitteita tulevaan oli jokaisella perheellä toive siitä, että purjehdusta voisi joko jotenkin jatkaa tai että tulisi uusia purjehdus kertoja.

Loppuhaastattelussa nämäkin haaveet olivat jo perheillä kasvaneet ja he toivoivat purjehduksesta lisää oppimista, pidempää purjehdusretkeä sekä ylipäättään uutta mahdollisuutta purjehtia. Todeta voikin, että joka perheelle jäi purjehduksesta kipinä omassa muodossaan. Sekä he, jotka eivät olleet aiemmin purjehtineet, niin heidän käsitystään purjehduksesta ja sen mahdollisuuksista erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kanssa päivät muuttivat. Muutos näkyi siinä, että päivien alussa kartoitetut purjehduksen mahdollisuudet ja haasteet koko perheen harrastuksena olivat pysyneet samana tai muuttuneet positiivisemmiksi. Mahdollisuuksikseen perheet nimesivät lasten kasvun tuoman toiminnan helpottumisen, yhteisen mielenkiinnon löytämisen tuovat yhdistävät tekijät, sekä perheen halun tehdä asioita. Haasteina he taas näkivät yhteisen mielenkiinnon löytämisen, joka vaikeutuu etenkin kun lapset kasvavat ja kiinnostuksenkohteet eriytyvät, yhteisen ajan vähyyden, sillä kaikilla oli jo omia harrastuksiakin, yhteisen toiminnan suunniteltavuuden, sekä sen että kaikki perheenjäsenet eivät olleet kokeilleet purjehdusta. Vaikkakin haasteet eivät olleet poistuneet kertoivat perheet harrastuksen aloituskynnyksen madaltuneen, sillä nyt oli lajista parempi käsitys sekä harrastepaikat Porin Kallossa olivat tulleet tutummaksi. Vanhemman sanoin:

”Pitää päästä ensin koittamaan, ennenkö harrastamaan.”

Voikin todeta että purjehduspäivät loivat niihin osallistuneille perheille purjehdus kipinän ja herättivät ajatuksen purjehduksen mahdollisuudesta yhtenä perheliikunnan muotona. Kipinän laajuudesta jotain kertookin se, että kaikki perheet vastasivat osallistuvansa, jos Porissa järjestettäisiin erityistä tukea tarvitsevien lasten perheille oma purjehduskurssi, sekä se että kaksi vanhemmista oli ilmoittautunut BSF:n kevään 2013 purjehduskurssille. Päivien aikana olikin hienoa seurata miten perheiden alun pohtivan jännittyneet ilmeet muuttuivat purjehdusten myötä innostumisen iloksi. Vanhemman kommentti päivien yhteisestä kokemuksesta tiivistääkin kaiken olennaisen:

”Purjehduspäivät antoivat meidän perheelle uuden taidon tai uuden taidon alkeet sekä vanhempana hienon kokemuksen lasten kanssa siitä, että kuinka hyvin me pärjätään kolmistaankin, kun yleensä liikutaan nelistään.”

8.4 Palautetta järjestäneelle INNOKE-hankkeelle sekä BSF:lle

Haastatteluissa saatiin palautetta INNOKE-hankkeelle ja BSF:lle sitä perheiltä suoraan kysymällä, sekä välillisesti haastatteluissa esille tulleissa seikoissa. Pitkin haastatteluja esiin nousi se, että miten kivaa on että tällaisia tapahtumia järjestetään. Perheet halusivatkin osallistumalla innostaa järjestäjiä jatkamaan purjehduspäivien järjestämistä myös jatkossa. Kokonaisuudessaan järjestäjille haluttiinkin antaa positiivista palautetta, sillä purjehduspäivien joka osa-alue koettiin toimivaksi. Konkreettisine esimerkkeinä mainittiin tiedottamisen toimivuus, lisäinformaation saannin helppous sekä opastuksen ja avustuksen laadukkuus. Käytetystä välineistöstä esiin nousi vanhempien positiivinen huomio siitä, että 606-veneeseen olisi saanut eriasteista tukea antavia istuimia sidottua monella tavalla kiinni ja näin mahdollistanut erilaista tukea vaativan osallistujankin täysivaltaisen osallistumisen. Myös purjehduspäivien aikana toimineet kipparit Miika Perdén ja Erkki Ikonen saivat taidokkaasta ja hyvin ohjeistetusta työstään, sekä innostavasta ja positiivisesta asenteestaan paljon kiitosta. Esimerkkinä kipparoinnin laadusta erään vanhemman kommentti siitä, että vaikka itsellä oli epävarmempi olo omasta toimimisestaan veneessä kovemmassa kelissä, oli silti koko ajan turvallinen fiilis ja tunne että tilanne on hallinnassa.

Parannettavia seikkoja purjehduspäivissä perheet nimesivät muutamia. Toiminnasta perhe B mainitsi, että ensimmäisenä päivänä tuntui olleen enemmän loppoaikaa, joten päivien aikataulutuksia voisi vielä miettiä tarkemmin jatkossa. Välineistöä esiin nousi parannettavina seikkoina pelastusliivien suuri koko, jotka pienemmille osallistujille olivat hankalia ja nousivat painamaan kurkkua. Myöskin Porin Kallossa oli sanottu olevan esteetön laituri, mutta esimerkiksi laiturin alussa oli liian suuri kynnyks, jotta siitä olisi päässyt kulkemaan sujuvasti. Sekä etenkin laiturilta rannalle tullessa, oli rampin kulma liian suuri, sillä pyörätuolin takakippauksen esto ei noussut rampin vaatimaan kulmaan.

Käsitellessä perheiden vastauksia kysymykseen, että osallistuisivatko perheet jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi, voidaan todeta että purjehduspäivät olivat onnistuneet. Sillä kaikki perheistä sanoivat olevansa halukkaita ja innostuneita osallistumaan, jos sellainen Porissa järjestettäisiin. Perheen yhteisen purjehdusharrastuksen aloittamista tai jatkamista helpottavaksi asiaksi perheet nimesivätkin, erilaisen kurssitoiminnan, jossa voisi tutustua lajiin ja sitä harrastaviin ihmisiin. Kaksi vanhemmista olikin jo ilmoittautunut BSF:n keväällä 2013 järjestettävälle purjehduskurssille, mutta toiveena oli myös kurssi mihin koko perhe voisi osallistua. Myös järjestettyjen purjehduspäivien kaltainen toiminta koettiin hyväksi, mutta niitä toivottiin pidettäväksi useammin. Purjehduspäiviä voisi kehittää myös siten, että edistyneemmät voisivat tehdä suunnitellun matkapurjehdusretken lähellä olevaan kohteeseen.

Järjestetyistä purjehduspäivistä oltiinkin iloisia ja kiitollisia järjestyneestä mahdollisuudesta sekä sitä, että koko perheellä oli ollut mahdollisuus saada yhteinen kokemus. Alla vielä esimerkkipalaute purjehduspäivistä.

”Päivissä oli hienoa nähdä miten sydämellä ohjaajat ja järjestäjät tätä työtä tekevät.”

”Opetus ei pyörinytkään erityistä tukea tarvitsevien osallistujien ehdolla, vaan jokainen sai omalle oppimiselleen sopivaa ohjausta. Näin kaikki sai osallistua aktiivisena toimintaan.”

9 POHDINTA

9.1 Aiheen valinta

Opinnäytetyön aiheen valikoituminen minulle oli oikeastaan monen positiivisen satuman summa. Osallistuin keväällä 2012 Kati Karinharjun liikunta opintojaksolle ja siihen kuuluvalle erityisryhmien liikuntakerhoon tutustumiseen. En aiemmin ollut työskennellyt erityisryhmien kanssa ja tutustumiskerta oli itselleni uutta, mutta sitäkin innostavampi. Siitä innosta jäin kyseiseen liikuntakertoon vapaaehtoiseksi avustajaksi kevääksi 2012, etenkin toimien erään erityistä tukea tarvitsevan lapsen avustajana. Se oli merkittävä kokemus minulle niin ihmisenä kuin ammatillisesti, sillä olin aina ajatellut ammatillisen paikkani sijoittuvan varhaiskasvatukseen toimialueelle, mutta kokemukseni jälkeen en ollut siitä asiasta enää niin varma tai ehdoton. Koinkin, että olin löytänyt ammatillisesti uuden suunnan ja oman paikkani. Elin kyseisenä ajankohtana muutenkin vahvasti itselleni, toteutin haaveita joista olin haaveillut ja tein itselle tärkeiksi kokemia asioita. Olin esimerkiksi juuri löytänyt tieni kuumailmapallolentämisen pariin.

Olin etsinyt opinnäytetyön aihetta ja halusinkin, että löytäisin sen jotenkin varhaiskasvatusikäisiin lapsiin liittyen, sillä halusin ammatillisesti saada varhaiskasvatuspätevyyden opinnoistani. Ja, että kokisin tulevan aiheen jotenkin itselleni mielenkiintoiseksi ja merkitykselliseksi. Kuullessani Kati Karinharjulta, että purjehdukseen liittyen ei ollut vielä tehty opinnäytetyötä ja keskustellessamme aiheesta, että saisin siihen liitettyä erityisyyden lisäksi varhaiskasvatuksen ja toiminnallisuuden, tuntui aiheen löytäminen paremmalta kuin lottovoitto. Se että sai merkityksellisen aiheen ja sai vielä lisäksi haastaa itsensä purjehduksen oppimiseen, joka oli ollut haave, täytti kaikki toiveeni ja haaveeni aiheen suhteen.

Näin jälkikäteenkin tarkasteltuna en olisi voinut löytää itselleni paremmin sopivaa tai parempaa opinnäytetyön aihetta. Aiheeseen liittyi paljon uutta ja haastavaa, niin ammatillisesti kuin henkilökohtaisestikin minua kiinnostavaa opittavaa. Yritinkin ennen purjehduspäivien toteutumista imeä itseäni niin paljon kuin vain pystyin uutta tietoa ja taitoa, jotka auttaisivat minua myös tulevaisuudessa. Koin ammatillisesti

aiheen olevan minulle merkityksellinen, sillä sain laajentaa tietouttani ja osaamistani erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kanssa toimimisesta, mikä varmasti antaisi eväitä myös varhaiskasvatustyöhön erityistä tukea tarvitsemattomien lasten kanssa. Tärkeätä oli myös se, että sain toimia koko perheen kanssa ja lähestyä varhaiskasvatustyötä koko perhettä koskevana asiana. Antoisana koin, myös sen että uusien tietojen lisäksi sain haastaa itseni oppimaan itselleni täysin uuden taidon. Lisäarvoa aiheeseen itselle loi myös se, että sai toimia yhdessä perheiden kanssa luonnossa ja sain hyödyntää siinä omaa liikunnallista taustaani. En siis ammatillisesti ja henkilökohtaisesti olisi voinut löytää parempaa, kehittävämpää ja antoisampaa aihetta opinnäytetyölleni.

9.2 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyöni sisälsi paljon alkuvalmisteluja ja valmistautumista, joka oli mielestäni ensiarvoisen tärkeää uuden taidon oppimiselle ja aiheeseen orientoitumiselle. Koin, että oli tärkeää saada myös itselle ne ensimmäisen purjehduksen tuntemukset, että osasi samaistua perheiden tilanteeseen. Kokemus myös auttoi päivissä rinnalla kulkijan roolissani, sanomaan niitä asioita mitä olin itse miettinyt ennen purjehdusta. Se antoi toimintavarmuutta sekä rauhallisuutta niin maalla kuin merellä, sillä itsellä oli jo jonkinlainen käsitys ja kokemus asioista. Myös tutustuminen BSF:ään, purjehduskurssille osallistuminen ja BSF:n juniorityöhön tutustuminen antoi kokemuksen lisäksi käsitystä siitä, mitä purjehdus on ja miten sitä voisi harrastaa.

Itse toteutuspäivät sujuivat mallikkaasti ja vaikka sää olikin ensimmäisenä päivänä harmaa, ei se latistanut tunnelmia vaan pysyi korkealla. Tässä oli osansa perheiden innostuksella, kippareiden hyvällä ohjauksella ja positiivisuudella kuin myös silläkin, että järjestelyt pelasivat mallikkaasti. Sillä kun kellään ei ollut vilu eikä nälkä pysyi mielikin iloisena ja jaksoi keskittyä purjehduksen oppimiseen sekä siitä nauttimiseen. Itselle päiviin osallistuminen oli opettavainen kokemus monella eri tavalla ja koen saaneeni niistä paljon, niin ammatillisesti, kuin henkilökohtaisestikin. Purjehduspäivissä mukana oleminen opetti ja konkretisoi kaiken sen työn ja valmistelun, mitä tällaisia päiviä ennen pitää tehdä, ajatella ja valmistella, jotta kaikki saataisiin itse päivien aikana menemään sujuvasti. Myöskin varasuunnitelman merkitys näinkin säälle

alittiissa lajissa korostui ja vaikka tällä kertaa sitä emme tarvinneet, kertoi sen löytyminen järjestäjien ammattitaidosta.

Päivissä hyvin opettavaista oli se, kun sai seurata kokeneempien työskentelyä perheiden kanssa. Esimerkiksi se miten purjehduspäivien toinen kippari Erkka Ikonen osaa ohjata perheitä henkilökohtaisella varmuudellaan ja positiivisella asioihin suhtautumisellaan, luoden perheille turvallisen olon ja tunteen, että kaikki saadaan järjestymään. Itse sain purjehduspäivissä harjoitella ammatillisesti perheiden rinnalla kulkemista, ajatusten herättelijän rooliani ja yhteistyötaitojani. Sain myös käyttää oppimiani purjehdustaitoja yhdessä perheen kanssa, joka oli minulle ammatillisesti ja henkilökohtaisesti iso asia. Oli mahtavaa päästä kokemaan yhdessä perheen kanssa se, miten erityistä tukea tarvitsevan lapsen ensipurjehdus sujuu. Nähdessä miten hän ja hänen vanhempansa saavat purjehduksesta hienon kokemuksen. Kun kaikki sujuu mallikkaasti molemmat rentoutuvat, sekä lapsi laulelee ja vilkuttelee, selvästi nauttien veneessä olemisesta.

Toivomaani yhteisen kokemuksen tunnetta, ei perheille purjehduspäivien aikana syntynyt, eikä näin ollen verkostoitumista keskenään. Se lähinnä johtui siitä, että purjehdukset menivät ajallisesti ristikkäin, ja että kaikkien yhteistä maalla oloaikaa oli vain ruokailun ajan, joten aikaa yhteyden luomiseen ei ollut. Se oli toisaalta myöskin hyvä asia, sillä toisten ollessa purjehtimassa, oli minulla aikaa ja rauhaa haastatella perheitä heidän kokemuksistaan. Päivät olivatkin hyvin opettavaisia ja nautin perheiden kanssa tekemästäni työstä. Itselle päivissä oli myös hyvin opettavaista harjoitella sen sietämistä, että kaikki langat eivät ole omissa käsissä, eli oli luotettava siihen että homma pelaa ja asiat järjestyvät niin kuin on sovittu. Tarkastellessani purjehduspäiviä, en toiminnassani paljoa muuttaisi, mutta tulevaisuudessa vastaavanlaisissa tilanteissa pyrkisin ottamaan perheisiin yhteyttä jo ennen tapahtumapäiviä, antaen jo sillä mahdollisuutta yhteistyön ja luottamussuhteen synnylle.

Haastattelut olivat tässä laajuudessa opinnäytetyössäni itselle hyvin uusi asia ja opettivatkin siten paljon. Mielestäni sain haastattelurungot muodostettua hyvin ja kattaviksi, mutta jatkossa vielä hioisin kysymyksiä rinnakkaisuuksia yhdistäen ja näin haastatteluja tiivistäen. Myös siinä haastattelut olivat ensiarvoisen tärkeä oppimiskokemus, että tämän jälkeen oma haastattelijan rooli olisi selkeämpi ja varmasti koke-

muksen kautta uskaltaisin paremmin ohjeistaa vastaajaa, jos vastaus lähtee kauaksi itse aiheesta tai ei vastaa kysytyyn. Ensikokemukseksi kuitenkin koen, että haastattelut olivat onnistuneita ja informatiivisia.

Koenkin, että itse opinnäytetyön kirjoitusprosessista löytyi opinnäytetyöni suurin haaste, sillä alkuvalmistelut, toteutus ja haastattelujen purku sujui vielä mallikkaasti. Kirjoitustyön aloittaminen tuntui olevan niin suuri kynnyks ja kun siihen lisäsi jo työelämän tuomat haasteet, siirtyi aina aloitus tuonnempaan. Ja mitä kauemman aloitusta siirsi, sitä suuremmaksi kynnyks kasvoi ja siihen alkoi jo ajatuksissa liittyä liikaa sellaisia ajatuksia, mitkä eivät oikeasti enää opinnäytetyöprosessiin liittyneet. Sainkin kirjoittamisesta suuren opin itselle ja ammatillisesti siitä, että asioita on hyvä yrittää yksin, mutta avun pyytämässä ei ole mitään väärää, kun sitä tarvitsee. Opinkin että myös avunantajan, pitää osata kohdallaan ottaa apua vastaan. Kirjoittamisen lähdettyä liikkeelle se etenikin vauhdikkaasti, toki sisältäen tuotteliaita ja vähemmän tuotteliaita päiviä. Kirjoitusprosessiani voisikin kuvata lauseella: ”Paineessa ne timantitkin syntyvät”, mutta tärkein oppi tulevaan on ympärillä olevan paineen säännötely.

Opinnäytetyöni toteutus oli ainutlaatuinen oppimiskokemus antoisuudessaan, opettavaisuudessaan ja haastavuudessaan, enkä usko tulevaisuudessa saavani vastaavaa.

9.3 Opinnäytetyön tulokset

Tarkasteltaessa opinnäytetyön tuloksia, voin ilokseni todeta, että pystyin saavuttamaan kaikki opinnäytetyölleni asettamani tavoitteet. Toimin purjehduspäivissä rinnalla kulkijana yhdessä perheiden kanssa, niin toiminnassa avustaen kuin haastattelujen avulla heidän kokemaansa jäsentäen sekä voimavaroja selvittäen. Sain INNOKE-hankkeelle ja BSF:lle kerättyä palautetta, jonka he halutessaan voivat ottaa huomioon tulevia tapahtumia ja toimintaa pohtiessaan. Selvitin perheiden haastattelujen avulla, että purjehduspäivät olivat avanneet perheille purjehduksen perheliikunnan mahdollisuuksia. Ja tärkeimpänä kaikista, että purjehduksesta on varhaiskasvatustyön kasvatuskumppaniksi.

Oletan kasvatuskumppanuuden olleen ehkä käsitteenä vaikea perheille ymmärtää tässä yhteydessä, sillä purjehduksesta ei automaattisesti tule mieleen että sen kautta tulisi joku tiiviisti yhteistyössä toimiva ulkopuolinen toimija, joka olisi kasvatuskumppani. Purjehduksen opetteluhan jo itsessään kuitenkin vaatii ohjaajan. Tai jos esimerkiksi perheen lapset alkaisivat harrastaa purjehdusta, tulevat harrastuksenvetäjät mukaan yhteistyöhön, aivan kuin muissakin harrastuksissa. Mainitsivathan perheet myös purjehduksen luonteesta esimerkiksi siten, että harvassa lajissa puhalletaan niin yhteen hiileen, yhdessä toimien ja läsnä ollen. Siispä itse lajissa on elementtejä, jotka tukevat perhettä yhdessä toimiselle ja siitä voidaan jokaiselle löytää omaa taitotasoa vastaava tehtävä.

Opinnäytetyön tuloksia purkaessa olikin mukava huomata, että perheet olivat nähneet purjehduksesta samoja voimavaroja varhaiskasvatukseensa, kuin mikä oma alkuoletamus oli ollut. He eivät käyttäneet siitä suoraan termiä kasvatuskumppanuus, mutta nostivat haastatteluissa esiin kaikki ne seikat mitkä vahvistivat purjehduksen kasvatuskumppanuuden varhaiskasvatustyölle. Purjehduspäivien aikana oli myös antoisaa havainnoida sitä, miten perheiden ensimmäisen purjehduspäivän pohtivan totiset ilmeet muuttuvat purjehdusten jälkeen innostumisen iloksi. Merkityksellistä opinnäytetyöni tuloksissa oli myös se, että kaikilla perheillä kokemuksen kautta muuttui käsitys purjehduksen mahdollisuudesta koko perheen liikuntaharrastuksena.

Purjehduspäivien merkityksestä kertoo myös se, että yhteisten kokemusten ja elämysten lisäksi, osa osallistujista kertoi käsityksen joko itsensä tai perheenjäsenensä voimavaroista muuttuneen tai oli nähnyt uusia puolia joko itsestään tai toisesta perheenjäsenestä. He olivat nähneet myös uudenlaisen positiivisen reaktion uuteen asiaan perheenjäseneltään ja nähneet erityistä tukea tarvitsevien lasten purjehdukseen osallistumismahdollisuudet uudella tavalla. Osallistujat kertoivatkin saaneensa purjehduspäivistä hyviä muistoja, yhteishenkeä, uskoa omiin kykyihinsä ja tunteen että kyllä me pärjätään. Mielestäni tämän parempia kotiin viemisiä ei olisi voinut purjehduspäivistä saada.

9.4 Oma ammatillinen kasvu

Oman ammatillisen kasvun pohdintaa opinnäytetyöprosessistani on tullut ilmi jo aiemmissa pohdintaosuuksissa, mutta kaiken kaikkiaan voidaan todeta että olen tullut pitkän ja opettavaisen matkan yhden haaran päätökseen. Haluan, että matkani ammatillisesti jatkuu ja syvenee sekä toivon, että pystyn ottamaan tästä oppimiskokemuksesta opitun osaksi Sosionomin (AMK) ammatillista käyttöteoriaani.

Opinnäytetyö prosessi on ollut antoisa, vaikkakin osittain myös raskaskin, mutta ei se ole vähentänyt opitun määrää ehkäpä päinvastoin. Suurimpana oppina opinnäytetyöstä koen saaneeni siinä, että olen päässyt tutustumaan erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden kanssa työskentelyyn ja löytänyt siihen liittyvän työn parista oman ammatillisen paikkani. Sillä koen, että tietoja ja taitoja mitä olen katsonut omaavani aiemmin varhaiskasvatuksen parissa työskennellessäni, voin hyödyntää myös tähän ja päinvastoin. Olen saanut ammatilliseen työkalupakkiin paljon uusia asioita, kuten purjehduksessa gastina eli miehistön jäsenenä toimimistaidon. Tätä olen päässyt useasti jo hyödyntämään erilaisissa erityispurjehdustapahtumissa opinnäytetyöni purjehduspäivien jälkeen. Purjehduksessa opittuja erilaisia soveltamisen muotoja ja jokaiselle omantasaisen tehtävän löytämistaitoja voin jatkossakin soveltaa tulevissa töissäni ja tuoda sen ammattitaitona uuteen asiaan. Esimerkiksi erilaisten apuvälineiden hyödyntäminen myös toisaalla sekä arkisten hyödykkeiden arvon uudelleen näkeminen kuten esimerkiksi säkkituoli voi olla korvaamaton apu monessakin tilanteessa.

Itse opinnäytetyön purjehduspäivien aikana sain arvokasta kokemusta erilaisten perheiden ja ihmisten kanssa työskentelystä ja yhteistyöstä mitä tulevassa työelämässäkin tarvitaan. Opinnäytetyön kirjoittamisprosessissa opin myös paljon, niin ammatillisesti kuin itsestäni ihmisenä. Sain arvokasta oppia kehittämisen paikoistani ja jo olevissa olevista vahvuuksistani. Merkittävimmäksi kaikista nousee avun vastaanottamisen oppi, kantapäähän kautta, niin sanotusti tuli se opittua. Koenkin, että tulevaan työelämään sain enemmän kuin arvokkaan opin siitä, että vaikka olisikin myös avunantaja, on apua myös itse osattava ottaa vastaan. Pyytää ja hyväksyä se tosiasia, että kaikista asioista ei tarvitse selvittää yksin, jos apuakin on saatavilla.

Oma ammatillinen kasvu prosessin aikana on ollut enemmän kuin värikäs ja koenkin, että pystyn tulevassa työelämässä olemaan vahvempi tämän jälkeen. Koen, että kun olen saanut pitkittyneet opinnot päätökseen, saan siitä ammatillista varmuutta ja itsetuottamusta jo olemassa olevien ammatillisten vahvuuksieni tueksi. Sillä vaikka keskeneräisyyttä on prosessin aikana jollain tavalla oppinut sietämään, ei asioiden jättäminen siten ole ollut koskaan vaihtoehto vaan aina ollut painolastina mielen takana. Ja kun saan ne valmiiksi, saan kaikki ammatilliset voimavarani täysin käyttöni, sillä ammatillinen keskeneräisyys ei niitä silloin enää himmennä. Voinkin siis astua työelämään varhaiskasvatuksen pariin Sosionomina (AMK) pää pystyssä ja ammatillisuuden reppu täynnä erityistietoutta.

9.5 Opinnäytetyöstä syntyneet jatko- ja kehittämisideat

Opinnäytetyöprosessini aikana kehittyi myös muutamia jatko- ja kehittämisideoita pohjautuen omaan ammatilliseen mielenkiintoon, haastatteluissa esiin tulleisiin asioihin, sekä alkuvalmisteluissa kerättyihin havaintoihin. Opinnäytetyön kehittämisidea syntyi omasta mielenkiinnosta siihen, että kuinka paljon tehdyt haastattelut vaikuttivat oikeasti perheiden kokemuksen, sekä ajatusten jäsentymiseen ja paljonko olisi tapahtunut jäsentymistä ilman niitäkin. Haastattelut voisikin toistaa vastaavanlaisessa tapahtumassa siten, että kohderyhmä jaettaisiin kahteen osaan. Toiselle osalle tehtäisiin haastattelut samalla rytmillä kuin olen tässä opinnäytteessä tehnyt ja toiselle ei haastatteluja tehtäisi laisinkaan. Lopuksi koko kohderyhmälle tehtäisiin sama haastattelu, missä kartoitettaisiin kokemusten ja ajatusten jäsentymistä ja verrattaisiin olisiko niissä merkittävää eroa suuntaan tai toiseen.

Opinnäytetyöni haastatteluista kävi ilmi, että osallistuneilla erityistä tukea tarvitsevien lasten perheillä oli halu ja innostus oppia purjehduksesta lisää yhdessä koko perheen voimin ja erilaisten tapahtumapäivien sekä kurssien muodossa. Tulevaisuudessa voisikin kartoittaa osallistujainnokkuutta, jos Porissa järjestettäisiin koko perheen purjehduskurssi tai tarkemmin suunnattu erityistä tukea tarvitsevien lasten perheille suunnattu purjehduskurssi. Tulevaisuudessa BSF:n kanssa yhteistyössä voitaisiin tehdä myös opinnäytetöitä, missä selvitettäisiin BSF:n erityispurjehduksen ja perhepurjehduksen ohjauksen mahdollisuuksia ja parhaita toteuttamismuotoja. Myös

BSF:n Porin Kallon toimipaikkojen esteettömyyden kehittämistyötä voitaisiin jatkaa ja testata.

Alkuvalmisteluja tehdessäni osallistuin myös BSF:n juniorileirille Luvian Katava-
maalla. Vaikkakin juniorileirin maasto on haasteellinen fyysisen esteettömyyden nä-
kökulmasta, voitaisiin mielestäni leirin mahdollisuuksia kaikille avoimeksi toimin-
naksi lisäselvittää, esimerkiksi BSF:n kanssa yhteistyössä tehtävällä opinnäytetyöllä.
Opinnäytetyöhön voisi ottaa myös sen näkökulman, että selvitystyön ja muutosten
jälkeen leirille osallistuisi erityistä tukea tarvitseva lapsi ja näin selvitettäisiin leirin
esteettömyyden ja avoimuuden onnistuminen käytännön keinoin. Myös erilaisten lei-
rien mahdollisuuksia voitaisiin selvittää, esimerkkeinä purjehdusriippi-tai elämäntat-
somasleiri.

LÄHTEET

Arvonen, S. 2004. Porukalla. Teoksessa S. Arvonen (toim.) Porukalla. Helsinki: Edita Prima Oy, 28-38.

BSF r.f. -Segelföreningen i Björneborg www-sivut. Viitattu 18.11.2014.
<http://www.bsf.fi/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13.-14. uud. p. Helsinki: Tammi.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Helsinki: WSOY.

Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.

Karinharju, K. & Tupala, R. 2014. Tietoa, taitoa ja tulosta. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Kurki, L., Nivala, E. & Sipil-Lähdekorpi, P. 2006. Sosiaalipedagoginen sosiaalityö koulussa. Helsinki: Oy FINN LECTURA Ab.

Laiho, E. 2005. Sosiaalipedagoginen ammatillisuus - Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Teoksessa Ranne, K., Sankari, A., Rouhiainen-Valo, T. & Ruusunen, T. (toim.) Sosiaalipedagoginen ammatillisuus - Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu. 46.

Merenkävijät ry:n www-sivut. Viitattu 1.12.2014.
<http://www.merenkavijat.fi/wordpress/>

Ohjaa ja innosta!. 2013. Helsinki: Perheliikuntaverkosto. Viitattu 20.11.2014.
http://www.perheliikunta.fi/files/perheliikunta/Liikuntavinkit/Perheliikunta.fi_Innostaja%20ja%20ohjaa_netti.pdf

Ranne, K. 2005. Sosiaalipedagoginen ammatillisuus - Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Teoksessa Ranne, K., Sankari, A., Rouhiainen-Valo, T. & Ruusunen, T. (toim.) Sosiaalipedagoginen ammatillisuus - Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu. 14-15.

Reunamo, J. 2007. Tasapainoinen varhaiskasvatus. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Rintala, P., Huovinen, T. & Niemelä, S. 2012. Soveltava liikunta. Helsinki: Liikuntatieteellinen Seura ry.

Sleight, S. 2014. Purjehduksen käsikirja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Suomen Purjehtijaliitto ry:n www-sivut. Viitattu 1.12.2014.
<http://www.purjehtimaan.fi/>

Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta VAU ry:n www-sivut. Viitattu 24.11.2014.
<http://www.vammaisurheilu.fi/>

Suorlahti, E, Tamminen, M. & Engström, J. 2011. Purjehduksen opas. Helsinki: Purjehduksenopettajat PORY ry.

Talentia www-sivut. Viitattu 22.11.2014. <http://www.talentia.fi/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos www-sivut. Viitattu 19.11.2014.
<http://www.thl.fi/fi/>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Stakes oppaita 56. Viitattu 18.11.2014.
<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Wikipedia www-sivut. Viitattu 25.11.2014.
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Etusivu>

Satakunnan Ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämishanke; Kaikkien Yyteri hanke on mukana toteuttamassa purjehdustapahtumaa 30.7.-31.7. Kallossa. Kaikkien Yyteri hankkeen lähtökohtana on kaikille avoin toiminta ja laaja-alainen tasa-arvo. Huomiota kiinnitetään erityisesti olosuhteisiin sekä sosiaaliseen ympäristöön, mikä mahdollistaa toimintarajoitteisten henkilöiden täyden osallistumisen. Hanke lisää alueellista esteettömyystietoisuutta, osallistumisen mahdollisuuksia sekä tuottaa uusia palveluita ja välineitä vapaa-aikaan. Päämääränämme on löytää hyviä käytäntöjä arkiseen liikkumiseen ja osallistumisen edistämiseen sekä soveltuvia toimintavälineitä ja ratkasuja kaikenlaisille yksilöille.

Hankeemme edustaja kuvaa yleisesti purjehdustapahtumaa, tapahtumissa käytettäviä toimintavälineitä ja niiden käyttäjiä. Valokuvilla pyrimme konkretisoimaan toimintavälineiden käyttöä ja monipuolisuutta. Kuvia julkaistaan mm. Kaikkien Yyteri -hankkeen raportoinneissa, opinnäytetöissä sekä osana kaikille avoimien tapahtumien markkinointia.

Annan luvan itseni kuvaamiseen ja valokuvien käyttöön:

Kaikkien Yyteri hankkeen raportoinneissa	☐
Opinnäytetöiden osana, sekä perheelle muistoksi jäävänä materiaalina	☐
Kaikkien Yyteri hankkeen julkaisuissa ja markkinoinnissa	☐
En anna lupaa kuvaamiseen/kuvien käyttöön	☐

Päiväys

Allekirjoitus

Nimen selvennys

Lisätietoja:

Kati Karinharju

Satakunnan ammattikorkeakoulu / Kaikkien Yyteri -hanke

Anniina Kantala

Satakunnan ammattikorkeakoulu/ Sosionomi AMK- opiskelija

ALOITUS HAASTATTELU

Kuka olen?

Minkä takia olen täällä?

Aikataulu, alku haastattelu, molempien päivien jälkeen, 2vko päivistä loppuhaastattelu.

Valokuvauslupa.

1. Perheen perustiedot,
Osallistujien nimet ja ikä:

1.

2.

3.

4.

5.

Postiosoite:

Puhelinnumerot:

Sähköpostiosoitteet:

2. Miten perhe on tullut osallistujaksi näihin purjehduspäiviin? Mikä sai osallistumaan?
3. Onko perheellä aiempaa veneily tai purjehdus kokemusta?
4. Mitä odotat näiltä päiviltä? Onko jotain haaveita näille päiville?
5. Mikä on teidän perheen yhteinen tavoite näille päiville?
6. Mitä tai mikä asia pitäisi tapahtua tai toteutua, että päivänne olisivat antoisia ja onnistuneita?
7. Mitkä ovat teidän perheen vahvuudet purjehduksessa/ vesillä liikkeessä?
8. Mitkä ovat teidän perheen haasteet purjehduksella/vesillä liikkeessä?
9. Onko teidän perheellä aikaisempaa liikuntaharrastusta/ harrastusta jossa koko perhe olisi toiminut yhtä aikaa?
10. Teidän perheen mahdollisuudet siinä, että koko perhe harrastaa?
11. Teidän perheen haasteet siinä, että koko perhe harrastaa?
12. Oletteko etsimässä koko perheen harrastusta näistä päivistä vai samassa yhdessä elämyksiä ja kokemuksia?
13. Näkisittekö että purjehdus voisi olla omaa varhaiskasvatustyötä tukeva harrastus? Miten se näkyisi?
14. Mitä hyviä puolia/mahdollisuuksia näkisit purjehduksen tuovan varhaiskasvatustyöhösi?
15. Mitä huonoja puolia/haasteita näkisit purjehduksen tuovan varhaiskasvatustyöhösi?
16. Tulisiko mieleen jotain konkreettisia esimerkkejä miten purjehdus vois tukea omaa varhaiskasvatustyötäsi?
17. Mitä purjehdus voisi antaa teidän perheelle koko perheen harrastuksena? Olisiko siinä jotain haasteita?
18. Loppuhaastattelun ajankohta.

KYSELY PURJEHDUSPÄIVIEN LOPUKSI

1. Mitkä ovat koko perheen päällimmäiset tuntemukset purjehduksen jälkeen?
2. Mikä oli purjehduksella onnistunutta, miksi?
3. Mikä oli purjehduksella haasteellista ja miten siitä selvittiin?
4. Nimetkää yhdessä jokaisen perheenjäsenen vahvuus tänä päivänä. (kehut)
5. Mikä oli teidän koko perheen vahvuus tänään?
6. Koko perheen tavoite huomiseksi?

HYVÄ MINÄ! HYVÄ ME! HYVÄ MEIDÄN PERHE!

KYSELY PURJEHDUSPÄIVIEN LOPUKSI

1. Mitkä ovat koko perheen päällimmäiset tuntemukset purjehduksen jälkeen?
2. Mikä oli purjehduksella onnistunutta, miksi?
3. Mikä oli purjehduksella haasteellista ja miten siitä selvittiin?
4. Toteutuiko eilen tälle päivälle asettamanne tavoite?
5. Mikä onnistui tänään paremmin kuin eilen?
6. Jäikö jotain kannustava haastetta, kehitettävää, tuon vielä haluan oppia?
7. Nimetkää yhdessä jokaisen perheenjäsenen vahvuus tänä päivänä. (kehut)
8. Mikä oli teidän koko perheen vahvuus tänään?
9. Koko perheen tavoite tulevaan?

HYVÄ MINÄ! HYVÄ ME! HYVÄ MEIDÄN PERHE!

LOPPUHAASTATTELU

1. Mitkä ovat teidän perheen päälimmäiset muistot, tunnelmat ja kokemukset purjehduspäivistä?
2. Mitä koet purjehduspäivien antaneen teidän perheelle?
3. Täyttyivätkö asettamanne haaveet, odotukset ja tavoitteet purjehduspäivien aikana? Onko tullut uusia?
4. Jäikö päivästä kipinä jatkaa purjehdusta koko perheen yhteisenä harrastuksena?
5. Oletko innostanut muita lähipiirissäsi purjehdukseen pariin jakamalla omaa kokemustasi?
6. Tutustuitko muihin perheisiin päivän aikana? Oletteko pitäneet yhteyttä tai jakaneet kokemuksia jälkikäteen?
7. Muuttuiko päivien aikana käsityksesi purjehduksesta lajina?
8. Muuttuiko päivien aikana käsityksesi perheesi voimavaroista tai yksittäisen perheen jäsenen voimavaroista?
9. Miten eri perheenjäsenten vahvuudet tulivat esiin purjehduspäivien aikana?
10. Näitkö itsesi tai lapsesi uusia puolia päivien aikana? Mitä?
11. Minkälaista palautetta/kannustusta annoitte toinen toisillenne/saitte toisiltanne purjehduspäivien aikana?
12. Oletko nähnyt päivien jälkeen perheesi mahdollisuudet ja voimavarat niin kuin haasteetkin erilailla kun ennen päiviä? Miten?
13. Jos teidän nyt pitäisi nimetä uudelleen teidän perheen mahdollisuudet ja haasteet purjehdukselle koko perheen harrastuksena. Olisivatko ne samat kun ennen purjehduspäiviä vai olisivatko ne muuttuneet? Nimeä miten.
14. Muuttuiko ajatuksesi purjehduksen mahdollisuudesta olla koko perheen harrastus päivien aikana?
15. Mitä mahdollisuuksia purjehduspäivät toi esiin teidän perheen yhteiselle harrastukselle?
16. Mitä haasteita purjehduspäivät toi esiin teidän perheen yhteiselle harrastukselle?
17. Jos purjehdus ei ole vielä ajankohtainen koko perheen harrastuksena, miten voisitte pitää kokemaan mielessä?
18. Miten voisitte hyödyntää päivien aikana saamianne kokemuksia muiden harrasteiden parissa? Miten saisitte voimavarat siirrettyä uuden lajin/harrasteen pariin?
19. Mitä voimavaroja ja vahvuuksia löysit perheestänne päivien aikana?
20. Nostiko päivät esiin haasteita tai kehitettäviä seikkoja perheestänne?

21. Mitä koet oppineesi itse purjehduksesta päivien aikana? Nimeä oppimiasi asioita esim. minkälaisia purjehdustermejä, -taitoja ja -tietoa opitte?
22. Haluaisitko ja miten haluaisit oppia purjehduksesta lisää jatkossa?
23. Onko päivistä ollut välitöntä hyötyä kasvatustyössäsi? Onko esimerkiksi käsitkjesi lapsesi tai omista taidoistasi muuttuneet? Mitä? Miten?
24. Koetko näiden päivien jälkeen että voisit saada tukea ja apua kasvatustyöhösi, jos purjehdus olisi teidän perheen yhteinen harrastus? Mitä? Miten?
25. Nimeä purjehduksen koko perheen yhteisenä harrastuksena tarjoamia hyviä puolia ja huonoja puolia kasvatustyöhösi?
26. Kokisitko näiden päivien jälkeen, että purjehdus koko perheen harrastuksena voisi tarjota sinulle voimavaroja ja kasvatuskumppanuutta kasvatustyöhösi?
27. Nimeä haaveita, unelmia ja tavoitteita tulevaan purjehdukseen liittyen?
28. Aiotteko jatkaa purjehdusharrastusta jatkossa? Miten?
29. Miten koit haastattelut päivien aikana? Auttoivatko ne jäsentämään koke- maanne ja paloitlemaan ajatusprosessia vai olivatko ne merkityksettömiä niiden kannalta?
30. Miten koet katsotut valokuvat ja videon haastattelun osana? Auttavatko ne teidän perhettä jollain tavalla jatkossa?
31. Minkälaista palautetta haluaisitte antaa purjehduspäivistä esim. tiedottami- nen, yleinen organisointi, opetuksen laatu, välineistö ja avustaminen?
32. Jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi, osallis- tuisiko teidän perhe siihen?
33. Mitä palvelua, kurssia ym. kehitettävää toivoisit mikä helpottaisi teidän per- heen purjehdus harrastuksen aloittamista/jatkamista?
34. Muuta lisättävää, sanottavaa.

PERHEKOHTAISET HAASTATTELUJEN VASTAUKSET

ALOITUSHAASTETTELU

Aloitus haastattelun (LIITE 2) aluksi kerroin perheille itsestäni, esitin opinnäytetyöni lähtökohtia, kerroin haastattelujen etenemisaikataulun ja pyysin täyttämään valokuva lupa-lomakkeen. (LIITE 1) Opinnäytetyöni otoksen pienuuden vuoksi olen pyrkinyt vastauksissa säilyttämään vastausten sisällön, mutta joissain kohdissa en ole kirjoittanut suoraa vastausta, ettei perheitä olisi niin helppo tunnistaa ja näin pyrkinyt suojelemaan heidän yksityisyyttään.

1. Perheen perustiedot eli osallistujien nimet ja iät, postiosoite, puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet. Tämän kysymyksen tiedot suurimmaksi osin jää ymmärrettävistä syistä vain opinnäytetyön tekijän käyttöön.

Perhe A: Perheestä A opinnäytetyöhöni osallistui toinen vanhemmista sekä erityistä tukea tarvitseva 16-vuotias lapsi ja erityistä tukea tarvitsematon 12-vuotias lapsi.

Perhe B: Perheestä B opinnäytetyöhöni osallistuivat molemmat vanhemmat, siten että toinen osallistui ensimmäiseen purjehduspäivään ja toinen toisena purjehduspäivään sekä heidän erityistä tukea tarvitseva 14-vuotias lapsi.

Perhe C: Perhe C pääsi osallistumaan vain toiseen purjehduspäivään. Perheestä opinnäytetyöhöni osallistui vanhemmat, erityistä tukea tarvitseva 3-vuotias lapsi ja erityistä tukea tarvitsematon 1-vuotias lapsi. Lapsista vain erityistä tukea tarvitseva osallistui purjehduksiin ja nuorempi oli päivässä mukana rannalta käsin.

2. Miten perhe on tullut osallistujaksi näihin purjehduspäiviin? Mikä sai osallistumaan?

Perhe A: Toinen lapsista oli jo aikaisemmin osallistunut vastaavanlaisiin erityispuurjehduspäiviin, joten Kati Karinharju oli ollut heihin yhteydessä ja he olivat myös seuranneet lehti-ilmoituksia. Ja kun oli tullut tieto, että perheenjäsenetkin voivat osallistua, olivat he innolla lähteneet mukaan.

Perhe B: Viime vuonna jo saanut lapsen koulun kautta tietoa surffaus ja purjehduspäivistä ja kun lapsi oli osallistunut jo silloin, niin tiesivät nytkin etsiä tietoa tämän

kesän purjehduspäivistä. Osallistumaan sai halu kokeilla kaikkea ja kun muutenkin liikunta on tärkeää perheelle.

Perhe C: Perhe C kertoi saaneensa tietoa purjehduspäivistä Porin kaupungin vammaispalveluiden kuntoutusohjaaja Eija Niemisen kautta. Päiviin osallistumispäätös oli syntynyt sen pohjalta mitä Nieminen oli kertonut Kati Karinharjun aiemmista projekteista esim. surffauksen parissa. Siitä oli herännyt halu tulla katsomaan, vaikkakin lapset ovat vielä pieniä, joten on varmaan aika haastavaa.

3. Onko perheellä aiempaa veneily tai purjehdus kokemusta?

Perhe A: Toisella lapsista oli aiemmista purjehduspäivistä kokemusta, mutta toiselle lapselle ja vanhemmalle oli nämä purjehduspäivät ensimmäinen merellinen kokemus.

Perhe B: Perheellä oli vähäistä kokemusta vesillä liikkumisesta, satunnaisia kertoja soutuveneellä tai moottoriveneellä. Lapsella oli tietenkin purjehduskokemusta viime vuoden purjehduspäivistä.

Perhe C: Perheellä ei varsinaisesti ollut aiempaa veneily tai purjehdus taustaa. Toisella vanhemmista oli hieman jolla-purjehdus kokemusta sekä oli toiminut kokkina matkapurjehduksella.

4. Mitä odotat näiltä päiviltä? Onko jotain haaveita näille päiville?

Perhe A: Toinen lapsista odotti päivältä erilaisten veneiden kyytiin pääsyä ja niihin tutustumista. Toinen lapsista taas toivoi, että päivien aikana oppisi purjehtimaan. Vanhempi odotti tietysti pääsyä ensimmäistä kertaa purjeveneeseen ja toivoi päivistä heille yhteistä kokemusta, mistä riittäisi muisteltavaa ja puhuttavaa pitkäksi aikaa. Aivan kuin heidän aiemmasta yhteisestä melonta kokemuksesta oli ollut.

Perhe B: Lapsi odotti yhtä hyvää kokemusta kuin viime vuonnakin ja että näkee kavereita. Vanhempi odotti uuden lajin kokeilemaan pääsyä, koska purjehdus on aina kiinnostanut, mutta että sitä pääsisikokeilemaan on ollut hankalaa. Nuorempana ehkä haaveillut enemmänkin purjehduksesta, mutta enää ei niin yksinkertaista.

Perhe C: Perhe kertoi odottavansa päiviltä mahdollisuutta kokeilla miten erityistä tukea tarvitseva lapsi reagoisi veneessä olemiseen, sillä aiempaa kokemusta ei ollut edes ruotsinlaivalta.

5. Mikä on teidän perheen yhteinen tavoite näille päiville?

Perhe A: *Perheen yhteisenä tavoitteena oli saada koko porukalle yhteinen kokemus, josta voidaan yhdessä puhua ja muistella. Sillä nyt kun kaikki pääsivät osallistumaan, saivat toisetkin paremman käsityksen ja tiedon siitä, mistä toinen lapsista oli kertonut aiempien purjehduspäivien jälkeen. Perhe olikin onnellinen tästä hienosta mahdollisuudesta päästä perheenä yhdessä purjehtimaan. Myös purjehduksiin aiemmin osallistunut lapsi oli sitä mieltä, että oli hieno juttu että toisetkin olivat päässeet mukaan.*

Perhe B: *Perhe odotti kivaa purjehdusta ja yhdessä oloa. Sekä sitä uuden oppimisen tuomaa vahvuutta, jonka vanhempi on huomannut kasvattavan myös lapsen itseluottamusta.*

Perhe C: *Tavoitteen asettamisen perhe koki hankalaksi, sillä ei oikein tiennyt mitä odottaa. Siispä perhe mainitsi sen, että purjehduksiin osallistuva erityistä tukea tarvitseva lapsi voisi rauhoittua veneessä.*

6. Mitä tai mikä asia pitäisi tapahtua tai toteutua, että päivänne olisivat antoisia ja onnistuneita?

Perhe A: *Toinen lapsista piti päivää onnistuneena, jos pääsee purjehtimaan ja Targan tai turvaveneen kyytiin. Toisen mielestä taas päivä olisi onnistunut jos pääsee mahdollisimman paljon purjehtimaan ja näkee millaista purjehdus on. Vanhemman mielestä päivä olisi onnistunut, kun pääsee purjeveneeseen ja saa kokea millaista purjeveneessä oleminen on. Myöskin se että saisi ohjaajilta kysellä lajin hienouksista sekä saada yllätyksellisen, ennalta arvaamattoman kokemuksen, jonka hienoutta ei voi oppia oppikirjoista.*

Perhe B: *Perheen mielestä päivät olisivat onnistuneita, kunhan pääsee purjehtimaan ja saa viettää mukavia päiviä. Tietenkin säät luovat aina pientä jännitystä.*

Perhe C: *Perheen päivästä onnistuneen tekisi erityistä tukea tarvitsevalle tulevat elämykset, sekä hänen positiivinen palaute.*

7. Mitkä ovat teidän perheen vahvuudet purjehduksessa/ vesillä liikkuesssa?

Perhe A: *Perheensä vahvuudeksi he nimesivät sen, että yksi heistä oli jo kokeillut purjehdusta ja vesillä oloa, sekä he eivät pelkää kastumista. Ja kun toisilla ei ole mitään pohjatietoutta asiasta niin ei ole mitään ennakkoluuloja, että tietäisi jo kaiken vaan on avoin oppimiselle. Vanhempi mainitsi myös, että Sataesteetön-hankeessa hienoa on ollut se että erityistä tukea tarvitseva lapsi on saanut paljon erilaisia kokemuksia. Ja aivan kuin nytkin hän saa olla se, jolla on eniten tietoutta asiasta ja opettaa toisia purjehtimaan, vanhempi uskoi sen olevan merkittävä asia lapselle itselle.*

Perhe B: *Perhe nimesi vahvuuksikseen halun oppia uutta, innostuksen yrittämiseen, lapsen ketteryyden ja hyväksi havaitun ohjaamistaidon.*

Perhe C: *Vahvuudekseen perhe mainitsi sen, että kumpikaan lapsista ei pelkää vettä ja erityistä tukea tarvitsevalla lapsella on myöskin vauvauinti tausta.*

8. Mitkä ovat teidän perheen haasteet purjehduksella/vesillä liikkeessä?

Perhe A: *Haasteelliseksi perhe koki kaiken, sillä oli niin uusi kokemus ja etenkin veneessä olevien narujen ja köysien paljous jännitti. He kuitenkin totesivat, että kurssi oli hyvä paikka tulla kokeilemaan purjehdusta, sillä kurssi on tarkkaan rakennettu ja siellä saa omaan tahtiin opetella ja koittaa asioita.*

Perhe B: *Haasteekseen perhe kertoi sen, että meri ei ole niin tuttu ja vesillä olo on myöskin uusi elämys. Purjehdus on suurimmalle osalle perheestä uusi laji, eikä oikein mitään vastaavaa ole tehty aiemmin.*

Perhe C: *Haasteekseen perhe kertoi erityistä tukea tarvitsevan lapsen tasapainon hallinnan, tätä oli myöskin hevosterapiassa harjoiteltu tasapaino koordinaatio harjoituksin.*

9. Onko teidän perheellä aikaisempaa liikuntaharrastusta/ harrastusta jossa koko perhe olisi toiminut yhtä aikaa?

Perhe A: *Aikaisemmista liikuntaharrastuksista perhe mainitsi käyneensä aikanaan erityislasten uimakoulussa, missä aina toinen vanhemmista oli ollut mukana. Nykyisin erityistä tukea tarvitsevan lapsen kautta muukin perhe osallistuu erilaiseen toimintaan, lähinnä kuljettajan tai tukihenkilön roolissa. Vähän he yhdessä myös lenk-*

keilevät ja pyöräilevät, mutta näissä erityisliikunta päivissä koettu melonta oli ensimmäinen yhteinen kokemus tälle kolmikolle.

Perhe B: *Perhe kertoi, että lapset pelaavat jalkapalloa, toinen vanhemmista valmentaa ja toinen on muuten mukana toiminnassa.*

Perhe C: *Perhe kertoi harrastaneensa yhdessä hiihtoa sekä pyöräilyä monitoimikärryillä ja ahkiota apuna käyttäen.*

10. Teidän perheen mahdollisuudet siinä, että koko perhe harrastaa?

Perhe A: *Mahdollisuudeksi perhe nimesi sen, että lapset ovat jo vanhempia. Toki se on myös tuonut haasteita miten löytää kaikille mieluista ja tärkeää yhteistä tekemistä, mutta kun sen löytää niin se on hienoa, yhdistää erilailla ja tuo uutta.*

Perhe B: *Perhe B kertoi mahdollisuutensa olevat hyvät koko perheen yhteiselle harrastamiselle, jos vain kaikkia kiinnostava laji löytyy, esimerkiksi lomat painottuvat yhdessä liikkumiseen. Ja talvella hiihdetään, luistellaan ja uidaan, niin erikseen kuin koko perheen voimin.*

Perhe C: *Mahdollisuudekseen perhe nimesi sen, että vaikkakin perheessä on erityistä tukea tarvitseva lapsi, on heillä halu tehdä asioita yhdessä.*

11. Teidän perheen haasteet siinä, että koko perhe harrastaa?

Perhe A: *Edellä mainitun yhteisen mieluisan ja tärkeän tekemisen löytämisen lisäksi perhe mainitsi haasteekseen yhteisen ajan vähyyden, sillä molemmilla lapsilla on kuitenkin aika paljon omia harrastuksia, jotka vievät aikaa. He totesivatkin, että purjehduskurssi oli siitä kiva, että he kaikki saivat olla kurssilaisen asemassa ja näin ollen olivat kaikki samalla viivalla.*

Perhe B: *Haasteekseen perhe sanoi erilaiset mielenkiinnon kohteet, etenkin kun lapset kasvavat tullaan kriittisemmiksi laji valinnan suhteen.*

Perhe C: *Haasteekseen perhe nimesi ajan, sillä perheen elämä on päiväkotielämän ja muiden asioiden rytmittämää, niin niiden rytmien sovittaminen esimerkiksi hiihto- tai purjehdusretkelle vaatisi huolellista suunnittelua. Toki kaikki milloin ja miten syödään ja koska nukutaan tyyliset asiat varmastikin helpottuvat kun lapsille tulee ikää lisää.*

12. Oletteko etsimässä koko perheen harrastusta näistä päivistä vai samassa yhdessä elämyksiä ja kokemuksia?

Perhe A: *Perhe oli lähinnä etsimässä molempia sekä kokemuksia että mahdollista harrastusta. Perheen vanhempi jäi enemmänkin pohtimaan, että voisiko purjehduksesta muodostua harrastus.*

Perhe B: *Lähinnä perhe osallistui purjehduspäiviin saadakseen elämyksiä ja kokemuksia, sillä tekemistä ja harrastuksia piisaa jo entuudestaan. Myöskin se arveluttaa että jos purjehdusta alkaisi harrastaa, niin miten kalliiksi se tulisi.*

Perhe C: *Tällä hetkellä perhe suhtautui purjehduspäivään elämyspäivänä, sillä lasten nuori ikä luo oman haasteensa. Harrasteena voisi harkita sitten myöhemmin, kun lapset ovat kasvaneet. Jos joku järjestää jotakin niin kannustetaan osallistumalla, ettei järjestysinto laannu.*

13. Näkisittekö että purjehdus voisi olla omaa varhaiskasvatustyötä tukeva harrastus? Miten se näkyisi?

Perhe A: *Vanhempi totesi että purjehdus voisi olla kasvatustyötä tukeva harrastus yhteisen kokemuksen kautta ja varmastikin hyöty tulisi siitä jos harrastus jatkuisi, niin voisi toimia samanlaisena voimavarana niin kuin joku muukin vastaava harrastus. Vanhemmasta erittäin kivaa tässä oli se, että vanhemmat saivat olla yhtälailla oppijan kuin lapsetkin.*

Perhe B: *Vanhemman mielestä purjehdus voisi olla omaa varhaiskasvatustyötä tukeva harrastus, sillä yhdessä toimiminen edesauttaa yhteishengen syntymistä sekä myös auttaa kontaktin ja kommunikoinnin parantumisesta. Nämä taasen tukevat hyviä yhteisiä kokemuksia ja hyvät yhteiset kokemukset lähentävät perhettä ja toimivat siten perheen voimavarana.*

Perhe C: *Vanhempi koki että purjehduksessa olisi aivan varmasti kasvatustyötä tukevia asioita, sillä siinä on selkeät säännöt ja toimintamallit ja asioita tehdään samalla tavalla. Vanhempi pohtikin, että miten se olisi sovellettavissa heidän perheeseen esimerkiksi miten erityistä tukea tarvitseva lapsi pystyisi sisäistämään uusia sääntöjä. Tärkeänä osana hän näki myös sen, että siinä yhdessä perheenä tehdään asioita ja lasten kasvaessa pääsisivät he omien kykyjensä mukaan osallistumaan tekemiseen.*

14. Mitä hyviä puolia/mahdollisuuksia näkisit purjehduksen tuovan varhaiskasvatustyöhösi?

Perhe A: *Vanhemman mielestä oli hyvä vanhempana nähdä omia lapsiaan sellaisessa toiminnassa missä ei heitä aiemmin ollut nähnyt. Näkee heidät ohjattavana uudessa tilanteessa ja itsellekin on hyväksi olla ohjattavana sekä saa olla muiden mukana ja jakaa yhdessä uuden kokemuksen, mistä voi keskustella myöhemmin. Hyvänä hän koki myös sen että toinen lapsista sai nyt aiemman kokemuksen pohjalta opastaa ja he saivat yhdessä opetella asioita.*

Perhe B: *Tähän perhe koki jo vastanneensa aiemmassa kysymyksessä, sillä molempiin sopi samat esitetyt asiat.*

Perhe C: *Hyvinä puolina vanhempi mainitsi sen, että purjehduksessa on luonnollinen mahdollisuus sekä positiivinen keino sääntöjen oppimiselle sekä kärsivällisyyden harjoittelulle. Ei arkisia kärsivällisyyttä vaativia hampaan pesuja ja turvavöitä, vaan pääsee veneeseen kun pelastusliivi on päällä, jonka pukemisessa myöskin vaaditaan kärsivällisyyttä.*

15. Mitä huonoja puolia/haasteita näkisit purjehduksen tuovan varhaiskasvatustyöhösi?

Perhe A: *Mitään huonoja puolia ei vanhemmalle tullut mieleen.*

Perhe B: *Perhe ei löytänyt negatiivisia puolia, mitä purjehdus voisi tuoda varhaiskasvatustyöhön, vaan ainoastaan positiivisia tuli mieleen.*

Perhe C: *Huonoina puolina vanhempi näki purjehduksessa olevat ehdottomuudet, sillä veneeseen ei ole asiaa, jos ei ymmärrä että laidan yli ei voi kurkotella. Kipparin käskyt ovat ehdottomia, eli milloin esimerkiksi lapset ymmärtävät käskyt riittävän hyvin, että osaavat reagoida niiden mukaan.*

16. Tulisiko mieleen jotain konkreettisia esimerkkejä miten purjehdus voisi tukea omaa varhaiskasvatustyötäsi?

Perhe A: *Konkreettisia esimerkkejä tuli esille jo kysymyksen 14. vastauksessa.*

Perhe B: *Vanhemman mielestä, koska lapsi on jo murrosikäinen, on kotona vaikeampaa keksiä yhteistä tekemistä, sillä siellä perhe hajoaa helpommin omiin touhuihin-*

sa. Purjehduksessa se olisi tietyllä tavalla helpompaa, sillä konkreettisesti lähdettäisiin tekemään jotakin ja purjeveneessä yhdessä toimiminen on luontevampaa. Purjehdus antaa myös tärkeitä muistoja, joita varmasti kerrataan moneen kertaan yhdessä sekä kerrotaan muillekin.

Perhe C: *Konkreettiseksi varhaiskasvatus työtä tukevaksi esimerkiksi perhe nimesi samanlaisuuden, vaikkakin perheessä on erityistä tukea tarvitseva lapsi, pystyy hän silti purjehtimaan lähes samankaltaisesti ja samanlaisilla veneillä kuin muutkin.*

17. Mitä purjehdus voisi antaa teidän perheelle koko perheen harrastuksena? Olisiko siinä jotain haasteita?

Perhe A: *Purjehdus voisi antaa uusia kokemuksia ja elämyksiä sekä he olivat sitä mieltä että olisi hienoa jos purjehduksesta tulisi heille harrastus. Toisen lapsen sanoin: ”Siittä sitte vaan!”*

Perhe B: *Haasteena vanhempi näkisi sen, että nuoremmat sisarukset eivät ole koittaneet eivätkä nytkään olleet jännityksen takia kiinnostuneita koittamaan purjehdusta, joten ei tiedä mitenkä he innostuisivat purjehduksesta myöhemminkään. Jos purjehduksesta tulisi koko perheen yhteinen harrastus, voisi se parhaimmillaan luoda yhteishenkeä ja olla yhteinen juttu mitä odottaa.*

Lopuksi vanhempi myös lisäsi, että tällainen mahdollisuus on hienoa, sillä tuskin muuten tulisi yhdessä lähdettyä kokeilemaan näin uutta lajia. Tai uskaltaisiko lähteä kokeilemaan, mutta nyt on hienoa päästä mukaan.

Perhe C: *Purjehdus antaisi yhdessä tekemisen mahdollisuuden. Kun mielekäs tekeminen löytyy, tulee järjestelyistä ja pakkaamistakin paljon mielekkäämpiä, jos lapset viihtyvät ja kaikilla on hyvä olla. Isommaksi haasteekseen perhe nimesi laitehankinnat, kuten vene ja pelastusliivit. Haaste olisi myös oikeanlaisen kipparin löytäminen, jolla olisi vaadittavat taidot ja jonka kanssa saisi soviteltua muuttuvat aikataulut puolin ja toisin. Lisäksi he mainitsivat haasteeksi toisen vanhemman uimataidon.*

18. Loppuhaastattelun ajankohta.

Perhe A: *Sovimme loppuhaastattelun ajankohdaksi viikon 34 ja sovimme tarkemman päivän, kellon ajan ja paikan myöhemmin sähköpostitse.*

Perhe B: *Sovimme loppuhaastattelun ajankohdaksi viikon 34 ja sovimme tarkemman päivän, kellon ajan ja paikan myöhemmin seuraavana päivänä.*

Perhe C: *Sovimme loppuhaastattelun ajankohdaksi 21.8.2012 klo 17.00 heidän kotonaan.*

HAASTATTELUT ENSIMMÄISEN PURJEHDUSPÄIVÄN JÄLKEEN

Ensimmäisen purjehduspäivän päätteeksi haastattelin perheitä heidän kokemuksestaan.(LIITE 3) Toivoin sen osaltaan auttavan perheitä jäsentämään kokemaansa ja antamaan kokemukseen uusia katsantokulmia.

1. Mitkä ovat koko perheen päällimmäiset tuntemukset purjehduksen jälkeen?

Perhe A: *Perhe A:n päällimmäiset tuntemukset purjehdus päivän jälkeen oli, että oli ollut hauskaa, kivaa, mielenkiintoista ja ei tuntunutkaan niin vaikealta mitä oli odotanut. Vanhempi myös täydensi, että oli ennen kokematon uudentyylinen kokemus, joka vaati yhteistyökykyä. Purjehdus oli mennyt ensimmäiseksi kerraksi tosi hyvin ja oli ollut kiva, että ei ollut ihan perusolosuhteet. Kaikki olivat kokeilleet ohjaamista, skuuttaamista ja eri paikoissa olemista veneessä. Vanhemmasta oli hienoa, että toinen lapsista oli selvästi kotonaan veneessä. Sekä toisen lapsen laidalta roikkumistemppu siten, että koko pää oli kastunut, oli ollut hieno.*

Perhe B: *Lapsen päällimmäiset tuntemukset purjehduksen jälkeen olivat kivat. Vanhempi toivoi vielä pääsevänsä uudelleen purjeveneeseen, sillä purjehdus oli ollut hienompaa mitä oli osannut odottaa. Vanhemmasta oli myös hieno ollut nähdä lapsensa innostus veneessä ja itsellekin oli jäänyt kiinnostus lajia kohtaan.*

Perhe C: *Perheellä oli hyvät fiilikset päivän jälkeen. Totesivat, että kivaa oli ja tullaan toistekin jos on mahdollisuus. Myös perheen erityistä tukea tarvitseva lapsi oli pitänyt purjehtimisesta.*

2. Mikä oli purjehduksella onnistunutta, miksi?

Perhe A: *Toisesta lapsesta kääntäminen oli onnistunut hyvin, toisesta lapsesta taas ohjaaminen oli onnistunut. Vanhemman mielestä onnistunutta oli ollut ohjaaminen ja kääntäminen sekä se että oli saanut paljon tietoa päivän aikana.*

Perhe B: *Purjehduksella onnistuneeksi perhe nimesi lapsen hyvin jo ilmeisesti entuudestaan opitun ohjaamistaidon sekä sen, että olivat pärjänneet hyvin yhdessä veneessä. Positiivista päivässä oli ollut myös hyvä tuuli, että oli päässyt kovaa sekä kave-
reiden näkeminen ja pääsy kumiveneen kyytiin.*

Perhe C: *Purjehduksilla onnistunutta perheen mielestä oli se, että erityistä tukea tarvitseva lapsi oli pitänyt purjehduksesta. Hän purjehduksen aikana lauloi, rentoutui silmiin nähden, alkoi kommunikoida ja näytti omaa tahtoaan. Ei mennyt ollenkaan jännittämiseksi ja itkemiseksi, joka olisi voinut olla toinen vaihtoehto. Onnistunutta purjehduksessa oli myös rauhalliset vetäjät ja hyvä keli. Myös se oli tehnyt päivästä onnistuneen, että purjehduspäivän aikataulut sopivat hyvin myös perheen aikatauluihin, esimerkiksi ruokailussa oli riittävästi aikaa kaikkien syödä rauhassa.*

3. Mikä oli purjehduksella haasteellista ja miten siitä selvittiin?

Perhe A: *Toisen lapsen mielestä purjehduksella haasteellista oli ollut suoraan ohjaaminen, mutta siitä oltiin vaihtelevasti selvitty hyvillä mielin. Toisen lapsen mielestä haasteellista oli ollut puomin varominen ja alittaminen. Vanhemman mielestä haasteellista oli ollut peräsinpinnan käsittely.*

Perhe B: *Lapsen mielestä purjehduksella ei ollut mitään haasteellista. Vanhemmalle opeteltavaa vielä jäi eli kaikki purjehduksen salat eivät siis vielä auenneet.*

Perhe C: *Haasteena purjehduksella perhe oli kokenut erityistä tukea tarvitsevan lapsen asentojen hallitsemisen ja sen, että hän ilmaisi omaa tahtoaan ja halua vaihtaa sylistä syliin. Haasteista oli selvitty asentoja vaihtamalla ja korjaamalla sekä vaihtamalla syliä tarpeen mukaan.*

4. Nimetkää yhdessä jokaisen perheenjäsenen vahvuus tänä päivänä. (kehut)

Perhe A: *Vahvuuksiksi toiselle lapsista perhe nimesi etupurjeen käsittely taidon, rauhallisuuden veneessä ja tilanteen hallinnan. Toiselle lapselle vahvuuksiksi nimettiin ohjaamistaito, heittäytymiskyky, valmiskokeilemaan uutta ja hurjapäisyys. Vanhemman vahvuudeksi nimettiin rentous.*

Perhe B: *Lapsesta oli kivaa, että vanhempi oli hänen kanssaan purjehtimassa. Vanhempi nimesi lapsensa vahvuudeksi reippauden, innokkuuden kokeilemaan ja yrittämään sekä ohjaus sujui hienosti.*

Perhe C: *Perhe eritteli erityistä tukea tarvitsevan lapsen vahvuudeksi sen, että sopeutui hyvin veneen kyytiin. Toisen lapsen vahvuudeksi he nimesivät joukkoon sulautumisen, sillä hän ei vielä ole ollut paljon hoidossa eikä vieraiden ihmisten ympäröimänä, mutta mallikkaasti päivä meni. Toisen vanhemman vahvuudeksi he nimesivät luovien asentojen löytämisen sekä sen että on hyvin sopeutuvainen. Toiselle vanhemmalle taas vahvuudeksi nimettiin se, että oli ollut todella rohkea, sillä oli lähtenyt kahdestaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen kanssa ensimmäistä kertaa purjehtimaan.*

5. Mikä oli teidän koko perheen vahvuus tänään?

Perhe A: *Perheen yhteiseksi vahvuudeksi he nimesivät yhdessä tuumin, heidän sujuvat yhteistyö taidot.*

Perhe B: *Vahvuuksikseen perhe nimesi rohkeuden, lähteä kovemmallakin tuulella purjehtimaan sekä sen että olivat hyviä ohjaajia kokemukseen nähden.*

Perhe C: *Koko perheen vahvuudeksi he nimesivät ennakkoluulottomuuden, koska lähdettiin koko juttuun.*

6. Koko perheen tavoite huomiseksi?

Perhe A: *Toinen lapsista nimesi tavoitteekseen seuraavalle päivälle, että pääsisi ison paatin eli Targan kyytiin. Toinen lapsista nimesi tavoitteekseen parantaa jo opittuja taitoja ja vanhemman tavoitteena huomiseksi oli varmistaa näitä taitoja ja oppia lisää niin paljon kuin vaan ehtii. Koko perheen tavoitteeksi he nimesivät porukalla hyvin tiiminä työskentelemisen ja, että huomennakin on kivaa ja mukavaa.*

Perhe B: *Huomiseksi perhe toivoi hyvää keliä ja aurinkoista säätä. Lapsesta oli kiva että toinen vanhempikin pääsee mukaan. Tavoitteeksi he asettivat, että oppisi vielä vähän lisää purjehduksesta ja että olisi iloinen mieli sekä mukavaa.*

Koska perhe osallistui vain toiseen purjehduspäivään, sovelsin haastattellessani ensimmäisen ja toisen päivän jälkeen käyttämiäni haastattelurunkoja. Sillä heillä kaksi viimeistä kysymystä purjehduspäivän jälkeen on hieman erilainen kuin muilla perheillä.

6. Onnistuiko teidän päivän alussa asettamanne tavoite päivän aikana?

Perhe C: *Alussa asetettu tavoite toteutui hyvin päivän aikana, sillä erityistä tukea tarvitseva lapsi rauhoittui ja nautti veneessä.*

7. Koko perheen tavoite tulevaan?

Perhe C: *Tavoitteekseen tulevaan he mainitsivat sen, että tämä ei jäisi tähän vaan tulisi toinenkin kerta, että pääsisivät lasten kanssa vesille.*

Lopuksi perhe vielä totesi, että oli ollut kiva päivä ja tosi kivaa, että lähdettiin sekä saatiin jotain kokemuksellista kotiin viemistä.

HAASTATTELUT TOISEN PURJEHDUSPÄIVÄN JÄLKEEN

Myös toisen purjehduspäivän jälkeen haastattelin perheitä heidän sen hetkistä ajatuksistaan ja tuntemuksistaan. (LIITE 4)

1. Mitkä ovat koko perheen päällimmäiset tuntemukset purjehduksen jälkeen?

Perhe A: *Perheen A toinen lapsista tuumaili, että oli ihan mukavaa ja aikoisi vielä mennä kumiveneellä. Toisella lapsista oli samanlaiset aatokset kuin eilenkin ja hyvä fiilis päivän lopuksi. Myös vanhemmasta oli ollut mukavaa.*

Perhe B: *Perhe B:n päällimmäiset tuntemukset toisen päivän jälkeen oli, että oli tosi kivaa purjehtia. Kivaa oli ollut roikkuminen ja koko pään kasteleminen. Hienoa oli ollut nähdä että lapsi oli rohkeampi kuin viime vuonna. Päivässä oli ollut kivaa myös kumiveneellä meno ja päivän monipuolisuus, toki Targalla vielä olisi ollut kiva päästä seilaamaan. Vanhemman mielestä purjehdus oli yhtä kivaa kuin muisti ja ehkä vähän kivampaakin kuin viime vuonna, sillä oli tutumpaa eikä tarvinnut enää niin jännittää.*

2. Mikä oli purjehduksella onnistunutta, miksi?

Perhe A: *Purjehduksella onnistui toisen lapsen mielestä tänään ohjaus ja kääntäminen ja toisella lapsella oli tänään onnistunut kaikki. Vanhemman mielestä eilen jo ohjaus onnistunut ja tänään siihen saanut lisää varmuutta sekä etupurjeen kääntämisen ja säädön oli tänään käsittänyt paremmin.*

Perhe B: *Perheen mielestä purjehduksella onnistunutta oli ollut lapsen ohjaus, josta kippari Miika Perdénkin oli kehunut. Onnistunutta oli ollut myös lapsen hiusten kas-telu ja sieltä naurun kanssa ylös nouseminen. Myös vanhempi oli onnistunut ohjauk- sessa, mutta heidän mielestään lapsi oli onnistunut vielä paremmin.*

3. Mikä oli purjehduksella haasteellista ja miten siitä selvittiin?

Perhe A: *Toisen lapsen mielestä tänään oli ollut haasteellista eteenpäin katsominen ja sen näkeminen minne vene menee. Erkka Ikonen oli eteenpäin katsomisesta kuu- lemma useasti muistutellutkin ja kehunut lopuksi, että hyvin jo muistaa katsoa eteen- päin. Toisen lapsen mielestä kovempi tuuli loi tänään haastetta, mutta silti roikku- mishasteet oli saatu suoritettua. Vanhemman mielestä pikkasen kovempi tuuli teki omat haasteensa tähän päivään ja haasteet myös vaihtelevat veneessä riippuen siitä missä kohtaa venettä olet ja mitä tehtävää hoidat. Apua oli saanut hyvin kokoajan ja ohjaus oli ollut hyvää. Olikin ollut turvallinen fiilis, vaikka itsellä olisi homma ollut vähän hakusassa, niin silti sellainen olo kokoajan, että tilanne on hallinnassa.*

Perhe B: *Purjehduksella haasteellista oli ollut, että vanhempi ei aina tiennyt minne oli menossa. Koska ei tunne merimerkkejä, niin oli pyrkinyt sitten menemään muiden mukana. Muuten kaikki oli purjehduksella onnistunut hyvin.*

4. Toteutuiko eilen tälle päivälle asettamanne tavoite?

Perhe A: *Perheen mielestä eilen asetetuista tavoitteista opitun vahvistaminen onnis- tui hyvin esimerkkinä vaikka luoviminen laituriin, uutta tuli sopivasti ja tiimillekin asetetut kaikki tavoitteet saavutettiin. Ainoastaan Targaan ei päästy sisälle eikä päästy sillä ajelulle.*

Perhe B: *Vanhempi ei tiennyt eilen asetettuja tavoitteita, mutta kommentoi että lap- sellä on niin positiivinen luonne, että ei tiedä toista yhtä iloista kun hän. Sillä hänen kanssaan on kiva lähteä joka paikkaan. Päivä oli onnistunut ja lapsi saanut paljon*

itsevarmuutta lisää sekä uskaltaa mennä ja tehdä asioita. Vanhempi sanoikin, että lapsi osaa paljon hommia, kun vain luotat itseesi. Vanhemman vieressä istui tämän ajan hyvin hymyileväinen nuori.

5. Mikä onnistui tänään paremmin kuin eilen?

Perhe A: *Perheestä tuntui, että toisena päivänä kaikki sujui paremmin kun oli jo tumpaa ja paremmin tehtävät hallussa.*

Perhe B: *Lapsen mielestä purjehdus sujui toisena purjehdus päivänä joko yhtä hyvin kuin ensimmäisenä tai vähän paremmin.*

6. Jäikö jotain kannustava haastetta, kehitettävää, tuon vielä haluan oppia?

Perhe A: *Toisen lapsen ja vanhemman mielestä opittavaa jäi vielä paljon kuin myöskin kannustavia haasteita. Toisen lapsen mielestä kaikki oli jo opittu.*

Perhe B: *Lapsella ei tullut mieleen mitään tähän kysymykseen. Vanhempi taasen olisi halunnut vielä koittaa itse retin suunnittelemista ja kipparina toimimista, jota veneen kippari olisi valvonut ja ohjeistanut tarvittaessa.*

7. Nimetkää yhdessä jokaisen perheenjäsenen vahvuus tänä päivänä. (kehut)

Perhe A: *Toiselle lapsista tänään nimettiin vahvuudeksi etupurjeen skuuttaus taidot, maltti, rauhallisuus ja keskittymiskyky myöskin ohjaus sujunut hyvin. Toiselle lapsista nimettiin vahvuudeksi roikkuminen, iloinen tyyli tehdä asioita positiivisessa hengessä, jota on ilo katsella. Vanhemmalle nimettiin vahvuudeksi ohjaaminen, vaikka käännös olikin jännittänyt ja iloisuus. (Samppanjan juominen)*

Perhe B: *Perhe nimesi lapsen vahvuuksiksi reippauden, positiivisuuden, rohkeuden ja sosiaalisuuden. Oli myös mukavaa, että lapsi näki kavereitaan päivien aikana. Vanhemman vahvuudeksi perhe nimesi sen että hän oli hyvä ohjaamaan, eikä pelotanut kun hän ohjasi.*

8. Mikä oli teidän koko perheen vahvuus tänään?

Perhe A: *Perhe nimesi omaksi vahvuudekseen tälle päivälle reippauden ja positiivisuuden.*

Perhe B: *Koko perheen yhteiseksi vahvuudeksi he nimesivät yhteistyön, joka oli hyvää sillä he tuntevat toisensa niin hyvin.*

9. Koko perheen tavoite tulevaan?

Perhe A: *Tavoitteeksi tulevaan he nimesivät jatko mahdollisuuksien selvittämisen, että pystyisi oppimaan entistä enemmän ja purjehdussanasto tulisi tutummaksi. Konkreettiseksi tavoitteeksi he asettivat, että ensi kesänä pitäisi edes kerran päästä purjehtimaan.*

Perhe B: *Lapsen mielestä purjehdus olisi kiva harrastus ja olisi kiva mennä yksinkin. Vanhempi kommentoi, että purjehduskurssille ei uskalla mennä, sillä haluaa että kokeneempi on mukana purjehduksilla. Ehkäpä moottorivene tai kumivene voisi olla ensi vuoden hankintana. Tavoitteena tulevaan voisi olla, että ensi kesänä uudestaan tällaiselle kurssille koko perheen voimin. Vanhempi ehdotti myös purjehdus päivien kehittämiseksi idean, että ensi kesänä voisi olla myös kokeneempien purjehduspäivät. Silloin voitaisiin suunnitella reitti hieman kauempana olevaan kohteeseen ja suorittaa sinne ja takaisin matkapurjehdus makkaran paistoineen kaikkineen.*

LOPPUHAASTATTELUT

Haastattelin perheitä vielä viimeisen kerran noin kahden viikon kuluttua purjehduspäivistä.(LIITE 5)

Perheen A kanssa sovimme haastattelun ajankohdasta ja paikasta sähköpostilla ja haastattelu tehtiin heidän kotonaan keskiviikkona 22.8.2012 klo 15.00. Haastattelun tukena minulla oli mukana kannettavatietokone, jolle laitoin pyörimän kyseiselle perheelle päivien valokuvista koostamani diaesityksen. Perhe A:n kanssa katsoimme aluksi diaesitystä hetkisen, teimme haastattelun ja katsoimme diaesityksen loppuun. Perhe sai myös diaesityksen omakseen omalle muistitikulleen.

Perheen B kanssa sovimme haastattelun ajankohdasta ja paikasta purjehduspäivien yhteydessä ja haastattelu tehtiin heidän kotonaan torstaina 23.8.2012 klo 16.30. Haastattelun tukena minulla oli mukana kannettavatietokone, jolle laitoin pyörimän

kyseiselle perheelle päivien valokuvista koostamani diaesityksen. Perhe B:n kanssa diaesitys pyöri taustalla koko haastattelun ajan. Perhe sai myös halutessaan diaesityksen omakseen omalle muistitikulleen.

Perheen C kanssa sovimme haastattelun ajankohdaksi tiistain 21.8.2012 klo 17.00 heidän kodissaan ja siirsimme sen myöhemmin tulleiden esteiden vuoksi jo maanantaille 20.8.2012 klo 17.00. Haastattelun tukena minulla oli mukana kannettavatietokone, jolle laitoin pyörimän kyseiselle perheelle päivien valokuvista koostamani diaesityksen. Perhe C:n kanssa katsoimme aluksi myös projektille koostetun videon purjehduspäivistä ja sen jälkeen diaesitys sai pyöriä taustalla. Perhe sai myös diaesityksen omakseen omalle muistitikulleen.

1. Mitkä ovat teidän perheen päällimmäiset muistot, tunnelmat ja kokemukset purjehduspäivistä?

Perhe A: Perhe A:n toisen lapsen mielestä purjehduspäivissä oli mukavaa, ja niin kuin siellä aina ja jatkossakin tulee olemaan. Toisen lapsen mielestä ihan kivat muistot ja fiilikset jäi päivistä. Vanhemmalla oli päällimmäisenä ajatuksena, että oli tosi iloiset ja mielenkiintoiset kaksi päivää, joista on ollut edelleen lähes päivittäin puhuttu.

Perhe B: Perhe B:llä päällimmäisenä muistona purjehduspäivistä oli päivien mukavuus. Lapsen mielestä hauskinta oli ollut kumivene kyyti ja hiusten kastelu. Toisen vanhemman mielestä päivä oli ollut yllättävän mukava sekä jännittävä ja hauskinta päivässä oli kun sai olla lapsen kanssa yhdessä. Toinen vanhempi kertoi että oli ollut viime vuonnakin jo mukana ja jo sieltä muistaa kuinka reippaita lapset olivat olleet. Tästä purjehduspäivästä päällimmäisenä mieleen oli jäänyt lapsen tarkka ohjeiden kuuntelu ja miten hienosti osasi toimia sekä ohjata niiden mukaan.

Perhe C: Päällimmäisinä muistoina perheellä oli päivistä se, että oli kivaa ja hauskaa sekä onnistuminen erityistä tukea tarvitsevan lapsen kanssa. Onnistuminen kun ei ole aina itsestään selvää ja muistoa päivästä paransi silloinen tosi kiva sää.

2. Mitä koet purjehduspäivien antaneen teidän perheelle?

Perhe A: *Toinen lapsista totesi, että mukavaa oli ja toinen oli sitä mieltä, että siellä oli ainakin kaikilla tosi kivaa ja saatiin kertoa muillekin millaista siellä oli. Vanhemman mukaan purjehduspäivät antoivat heidän perheelleen uuden taidon tai uuden taidon alkeet sekä vanhempana hienon kokemuksen lasten kanssa siitä että kuinka hyvin me pärjätään kolmistaankin kun yleensä liikutaan nelistään. Hienoa oli myös se että erityistä tukea tarvitseva lapsi sai olla se konkari tässä jutussa. Kaikille oli haastetta ja ohjelmaa, ettei ohjelmaa ollut suunniteltu vaan erityislasten ja -nuorten ehdoilla, vaan että me kaikki pääsimme aktiivisesti osallistumaan.*

Perhe B: *Perhe koki, että purjehduspäivät olivat lisänneet heidän yhteishenkeä, sillä yhdessä oli tehty ja toimittu erilaisissa olosuhteissa. Oli myös antanut kaikille uskoa omiin kykyihin, sillä osasi tällaistaakin hommaa tehdä vaikka ei ollut niin helppoa.*

Perhe C: *Perhe koki saaneensa purjehduspäivästä onnistumisen tunteen. Sillä erityistä tukea tarvitseva lapsi oli lähtenyt niin hyvin siihen juttuun, että sellaisia kokemuksia ei liian montaa ole.*

3. Täyttyivätkö asettamanne haaveet, odotukset ja tavoitteet purjehduspäivien aikana? Onko tullut uusia?

Perhe A: *Toinen lapsista totesi, että purjehduspäivät olivat sellaiset mitä oli toivonut eikä päivien aikana tullut uusia haaveita. Toisellakin lapsella odotukset olivat täyttyneet ja haaveena olisi päästä vielä uudestaan purjeveneeseen ja kokeilemaan purjehdusta. Vanhemmankin odotukset päiville täyttyivät ja lisähaaveiksi oli tullut, että oppisi lisää purjehduksesta ja pääsisi erilaisiin purjeveneisiin.*

Perhe B: *Vanhempien mielestä edellisenä kesänä purjehdus päiviin oltiin lähdetty paljon pienemmillä odotuksilla, mutta tänä kesänä odotukset sen pohjalta oli aika realistiset. Sillä tiedettiin tarkemmin, mitä kivaa oli luvassa. Toinen vanhempi sanoi, että vaikka oli kuullut edellisestä kerrasta, ei silti ollut osannut odottaa näin hienoa kokemusta. Uusina haaveina lapsi mainitsi sen, että saisi tehdä pitemmän purjehdusreissun. Toiselle vanhemmalle ei ollut tullut uusia haaveita, mutta toiselle matkaan oli tarttunut sen verran kipinää, että paikka ensi kevään BSF:n purjehduskurssille oli varattuna.*

Perhe C: *Perhe kertoi odotustensa täyttyneen purjehduspäivän aikana. Uudeksi haaveeksi oli tullut se, että olisi kivaa jos pääsisi vielä joskus toistekin purjehtimaan, vaikkakin vaatii paljon järjestelyitä.*

4. Jäikö päivästä kipinä jatkaa purjehdusta koko perheen yhteisenä harrastuksena?

Perhe A: *Toinen lapsista kommentoi, että juu ja varmasti jatketaan, ja niin isolla paatilla, että sellases ei oo kukaan yöpynytkään. Mä haluan jatkaa viä ja se on mun oma harrastus. Toinen lapsista ei vielä tiennyt jatkamisesta harrastuksena, mutta haluaisi vielä kokeilla uudelleen. Vanhemmalle päivästä oli jäänyt kipinä ja haluaisi, että purjehdus jatkuisi sellaisena kesäharrastuksena. Oli myöskin ilmoittautunut jo ensi kevään BSF:n purjehduskurssille.*

Perhe B: *Lapsen mielestä purjehdus koko perheen harrastuksena olisi kivaa niinkin. Toiselle vanhemmista oli jäänyt kipinä oppia lisää ja toiselle ei sen suuremmin, mutta ehdottomasti mukaan lähtisi taasen kun mahdollisuus siihen tulisi. Näissä päivissä oli yllättynyt kun perheen nuorimmat lapset eivät olleet lähteneet mukaan, mutta tilannehan voi jatkossa muuttua.*

Perhe C: *Perhe kertoi purjehduspäivästä jääneen kipinän purjehdukseen. Mahdollisuuksien mukaan, ei ehkä keskenään pystyttäisi, mutta avustajien ja hyvän kipparin kanssa se olisi mahdollista.*

5. Oletko innostanut muita lähipiirissäsi purjehdukseen pariin jakamalla omaa kokemustasi?

Perhe A: *Toinen lapsista sanoi kertoneensa purjehduksesta ja toinen lapsista tuumii ettei varmaankaan varsinaisesti ollut tai ei nyt juuri silloin tullut mieleen. Perhe A:n vanhempi oli yrittänyt innostaa perheen toista vanhempaa purjehduksen pariin, mutta ei ollut vielä saanut häntä lähtemään kanssaan ensi kevään purjehduskurssille.*

Perhe B: *Lapsi totesi, että ei ollut päivästä paljon muiden kanssa jutellut paitsi luokkakaverinsa kanssa koulussa, joka myös oli osallistunut purjehduspäiviin. Vanhemmat totesivat kertoneensa päivästä jonkun verran ja mielenkiinnolla ihmiset olivat kuunnelleet, mutta uusien innostuneiden määrää he eivät oikein osanneet arvioida. Toinen vanhemmista totesikin, että vene on niillä, joilla se on, ja uusia ei ole tainnut innostua.*

Perhe C: *Perhe sanoi kertoneensa purjehduspäivästä etenkin erityislasten perheille ja toki muillekin, mutta kukaan ei ollut heidän tietääkseen innostunut asiasta.*

6. Tutustuitko muihin perheisiin päivän aikana? Oletteko pitäneet yhteyttä tai jakaneet kokemuksia jälkikäteen?

Perhe A: *Toinen lapsista kertoi jutelleensa purjehduksesta koulussa luokkakaverinsa kanssa, joka myöskin osallistui kyseisiin purjehduspäiviin. Toinen lapsista totesi, että ei oikein tutustunut päivien aikana uusiin ihmisiin, kun muut olivat joko vanhempia tai aikuisia. Vanhemmalle osa osallistujista oli entuudestaan tuttuja, joten uusia tuttavuuksia ei syntynyt, mutta puhetta entuudestaan tuttujenkaan kanssa ei purjehduksesta ole ollut.*

Perhe B: *Perhe totesi, etteivät oikein ehtineet tutustua muihin päivien aika. Entuudestaan tuttujenkin kanssa ei ehtinyt vaihtaa tunteita, johtuen purjehdusaikatauluista. Lapsi totesi, että oli vain nähnyt luokkakaveriaan purjehduspäivien osallistuneista.*

Perhe C: *Perhe kertoi jutelleensa ja tutustuneensa purjehduspäivien aikana muiden osallistujien kanssa, mutta he eivät olleet jälkikäteen pitäneet yhteyttä.*

7. Muuttuiko päivien aikana käsityksesi purjehduksesta lajina?

Perhe A: *Toinen lapsista vastasi, että käsitys purjehduksesta ei ollut muuttunut päivien aikana. Toisen lapsen mielestä käsitys oli vähäsen muuttunut, sillä oli aiemmin ajatellut, että purjehdus on tosi helppoa. Sen kun peräsimestä ohjailee, että naruista ja muista ei ollut tiennyt, joten siten käsitys muuttui. Vanhemman mielestä käsitys purjehduksesta oli muuttunut, sillä ei ollut purjehtinut aiemmin.*

Perhe B: *Lapsen mielestä purjehdus oli vanhan kertausta sekä samanlaista kuin viimeksi, sillä veneet olivat samoja. Totesi kuitenkin, että viime vuonna ei olisi uskaltanut hiuksiaan kastella. Toisella vanhemmalla käsitys purjehduksesta muuttui, sillä aina oli ajatellut että purjehdus on vaikeaa. Päivässä tulikin sellainen olo, että sitä voisi oppia ja oli hausempaa mitä oletti vaikka alussa pelotti. Toisella vanhemmalla käsitys niinkään purjehduksesta ei muuttunut, mutta totesi, että oli kiva nähdä miten lapsi oli enemmän sinut sen veneen kanssa kuin viime vuonna.*

Perhe C: *Vanhempien mielestä käsitys purjehduksesta ei varsinaisesti muuttunut, mutta oli vaatinut odotettua enemmän olemaan aktiivinen kuin esimerkiksi moottori-veneessä oleminen. Vaikkakin vaati tekemistä, niin se oli yhdessä tekemistä. Vanhemmat kertoivat, että muiden vanhempien lasten toimintaa, esimerkiksi keulapur-*

jeen ohjausta, oli ollut kivaa katsella. Heillä oli ohjeistettua oman tasoista tekemistä, kun aiemmin oli luullut että erityislapsset ovat pelkkiä matkustajia. Nämä havainnot eivät niinkään muuttaneet käsitystä purjehduksesta, vaan käsitystä siitä miten paljon erityislapssetkin voivat toimia osana purjehdusta.

8. Muuttuiko päivien aikana käsityksesi perheesi voimavaroista tai yksittäisen perheen jäsenen voimavaroista?

Perhe A: Toisen lapsen mielestä käsitys perheen tai perheenjäsenen voimavaroista ei muuttunut, toinen taasen oli sitä mieltä, että kai se vähäsen muuttui. Vanhempi ei osannut sanoa, että muuttuiko hänen käsityksensä voimavaroista. Mutta tunne siitä, että melkein kaikkea voidaan tehdä, kun vaan on oikeanlaiset systeemit, vahvistui päivien aikana. Eli erilaisuus ei ole este jos puitteet on kunnossa ja mahdollistetaan kaikkien osallistuminen.

Perhe B: Toinen vanhempi totesi, että ainakin lapsen voimavarat hän näki erilailla kuin ennen. Tiennyt aiemminkin lapsen monessa asiassa pärjäävän, mutta että pystyy näinkin vaikeaa asiaan, niin vahvasti käsitystä että lapsesta on mihin vain. Toinen vanhemmista totesi kokeneensa asian samalla lailla kuin toinen vanhempi jo viime vuonna, joten näissä päivissä voimavarat oli jo tiedossa.

Perhe C: Vanhemmat eivät kokeneet purjehduspäivän muuttaneen käsitystään perheensä tai perheenjäsenensä voimavaroista.

9. Miten eri perheenjäsenten vahvuudet tulivat esiin purjehduspäivien aikana?

Perhe A: Perhe totesi tähän, että perheenjäsenten vahvuudet tulivat esiin purjehduspäivien aikana. Vanhempi erityisesti nosti esiin lasten vahvuuksia mitä oli päivän aikana nähnyt. Toisen lapsen vahvuus on heittäytymiskykyisyys, ennakkoluulottomuus, rohkeus kokeilla uusia asioita ja sosiaaliset taidot. Toisella taasen myöskin sosiaaliset taidot, rohkeus tehdä asioita, sellainen pieni yllytyshulluus, että haluaa haasteita ja itsensä voittamisen halu.

Perhe B: Lapsen esiin tulleista vahvuuksista perhe B mainitsi ennakkoluulottomuuden ja rohkeuden, eikä antanut sateenkaan haitata. Toisesta vanhemmasta oli hienoa huomata, että oppiminen, itse oivaltaminen ja purjehduksesta käsityksen saaminen

oli mahdollista niinkin pienessä ajassa. Toinen vanhempi kertoi seuranneensa lapsen hyvää esimerkkiä tarkasta ohjeiden kuuntelemisesta.

Perhe C: Esiin tulleista vahvuuksista perhe mainitsi sen, miten erityistä tukea tarvitsevan lapsi nautti veneessä olemisesta. Oli hienoa nähdä, että pystyy uusistakin asioista nauttimaan jopa jo ensimmäisenä päivänä. Myöskin toisen vanhemman rohkeus lähteä kokeilemaan purjehtimista, vaikka ei olekaan mikään vesipeto, ja näin ollen saaden uuden nautinnollisen kokemuksen, oli tosi hienoa.

10. Näitkö itsesi tai lapsesi uusia puolia päivien aikana? Mitä?

Perhe A: Toinen lapsista vastasi, että ei nähnyt uusia puolia itsestään päivien aikana. Toinen lapsista taas oli tunnistanut itsessään uudenlaista uhkarohkeutta. Vanhempi oli nähnyt itsessään huolettomuutta, vaikkakin oltiin lasten kanssa vesillä. Sillä itse pystyi myös nauttimaan päivästä, kun tiesi että toiset hoitaisivat turvallisuuden ja järjestelyt.

Perhe B: Toinen vanhemmista kertoi, että oli nähnyt lapsensa voimavarat jo aiemmin, mutta lapsen positiivisuus ja ennakkoluulottomuus yllättivät aina. Toinen vanhemmista taas mainitsi, että oli ennemmin kokenut että lapselle on haasteellista ottaa ohjeita vastaan, mutta purjehtiessa tämäkin oli onnistunut mallikkaasti, joka yllätti iloisesti. Totesikin, että ohjeita on varmasti helpompi ottaa vastaan ulkopuoliselta. Itsessään hän oli yllätynyt omasta sinnikkyydestään, sillä koki yleensä pysyttelevänsä omalla mukavuus alueellaan, mutta oppii kun haluaa oppia. Tässäkin mukavat opettajat olivat olleet helpottava tekijä.

Perhe C: Tähän perhe koki vastanneensa jo aiemmin.

11. Minkälaista palautetta/kannustusta annoitte toinen toisillenne/saitte toisiltanne purjehduspäivien aikana?

Perhe A: Perhe A totesi, että kannustivat toinen toisiaan tasapuolisesti päivien aikana. Kannustus jatkui vielä illalla kotonakin, kun olivat yhdessä positiivisessa hengessä muistelleet päivän tapahtumia.

Perhe B: Lapsi kommentoi, että ei muista. Vanhemmat totesivat, että positiivista palautetta, kannustusta ja kehuja annettiin puolin sun toisin. Varmaankin enemmän vanhemmalta lapselle, kuin vanhemmalta vanhemmalle kun osallistuivat eri päivinä.

Perhe C: *Perhe totesi, että ei varmaankaan kauheasti kyllä tullut annettua mitään palautetta toinen toiselleen.*

12. Oletko nähnyt päivien jälkeen perheesi mahdollisuudet ja voimavarat niin kuin haasteetkin erilailla kun ennen päiviä? Miten?

Perhe A: *Toiselle lapsista kysymys oli haasteellinen, joten vastasi, että purjehdus yhä jatkuu. Toinen lapsista oli sitä mieltä, että hänellä oli vähän ollut epäilyksiä siitä, että mihin erityistä tukea tarvitsevat lapset pystyy, mutta purjehduspäivien jälkeen oli sellainen olo että hekin pystyvät. Vanhempi ei ollut nähnyt perheen mahdollisuuksia tai voimavaroja erilaisina purjehduspäivien jälkeen, mutta tietysti hieno kokemus vahvistaa tunnetta siitä, että kyl me sit vaan pärjätään.*

Perhe B: *Toinen vanhempi kertoi, että vaikkakin lapsella on paljon harrastuksia, mutta yhdessä tekeminen jää arjessa vähemmälle. Päivissä olikin tärkeintä ylipääntään yhdessä tekeminen ja, että sai toimia yhdessä lapsen kanssa.*

Perhe C: *Perhe kertoi että ei ollut kokenut mitään maata mullistavaa tässä asiassa purjehduspäivän jälkeen.*

13. Jos teidän nyt pitäisi nimetä uudelleen teidän perheen mahdollisuudet ja haasteet purjehdukselle koko perheen harrastuksena. Olisivatko ne samat kun ennen purjehduspäiviä vai olisivatko ne muuttuneet? Nimeä miten.

Perhe A: *Perhe koki, että mahdollisuudet ja haasteet voisivat olla aikalailta samoja kuin ennen purjehduspäiviä. Yhteistyön merkityksen he voisivat mahdollisuuksiin lisätä, sillä kaikkia tarvittiin veneessä.*

Perhe B: *Vanhempien mielestä perheen mahdollisuudet ja haasteet olivat pysyneet lähes samoina kuin ennen päiviäkin, mutta toisen vanhemman mielestä aloittamiskynnys oli madaltunut päivien jälkeen. Ei uskonut, että venettä lähtisivät vielä hankimaan, mutta ehdottomasti osallistuisivat tällaisiin päiviin uudestaan, jos niitä järjestettäisiin. Pitää päästä ensin koittamaan, ennenkö harrastamaan.*

Perhe C: *Mahdollisuuksiin ja haasteisiin perhe totesi, että ne eivät enää olisi samat kuin ennen purjehduspäivää. Sillä erityistä tukea tarvitsevan lapsen positiivinen suhtautuminen oli antanut ja avannut mahdollisuuksia siitä, että purjehduksesta voisi*

tulla koko perheen harrastus. Tämäkin on sellainen asia mitä ei tiedä erityistä tukea tarvitsevan lapsen kanssa, ennen kuin on päässyt kokeilemaan.

14. Muuttuiko ajatuksesi purjehduksen mahdollisuudesta olla koko perheen harrastus päivien aikana?

Perhe A: *Toisella lapsella ajatus ei muuttunut purjehduksen mahdollisuudesta olla koko perheen harrastus. Toisella taas muuttui, sillä aiemmin ei ollut ajatellut että purjehdus voisi olla heidän yhteinen harrastuksensa, mutta nyt ajatteli että se voisi olla. Myös perheen vanhemmalla oli ajatus muuttunut siihen suuntaan, että se olisi harrastuksena mahdollista.*

Perhe B: *Lapsen mielestä olisi kivaa harrastaa yhdessä, ehkä nytte. Vanhempien mielestä harrastus voisi painottua tällaisiin päiviin, sillä oman veneen hankinta tuntuu vielä kovin kaukaiselta ajatukselta. Purjehtiessa tarvitsee vielä kokeneemman apua, eikä vielä ole valmis ottamaan vastuuta venekunnasta.*

Perhe C: *Perhe vastasi, että kyllä muuttui ja perustelut tulivatkin jo edellisessä vastauksessa.*

15. Mitä mahdollisuuksia purjehduspäivät toi esiin teidän perheen yhteiselle harrastukselle?

Perhe A: *Lapsilla päivät ainakin loi halun jatkaa harrastusta ja vanhempi nimesi uudeksi mahdollisuudeksi sen, että Kallon purjehduspaikka tuli tutummaksi, niin laskee osallistumiskynnystä, kun itse voi toimia aktiivisena. Ei ole enää vaan sellainen paikka missä käydään ajelulla.*

Perhe B: *Perheen mielestä päivät toivat esiin sen, että kipparina olo on aikamoinen haaste.*

Perhe C: *Mahdollisuuksina esiin nousi, erityistä tukea tarvitsevan lapsen positiivinen suhtautuminen ja käyttäytyminen purjehdukseen. Eli jos haasteet voitetaan, niin purjehdus olisi heille näin ollen mahdollinen harrastus.*

16. Mitä haasteita purjehduspäivät toi esiin teidän perheen yhteiselle harrastukselle?

Perhe A: *Haasteita tuli purjehduspäivien jälkeen tosi paljon, sillä ei tiedä mitenkä tästä olisi mahdollista jatkaa harrastusta, ilman tällaista kurssia. Toisen lapsen mielestä haasteeksi tulisi myös se, että ennestään on jo paljon harrastuksia, joten aika ei välttämättä riittäisi purjehdukseen ja oman veneen puuttuminen ym. sellaiset asiat olisivat haasteita.*

Perhe B: *Perhe mainitsi juurikin tuon kipparina olon haasteellisuuden sekä se, että miten saisi koko perheen innostumaan, olisi toinen haaste.*

Perhe C: *Haasteiden voittamisella edellisessä kysymyksessä vanhemmat tarkoittivat sitä, että veneessä erityistä tukea tarvitsevan lapsen asennot saataisiin riittävän hyviksi. Sillä kokoajan sylissä oleminen asettaisi haasteita koko perheenä toimimiselle. Myöskin se miten nuorempi lapsi saataisiin veneeseen turvallisesti mukaan, tuntui tällä hetkellä haasteelliselta.*

17. Jos purjehdus ei ole vielä ajankohtainen koko perheen harrastuksena, miten voisitte pitää kokemaanne mielessä?

Perhe A: *Perheen mielestä purjehduksesta juttelu, muisteleminen, haaveilu ja leikkiminen olivat parhaita keinoja pitää purjehduskokemus muistissa.*

Perhe B: *Toinen vanhempi kertoi, että lapsella hyvä tapa muistella asioita ja uskookin, että kyseisiä päiviä muistellaan moneen kertaan. Pysyy varmasti mielessä lopun elämää. Toinen vanhempi mainitsi keinoksi, että aina lähtee tällaisiin päiviin mukaan, kun vain järjestetään.*

Perhe C: *Kokemusten mielessä pitämiseen perhe mainitsi valokuvien katselun sekä sen, että voisi retkeillä Porin Kalloon ja itse paikka auttaisi muistamaan koettuja tunnelmia.*

18. Miten voisitte hyödyntää päivien aikana saamianne kokemuksia muiden harrasteiden parissa? Miten saisitte voimavarat siirrettyä uuden lajin/harrasteen pariin?

Perhe A: *Perhe A:n mielestä kokemus oli helpoiten siirrettävissä uusiin asioihin, kun menee ennakkoluulottomasti uusiin juttuihin mukaan ja muistaa, että kaikkea pitää kokeilla.*

Perhe B: *Vanhempien mielestä purjehduspäivistä jäi kasvanut rohkeus, joka siten on madaltanut kynnystä lähteä koittamaan vaikka mitä.*

Perhe C: *Perhe vastasi, että avoimuus on se tärkein asia, minkä kokemuksesta voisi helpoiten siirtää koskemaan myös muita lajeja ja harrastuksia. Että tuli ylipäättään lähdettyä mukaan, kun kotiin asti tultiin ehdottamaan. Koska kyllähän sitä kotona saa olla, jos niin päättää. Oman avoimuuden lisäksi uusien asioiden, lajien tai harrastuksen kokeileminen vaatii sen, että joku järjestää niitä erilaisia mahdollisuuksia päästä kokeilemaan erilaisia juttuja. Esimerkiksi perhe mainitsi nähneensä Maliken nettisivuilla laskettelukelkan, mutta ei sitä itse yksin tulisi lähdettyä kokeilemaan.*

19. Mitä voimavaroja ja vahvuuksia löysit perheestänne päivien aikana?

Perhe A: *Perheen yhteisiksi voimavaroiksi nousivat rohkeus, innokkuus tehdä asioita ja positiivisuus.*

Perhe B: *Voimavaroikseen perhe mainitsi yhdessä tekemisen ilon. Sekä lapsen sinnikkyden ja tekemisen ilon nähdessä, että lapsella on kivaa, niin vanhempikin nauttii.*

Perhe C: *Vahvuudeksi nousi erityistä tukea tarvitsevan lapsen ennakkoluulottomuus, joka teki purjehduksesta onnistuneen.*

20. Nostiko päivät esiin haasteita tai kehitettäviä seikkoja perheestänne?

Perhe A: *Purjehduspäivät eivät nostaneet haasteita tai kehitettävää perheessä.*

Perhe B: *Vanhemmat eivät keksineet esille tulleita seikkoja, mutta totesivat että enemmän voisivat vielä tehdä asioita yhdessä perheenä ja juuri tämän lapsen kanssa.*

Perhe C: *Haasteeksi nousi esiin toisen lapsen nuoruus sekä se, että niihin erityistä tukea tarvitsevan lapsen asentoihin ja motorisiin taitoihin pitäisi kiinnittää veneessä huomiota.*

21. Mitä koet oppineesi itse purjehduksesta päivien aikana? Nimeä oppimiasi asioita esim. minkälaisia purjehdustermejä,-taitoja ja -tietoa opitte?

Perhe A: *Toinen lapsista mainitsi osaavansa fokan käsittelyn, samoin toinen lapsista ja skuuttaamisen, vanhempi mainitsi oppineensa erilaisia termejä, tuulen lukemista ja aallon vaikutusta. Hänellä sellainen tunne, että itse purjehduksesta osaa jo jotain.*

Perhe B: *Lapsi kertoi päivien aikana oppineensa kääntämään purjetta, ohjaamaan ja miten ne kaksi asiaa toimii yhdessä. Vanhemmat kertoivat oppineensa erilaisia termejä sekä erilaisia purjehdustaitoja. He kertoivatkin että kippareiden hieman erilainen termistö oli ollut hämmentävää, mutta sitten taas kippareiden erilainen opetus-tyyli oli ollut positiivista, sillä toisen tyyli sopi paremmin toiselle kuin toisen.*

Perhe C: *Toinen vanhempi kertoi oppineen, mutta unohtaneensakin jo päivän jälkeen. Purjehduksesta periaatteessa tietää, mutta vaatisi muistojen kertausta. Perheen erityistä tukea tarvitseva lapsi ei varsinaisesti oppinut purjehduksesta, mutta harjoiteli tasapainoa veneessä seistessään ja istuessaan.*

22. Haluaisitko ja miten haluaisit oppia purjehduksesta lisää jatkossa?

Perhe A: *Toinen lapsista haluaisi oppia purjehdusta samanlaisten kurssien kautta kuin tämä kesällä järjestetty oli. Toinen lapsista myöskin haluaisi oppia purjehduksesta erilaisten kurssien kautta lisää, kun taas vanhempi haluaisi saada lisää tietoutta asiantuntijoiden ohjauksessa.*

Perhe B: *Lapsi kertoi haluavansa oppia lisää purjehduksesta ja odotti innolla reissuun Kaljaasi Ihanalle. Toinen vanhemmista kertoi haluavansa oppia lisää ja kevään BSF:n purjehduskurssille on menossa. Ja varmasti tarttuu muihinkin vastaavanlaisiin mahdollisuuksiin jatkossa. Toinen vanhemmista ei ollut vielä kurssille ilmoittautunut ja epäili mahtaisiko ilmoittautuakaan. Se riippuisi niin paljon siitä, paljonko lapsi innostui tästä, mutta vastaavanlaisiin tapahtumiin osallistuu jatkossakin.*

Perhe C: *Perhe vastasi, että haluaisi oppia purjehduksesta lisää ja oppimisen tulisi tapahtua perheen ehdoilla. Perhe totesikin, että matkapurjehdus olisi aika ihanaa, mutta lapset ovat vielä pieniä, mutta tulevaisuuden haaveena.*

23. Onko päivistä ollut välitöntä hyötyä kasvatustyössäsi? Onko esimerkiksi käsityksesi lapsesi tai omista taidoistasi muuttuneet? Mitä? Miten?

Perhe A: *Vanhempi koki, että purjehduspäivät ovat osaltaan tuoneet lisää vahvuutta heidän perheelleen, kun positiivisessa hengessä on yhdessä tehty asioita.*

Perhe B: *Toinen vanhemmista mainitsi, että muutosta tapahtui jo viime vuonna. Oppi veneessä toimimisesta rauhallisuutta. Toinen vanhempi kertoi huomanneensa, että*

hänen tulisi tehdä enemmän asioita lapsen kanssa ja löytää niitä yhteisiä tekemisen paikkoja. Konkreettisen tekemisen löytäminen oli hyödyksi ajatuksen heräämiselle.

Perhe C: Perhe kertoi erityistä tukea tarvitsevan lapsen reaktion positiivisesti yllättäneen, että pystyy saman päivän aikana rentoutumaan veneessä ja hyväksymään uuden jutun. Perhe kertoikin tähän asti aina varautuneensa luonnollisesti negatiiviseen reaktioon, sillä uudet asiat ovat aina haaste. Sillä nyt kun sopeutuminen oli ollut niin nopeaa, oli vanhempien reaktio ollut, että oho!

24. Koetko näiden päivien jälkeen että voisit saada tukea ja apua kasvatustyöhösi, jos purjehdus olisi teidän perheen yhteinen harrastus? Mitä? Miten?

Perhe A: Vanhempi koki, että eväät mitä kasvatustyöhön purjehduksesta voisi saada, tulisivat yhdessä tehtyjen kokemusten kautta.

Perhe B: Vanhempien mielestä, jos purjehduksesta tulisi koko perheen harrastus, niin perheen yhteistyö ja kommunikaatio varmasti paranisivat, koska purjehduksessa jokaisella oltava oma roolinsa sekä toinen toistaan on ymmärrettävä. Purjehduksen hyvänä puolena on myös se, että se on niin korostuneesti yhteen hiileen puhaltamista, sillä harvassa tilanteessa ollaan niin läsnä ja keskitytään yhdessä tekemiseen.

Perhe C: Perhe kertoi näkevänsä purjehduksessa tuen ja avun mahdollisuudet kasvatustyöhön, ehkäkin enemmän erityistä tukea tarvitsemattoman lapsen kohdalla, mutta miksipä ei myös erityistä tukea tarvitsevan lapsen kanssa. Konkreettiseksi esimerkiksi he nimesivät sen, että purjehdus on säännöistä pidettävä jo turvallisuus syistäkin tiukemmin kiinni kuin maalla, joten on luontainen paikka sääntöjen noudattamisen opettelulle.

25. Nimeä purjehduksen koko perheen yhteisenä harrastuksena tarjoamia hyviä puolia ja huonoja puolia kasvatustyöhösi?

Perhe A: Hyvinä puolina perhe nimesi sen, että purjehdus tarjoaisi yhteisen tavoitteen, jonka eteen tulisi tehdä konkreettisia ja oikeita tehtäviä. Hyvänä puolena he näkivät myös sen, että purjehduksessa korostuisi kyky luottaa toisen taitoihin. Huonoina puolina he mainitsivat sen, että miten saada kaksi teini-ikäistä viihtymään purjehdusveneessä pitempiä aikoja.

Perhe B: Vanhemmat eivät keksineet mitään huonoja puolia, ainoastaan positiivisia.

Perhe C: *Hyvinä puolina perhe nimesi juurikin ne säännöt, luonnon läheisyyden ja meren sekä sen että oppii samalla tuntemaan luontoa ja merta. Huonona puolena he näkivät meren siinä, että sää voi vaihdella nopeastikin ja purjehdus on aika altis sään muutoksille.*

26. Kokisitko näiden päivien jälkeen, että purjehdus koko perheen harrastuksena voisi tarjota sinulle voimavaroja ja kasvatuskumppanuutta kasvatustyöhösi?

Perhe A: *Vanhemman mielestä purjehdus voisi varmasti tarjota hänelle voimavaroja kasvatustyöhön, mutta kasvatuskumppanuuden mahdollisuutta hän ei siinä nähnyt.*

Perhe B: *Perhe koki vastanneensa jo tähän kysymykseen aiemmissa kohdissa.*

Perhe C: *Perhe kertoi kokevansa, että purjehduksesta koko perheen harrastuksena voisi olla vaikutusta kasvatustyöhön, ehkä sitten myöhemmin elämässä, mutta ei ihan akuutisti juuri tällä hetkellä.*

27. Nimeä haaveita, unelmia ja tavoitteita tulevaan purjehdukseen liittyen?

Perhe A: *Toinen lapsista nimesi haaveekseen, että pääsisi vielä purjehtimaan ja että se olisi yhtä kivaan kuin viimeksikin ja että oppisi lisää purjehduksesta. Vanhempi mainitsi haaveiksansa haluavansa oppia lisää ja jos saisi itselle vaikka pienen harjoitus jollan. Myös olisi hienoa jos pääsisi kokeilemaan ison purjeveneeseen kyydissä olemista.*

Perhe B: *Lapsi ei ollut haaveita purjehdukseen liittyen, mutta vanhemmat haaveilivat omasta veneestä ja purjehtimaan lähtemisestä. Toki siinäkin kokeneempi toisi varmuutta.*

Perhe C: *Suurimmaksi haaveekseen tähän liittyen perhe nimesi matkapurjehdukselle pääsyn. Mutta ennen sitä olisi haaveen siitä, että myös nuorempi lapsi saataisiin mukaan veneeseen toteuduttava.*

28. Aiotteko jatkaa purjehdusharrastusta jatkossa? Miten?

Perhe A: *Toinen lapsista aikoi jatkaa purjehdusharrastusta näillä Kati Karinharjun järjestämällä kursseilla. Toinen lapsista totesi, että ei tiedä jatkosta, kivaa olisi mutta aika ei riitä. Vanhempi aikoo jatkaa purjehdusharrastusta osallistumalla ensi kevää-*

nä BSF:n purjehduskurssille ja Karinharjun järjestämillekin kursseille osallistuu, jos vain mukaan pääsee.

Perhe B: Perhe kertoi aikovansa jatkaa purjehdusta jollain tavalla, esimerkiksi vastaavanlaisiin tapahtumiin osallistumalla, toisen vanhemman purjehduskurssin muodossa sekä lapsen Kaljaasi Ihanan reissua odottaessa.

Perhe C: Perhe kertoi todennäköisesti jatkavansa purjehdusharrastusta jatkossa, mutta ei vielä osannut nimetä käytännön muotoa, että miten se tapahtuisi.

29. Miten koit haastattelut päivien aikana? Auttoivatko ne jäsentämään kokemaanne ja paloitlemaan ajatusprosessia vai olivatko ne merkityksettömiä niiden kannalta?

Perhe A: Toisen lapsen mielestä haastattelut eivät olleet liian haasteellisia. Toinen lapsista oli samaa mieltä vanhemman kanssa, että haastattelut oli yllätys, eikä varmastiakaan ilman niitä olisi tätä asiaa näinkään monelta kantilta miettinyt.

Perhe B: Vanhempien mielestä haastattelut pistivät miettimään asioita enemmän ja avasivat ehkä uusia ajatuskulkuja. Keroivat antaneen enemmän oivalluksia, kun pysähtyi miettimään niitä kokemuksia.

Perhe C: Perhe kertoi, että suhtautuminen elämään ei heillä muutenkaan ollut kovin analyttinen, vaan enemmänkin otetaan vastaan se mitä sattuu tulemaan ja ollaan siihen tyytyväisiä. Eli eivät nähneet haastatteluille oikeastaan merkitystä kokemuksen kannalta.

30. Miten koet katsotut valokuvat ja videon haastattelun osana? Auttavatko ne teidän perhettä jollain tavalla jatkossa?

Perhe A: Perhe totesi, että haastattelun tukena käytetyt kuvat olivat kiva ja konkreettinen muisto päivistä. Ne auttoivat virkistämään muistia ja auttaa muistelemaan tapahtunutta, koska kuvissa näkee kuinka kivaa meillä oli.

Perhe B: Valokuvista perhe oli sitä mieltä, että niitä oli kiva katsella ja palauttaa siten mieleen kokemuksia. Ehkä ne voisivat jatkossa pitää koettua mielessä ja sitä kuinka mukavaa oli ja saattaa myös innostaa jatkossakin asian pariin.

Perhe C: Valokuvista ja videosta perhe totesi, että olivat tosi kivoja, sillä eivät olleet ollenkaan osanneet odottaa niitä. Kertoivat niiden auttaneen muistamaan asioita haastattelun aikana ja jatkossa varmasti pitävät mielessä positiivisia muistoja.

31. Minkälaista palautetta haluaisitte antaa purjehduspäivistä esim. tiedottaminen, yleinen organisointi, opetuksen laatu, välineistö ja avustaminen?

Perhe A: *Perheellä ei ollut mitään kritiikkiä antaa järjestäjille, joka osa-alue toimi hyvin.*

Perhe B: *Perheen terveiset purjehduspäivien järjestäjille olivat sellaiset, että kaikki oli tosi hyvää. Ehkä ensimmäisenä päivänä sääkin vaikutti, mutta silloin tuntui jäävän enemmän luppoaikaa, joten päivän kulkua olisi voinut vielä miettiä. Muuten hyvin järjestelty ja ohjaajat olivat hyviä, eikä perheellä ollut päivistä mitään negatiivista sanottavaa.*

Perhe C: *Palautteeksi purjehduspäivistä perhe summasi siten, että tiedottaminen oli hyvää ja saatiin kattavat tiedot sekä kysyttäessä myöskin lisätietoja. Organisointi toimi, purjehduspäivän laatu oli riittävää, kun otti huomioon sen, että kumpikaan vanhemmista ei ollut purjehtinut, joten veneeseen menossa ja puomin väistämässä ynnä muussa neuvottiin riittävästi. Avustaminen ja toinen kippareista olivat ok, sillä vain toisen kippareista koska perhe ei purjehtinut toisen kipparin kanssa niin, siitä he eivät osanneet sanoa. Purjehduspäivä olikin rauhallinen ja positiivinen kokemus. Veneessä hyvää oli myös se, että siinä olisi ollut monia kiinnitysvaihtoehtoja, mihin tuolin olisi saanut sidottua, mutta silloin omaehtoisen tasapainon harjoittaminen olisi jäänyt pois. Välineissä parannettavaa olisi ollut pelastusliiveissä, sillä pieninkin pelastus liivi oli erityistä tukea tarvitsevalle lapselle liian suuri. Liivi nousikin kokojen painamaan kurkkua, joka vei myös avustavan vanhemman energiaa, koska liiviä täytyi korjata jatkuvasti.*

32. Jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi, osallistuisiko teidän perhe siihen?

Perhe A: *Perhe olisi ehdottomasti osallistumassa, jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi.*

Perhe B: *Perhe sanoi varmasti osallistuvansa, jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi.*

Perhe C: *Perhe vastasi, että lähtisivät mukaan, jos Porissa järjestettäisiin erityislasten perheille oma purjehduskurssi.*

33. Mitä palvelua, kurssia ym. kehitettävää toivoisit mikä helpottaisi teidän perheen purjehdus harrastuksen aloittamista/jatkamista?

Perhe A: *Vanhempi totesi, että hänen kevään purjehduskurssille osallistuminen on yksi harrastusta eteenpäin vievä asia ja purjehduspäivien kaltaisilla kursseilla pikku hiljaa tutustuu ihmisiin, jotka voivat edistää harrastukseen ryhtymistä.*

Perhe B: *Perhe ehdotti, että tulevaisuudessa voitaisiin järjestää purjehdusretki jon-
nekin suunniteltuun kohteeseen. Totesi myös, että purjehdus olisi helpompi sekä
mahdollisempi harrastus, jos tämän kaltaisia purjehduspäiviä järjestettäisiin use-
ammin.*

Perhe C: *Harrastuksen mahdollistavaksi toiminnaksi perhe nimesi kurssimuotoisen
toiminnan, sillä perheestä ei ollut riittävää se, että vain vanhemmat koulutettaisiin.
Vaan harrastus vaatisi silti myös ulkopuolisen kipparin ja vastuunkantajan, koska
vanhempien aika ja tarkkaavaisuutta vaativat veneessä myös lasten hyvinvointi.
Myöskin se, että kaikilla on omia aikataulujaan, niin tiukasti aikataulutettu kurssiko-
konaisuus ei toimisi heidän perheelleen.*

34. Muuta lisättävää, sanottavaa.

Perhe A: *Vanhempi halusi vielä sanoa, että oli tosi kivaa, että kurssi järjestettiin nyt
koko perheelle. Hänelle oli jo melota päivästä jäänyt mieleen, kun toinen lapsista oli
sanonut, että opetus ei pyöri vain erityistä tukevien lasten ehdoilla vaan sieltä sai
sisaruksetkin omalle oppimiselle sopivaa opetusta. Iloisuus siitä, että ei oltukaan
passiivisia vaan sai aktiivisesti osallistua toimintaan.*

Perhe B: *Lopuksi perhe B vielä lisäsi, että olivat kiitollisia ja iloisia siitä, että tällai-
sia purjehduspäiviä järjestetään ja oli tosi kivaa päästä mukaan. Päivissä oli myös
hienoa nähdä miten sydämellä ohjaajat ja järjestäjät tätä työtä tekevät.*

Perhe C: *Lisäksi perhe halusi lähettää purjehdusseuralle sekä koko järjestävälle ta-
hollen parannusvinkin. Sillä Porin Kallossa olevan laiturin oli sanottu olevan este-
tön, mutta esimerkiksi laiturin alussa oli liian suuri kynnys, että siitä olisi päässyt
kulkemaan sujuvasti. Sekä etenkin laiturilta rannalle tullessa, oli rampin kulma liian
suuri, sillä pyörätuolin takakippauksen esto ei noussut rampin vaatimaan kulmaan.
Lopuksi he halusivat vielä kiittää mahdollisuudesta ja purjehduspäivästä.*

